PAZAR
27
MART
1938

İNEVİ
İstanbul, Ankara Caddesi
TELGRAF: TAN, İSTANBUL
TELEFON: 24318, 24319, 24310
ÜÇÜNCÜ YIL — No. 1043
5 KURUŞ

TAN

BAŞMUHARRİRİ: AHMET EMİN YALMAN

MÜJDE! İnhisarların kontrolu altında fıçılarda dinlendirilen 45 derecelik halis üzüm ve anasondan mamul beklenen
FERTEK RAKISINI
Her yerde arayınız.
Safa imalâthanesi: Galata, Kaval sokak No. 5 Telefon: 40988

Çekoslovakyada Huzursuzluk..

Südetler, Umumî Seçimin Yenilenmesini İstiyorlar

Bugünkü Çek ordusundan bir parça

Henlayn, Hükûmete Bir Ihtarda Bulundu

Südetlerin Lideri Diyor ki:

Çek Hükûmeti Dahilde Sulhü Muhafaza Etmek İstiyorsa Alman Ekalliyetine Karşı Güttüğü Siyaseti Değiştirmelidir

Prag, 26 (Hususî) — Çekoslovakyadaki Alman partilerinin birleşmesi üzerine kuvvetlenen Henlayn grupu, Çekoslovakya hükûmetini rahatsız edecek bir vaziyet almıştır.

Henlayn, dün, Alman partisinin merkez bürosu toplantısında söylediği nutukta umumî seçimin yenilenmesini istemiş, 81 mebus ve âyan âzası çıkarmış olan ve 1,600, 000 Alman müntahibinin arzusunu temsil eden kendi partisinin Çekoslovakyanın en mühim partisi olduğunu ehemmiyetle kaydederek şunları ilâve etmiştir:

"— Millî devlet mefhumunun muvaffakiyetini temin etmek üzere son bir teşebbüs olarak yapılan 18/2/937 tarihli itilâf suya düşmüştür. Südetlerin hareketine iştirak etmemiş olan Alman sosyal demokratlarile liberal demokratlar Südet Alman halkından sayılamazlar. Çek hükûmeti, dahilde sulhü muhafaza etmek istiyorsa Alman ekalliyetine karşı güttüğü siyaseti değiştirmelidir.,,

Hukuk müsavatı

Prag, 26 (Hususî) — Kuvvetle zan edildiğine göre, Çekoslovak hükûmeti, millî ekalliyetler lehine olarak hukuk müsavatını filen tesis etmek tasavvurundadır. Bu husustaki tedbirlerin pek yakında mer'iyet mevkiine konulacağı umuluyor.

Başvekil Hodza, bugün Alman partisinin parlâmento grupu reisi Kund'u kabul etmiştir. Bu mebus, Haynlayn partisine girelidenberi ilk defadır ki, Başvekil tarafından kabul edilmektedir.

Alman sosyal demokrat fırkası hükûmetin ayırmakla beraber Haynlayn partisine de iltihak etmemiş - tir. Iltihak edip etmiyeceği parti kongresi toplantısının neticesinde anlaşılacaktır. Çünkü son günlerde Sıhhiye Nazırlığından çekilen Zeh'in parti taraftarlarından çoğu Yahudidirler. Bu sebeple fırka âzasından çoğu partiden çekilmektedirler.

Leh ekalliyetleri

Çekoslovakyada yaşıyan Lehlerin organı Polski gazetesi Leh ekalliyetlerinin isteklerini tekrar etmektedir: Lehler, kendisine verilecek küçük bir şeyle iktifa etmiyecekler, iş ve serbest inkişafları hakkındaki haklarını tanıtacaklardır.

(Devamı 10 uncuda)

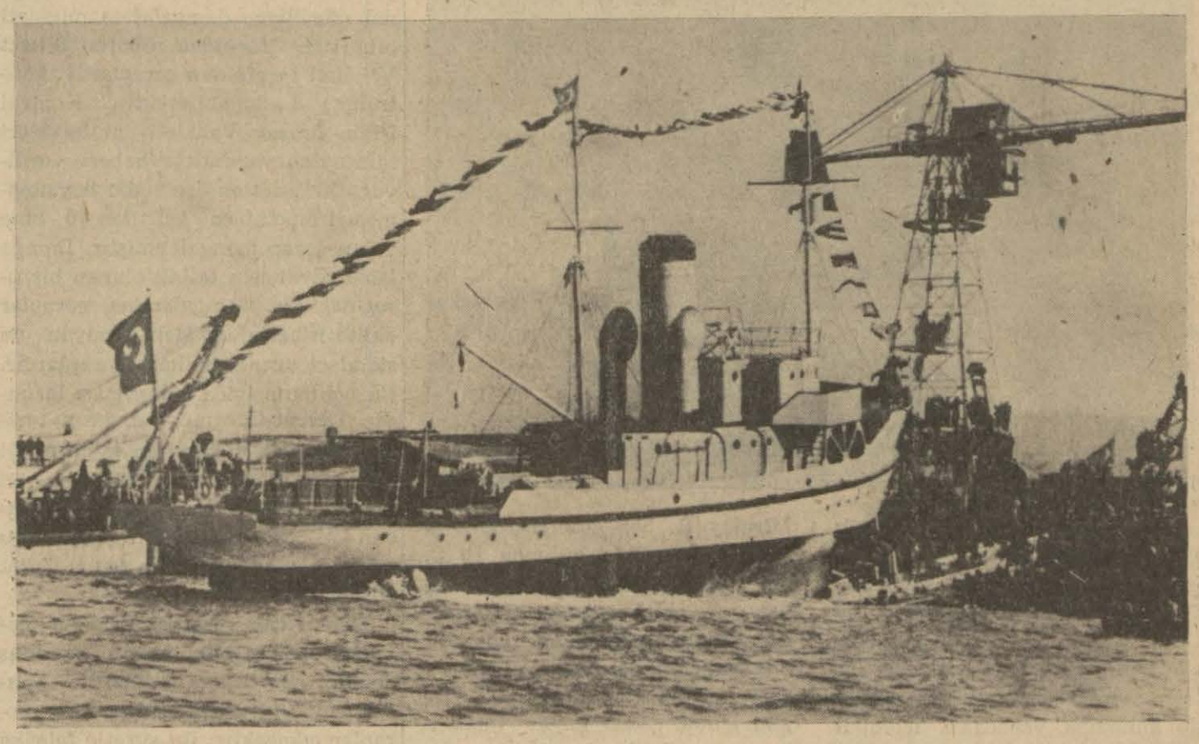

Donanmamıza katılan "Atak,, gemisi, denize indirilirken

YENİ MAYN GEMİMİZ

"Atak,, Mayn Gemisi Gölcükte Merasimle Denize Indirildi

İnşasına Başlanan "Dalgıç,, ta Türk Deniz İnşaiyeciliğinin Yeni Bir Eseri Olacaktır

Gölcük tezgâhlarında Türk bilgisi ve emeği ile meydana gelen "Atak,, açık deniz mayın gemimiz dün, büyük merasimle denize indirildi. Ve "Dalgıç,, ismindeki yeni bir geminin omurga koyma merasimi yapıldı.

Türk denizciliğinin bu iki bayramını kutlamak için, Gölcük sahillerine binlerce kişi toplanmıştır. Motörler, sabahın erken saatinden itibaren davetlileri fabrikalara taşımıya başlamışlardı.

Merasimden önce, deniz fabrikaları müdürü Albay Naim Arnas, davetlilere askerî mahfilde büyük bir ziyafet verdi. Burada, İzmit tümen komutanı General Mürsel Bakû, harp ve silâh vasıtaları kumandanı Amiral Hulûsi Gökdalay, donanma erkânıharp reisi Ruhi Develi oğlu, İzmit Valisi Hâmit Oskay, Gölcük kaymakamı, bütün bahriyeliler, ve gazeteciler bulunuyorlardı.

Denize indiriliyor

Ziyafetten sonra, Atak gemisinin

(Devamı 10 uncuda)

Hatay Seçim Komisyonu Reisi İstifa Etti

Cenevre, 26 (A.A.) — Milletler Cemiyeti Genel Sekreterliğinden tebliğ edildiğine göre Hatay seçim komisyonu reisi İngiliz Reid istifa etmiştir.

Bu istifa, kendisinin hazırlamış olduğu seçim nizamnamesinin değiştirilmiş olmasına atfedilmektedir. İkinci reis İsviçreli Sekretanın reisliği deruhte etmesi muhtemeldir.

Seçim komisyonu Hataya 15 nisanda varacaktır. Seçim mahkemesi de komisyonla ayni zamanda işe başlıyacak ve seçim neticelerinin ilânından bir ay sonra vazifesine nihayet verecektir.

Frankistler, Dün Bir Şehir Daha Zaptettiler

Cümhuriyet Kuvvetleri, Yer Yer Geri Çekiliyor

Londra, 26 (Hususî) — En son haberlere göre, İspanya harbi en şiddetli bir safhaya girmiş bulunuyor. Asiler, son taarruzun süratle inkişaf ettiğini bildiriyorlar. Cümhuriyet kaynakları da bunu ufak farklarla teyit etmektedir.

Bugün, asiler, Aragon cephesinde yeni bir taarruza girişmişlerdir. Taarruz şimalden, Hueska bölgesinden, cenuptan, Saragossa civarından yapılmıştır.

Asiler, gerek asker mevcutları, gerek malzeme ve silâh noktainazarından cümhuriyetçilere kat kat faik olduğu için, cümhuriyet kuvvetleri geri çekilmekte ve birçok yerleri de tahliye etmektedirler.

Bazı mıntakalarda cumhuriyetçilerin mukavemet haberleri doğru olmakla beraber, çok zayif ve ümitsizdir.

İspanyol kabinesi, bu son vaziyetin müzakereleri ve müstakbel hattı

(Devamı 10 uncuda)

İmarda Rehberlik

Ahmet Emin YALMAN

Bir okuyucudan bir mektup aldım. Diyor ki:

"Memlekette imar faaliyetleri ve umran ihtiyacı var. Küçük küçük belediyeler, hattâ iyi niyet sahibi köy muhtarları bir şeyler yapmak istiyorlar. Fakat ne yola gideceklerini bilmiyorlar. Gazetenizde Lokman Hekim sütunu olduğu gibi bir imar sütunu açınız. Mütehassıs bir yazıcı tedarik ediniz, müşkülleri olanlara akıl dağıtmız.,,

Imarda rehberliğe ihtiyaç var, hem de şiddetle... Okuyucu bu noktada haklıdır. Fakat düşündüğü tedbir, maksada uymaz. Imarda rehberlik, gazetenin bir imar sütununda idare etmeyi hatıra getirebileceği bir iş değildir. Çok geniş bir davadır.

Demokraside hedef, en küçük köye bile kendi kendini düşünmeyi, kendi kendini idare etmeyi öğretmektir. Fakat bu idare, imar arzu ve ihtiyacını duymaktan ve buna maddî karşılık bulmaktan ileriye gidemez. Bir plân işi, bir su işi, bir elektrik işi el kaldırmak suretile halledilebilecek işlerden değildir. Bunları mevcut imkânlara göre maksada en uygun bir şekilde başarmak, derin bir teknik işidir.

Belediyelerimizin gözleri önünde umumî bir hedef var: Evvelâ su ve elektrik... Düşünce iyidir. Fakat tatbikata gelince iş değişiyor.

Anadoluyu baştanbaşa gezen bir sağlık koruma mütehassısı bize şunları anlattı: "Memlekette bir hastalık var: Memba suyu hastalığı... Her belediye tâ uzak yerlerden borularla memba suyu getirmeğe teşebbüs ediyor. Antalyada gördüğüm yeni tesisat buna bir misaldir. Memba suyu hakkındaki sabit fikirler yüzün-

(Devamı 7 incide)

Dün Akşam Limanı ve Şehri Kaplıyan Sis Tam Altı Saat Sürdü

Denizciler, 20 Senedir, Bu Kadar Kesif Sis Görmediklerini Söylüyor

Dünkü siste, Köprüden bir manzara

Dün, akşama doğru İstanbulu kesif bir sis tabakası örttü. Limanda bazı kazalar oldu. Vapurlar altı saat işliyemedi.

Hâdisenin tafsilâtı şudur:

Dün saat 15,50 de cenubî istikamet ten hafif bir sis tabakası süratle gelmiş ve şehri kapamıştır. Az sonra, kesif bir hal alan sis, saat 16 da ortalığı tamamen örtmüştü. Beş metre ilerisi görülemiyordu.

Sis [illegible] şiddet peyda ettiği dakikalarda seyir halinde bulunan limanda ki vapurlar ve diğer vasıtalar çok müşkül vaziyette kalmışlar, mütemadiyen düdük öttürmiye başlamışlar, yerlerinden hareket edememişlerdir. Saat 16 dan sonra, Köprüden ve diğer iskelelerden, Akay, Şirketi Hayriye ve Haliç vapurları kalkamamışlardır. Bu hal, saat 20,20 ye kadar devam etmiştir.

Bu esnada, işten dönen on binlerce

(Devamı 10 uncuda)

Edirne İstilâsının Yıldönümünde

Edirne, 25 (TAN Muhabirinden)— Güzel Edirnenin, Balkan harbinde, Bulgarlar tarafından istilâsının 25 inci yıldönümü münasebetiyle bugün, Halkevinde bir toplantı oldu. Muallim Osman Nuri ve Ziya Sümerin Edirne müdafaasını anlatan nutukları dinlendi ve Balkan harbinde canlarını veren şehitlerimizin aziz hatıraları taziz edildi.

Muzikanın matem havasıyle biten merasimden sonra şehitliğe gidilerek çelenkler konuldu.

Yine Müstemleke Meselesi

B. Hitler, Yeni Plebisit Mücadelesini Dün Açtı

Almanyanın Tunada Bir Harp Filotillası Teşkiline Karar Vermesi Romanyada Heyecan Uyandırdı

Maresal Göring

Berlin, 26 (Hususî) — Her Hitler, dün akşam Königsberg'te Avusturya evinde söylediği bir nutukla 10 Nisanda yapılacak plebisit mücadelesini açmıştır. Her Hitler bu nutukta Şuşnig ile görüştüğü zaman ona karşı karşıya namzetleri koyarak Avusturyada reyiâmme müracaati teklif ettiğini, fakat Şuşnig'in bu teklifi kabul etmediğini anlatmış, daha sonra Avusturya istiklâlinden bahsederek şöyle demiştir:

"Bazı şahsî menfaatler dolayısiyle Avusturyaya bir istiklâl yükleniyordu. Aranılan başlıca gaye, Almanyanın zayıflaması idi. Hattâ Almanyayı sefalete düçar etmek bile istediler. Alman kıtaları Avusturyada vahim kargaşalıklara mâni olmak için bu memlekete girmişlerdir. Zaten bizden yardım istiyen kardeş bir memleketten bu hizmeti esirgiyemezdik. Avusturyaya karşı cebir kullan-

(Devamı 10 uncuda)

TÜRK CASUSU — M. SIFIRIN MÜTAREKE HATIRALARI

No. 12 — Yazan: M. SIFIR

Düşman Çetelerine Bir Oyun Oynuyoruz

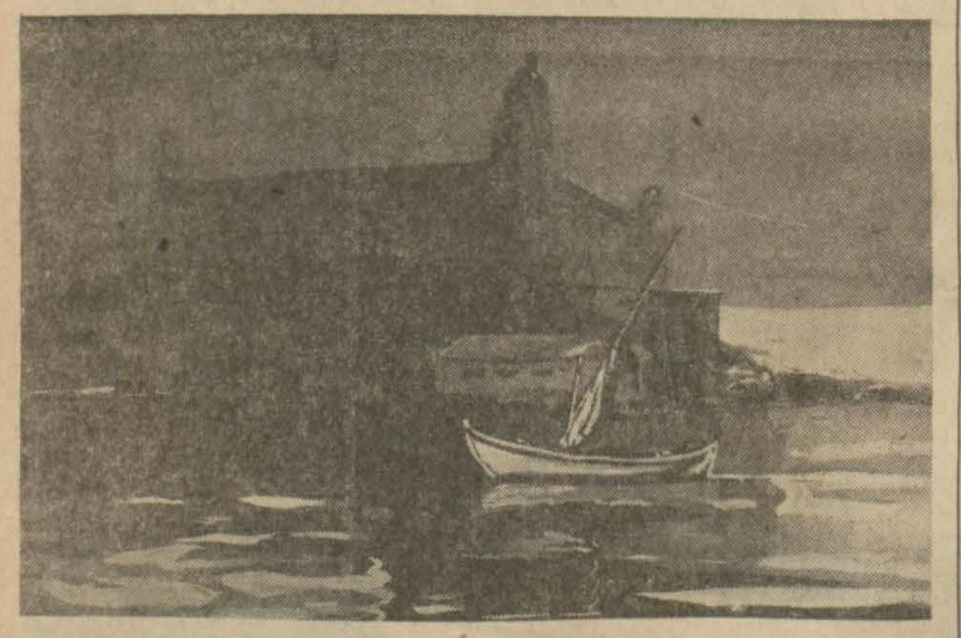

Iş, bu anlattıklarımla da kalmıyordu. Istanbul Taşnakları tarafından İngilizlere şöyle bir müracaat yapılmıştı: Boğos Karçakyan adında Bulgaristanlı bir komiteci avenesile beraber ve dört motörlük bir teşkilâtla Karadeniz boğazı ağzında korsanlık yapacaktı. İstanbul ve Kilyosla İnebolu ve Akçaşehir arasında motörlü takalarla yapılan gizli silâh ve cephane nakliyatına mâni olmaya çalışacaktı.

Bu iş için (Armanak) ile gizli hizmetler grupu zabitlerinden birinci mülâzim Çavuşyan arasında görüşmeler devam ediyordu.

Gerek bu teşebbüsler ve gerekse bunlara benzer yapılması ihtimali bulunan yeni teşebbüs ve müracaatlar hakkında sık sık ve taze haberler alınması lâzımdı. Bütün bu haberlerin membaı gizli hizmetler grupu karargâhı idi. Fakat bu memba ile aramızda teması pek güzel temin eden yol ve vasıta son zamanda kapanmıştı. Her şeyden evvel bunu temin etmek lâzımdı. Uzun müzakere ve danışmalardan sonra yine çöp sandığından istifade edilmesini tercih ettik. Fakat bu defaki plânımızı daha esaslı kurduk. Çöpçülerle İngiliz çavuşları arasında zuhur eden malûm hâdiseden istifade ettik ve çöpçü onbaşısı Halil ağayı (1) elde ettik. Sabahları bu dairenin bütün katlarındaki çöpler Halil ağanın vereceği vasıtalarla bizim adamımız tarafından alınacaktı. Bayram, paskalya, yılbaşı ve saire gibi bahşışlarla aylık çöplere ait olacak ve bu miktara biraz da tarafımızdan eklenecekti.

Bu ağır vazifeyi Müştak Efendi seve seve kabul etti. Hemen ertesi sabah Halil Ağanın getirdiği eski çöpçü elbiselerini giydi ve büyük bir heves ve memnuniyetle işe başladı. Bir iki günlük tecrübe ile şu kanaate vardık ki, bu usul muvaffakıyetle ve tehlikesizce devam edebilecek..

Müştak Efendinin işe başladığı ilk günün ilk haberleri arasında şu mühim malûmat vardı. Sapancalı H. Ç. ile G. F. tarafından teşkil edileceğini evvelce haber aldığımız teşkilâta İngilizler tarafından müsaade edilmiş.

İngilizler bu iki çetenin Çerkes B. S. nin kumandası altında bulunmasını istemişler ve adamlarından R. ye bu arzuyu bildirmişlerdi. Teşkilâta erkânıharp miralayı R. nın nezaret etmesi de tensip edilmişti.

Teşkilât başlamıştı. Faaliyet pek gizli tutuluyordu. Aldığımız malûmata göre altmışar kişilik iki çete kurulacak ve bunlara Sapancalı H. Ç. ile Gönenli F. baş olacaktı. Çetelere B. S. direktif verecek ve maiyetinde ayrıca yirmi beş kişilik ihtiyat bir kuvvet te bulunduracaktı. B. S. ya verilen gizli emirde Alemdağı ve Gebze taraflarında faaliyetleri haber alınan Bulgar Sadık ile, Küçük Aslan, Tavşancıllı İhsan çetelerinin yok edilmesi vazifesi verilmişti.

Biz de bu teşkilâtın faaliyetlerini adım adım takibe başladık.

Miralay R. her gün Haydarpaşa çayırı caddesinde bulunan B. S. nın evine geliyor, B. S. ile beraber geç vakitlere kadar çalışıyordu. Çetelere alınacak adamlar bilhassa Çerkeslerden seçiliyor ve katiyen Türk alınmıyordu.. Üç gün içinde çeteci kaydı tamamlanmış ve Beykozda bir karargâh kurulmuştu. Efrat çadırlara yerleştirilmiş ve İngiliz iaşe usulile beslenmelerine başlanılmıştı. Modadaki İngiliz liva kumandanlığı, bu teşkilât için Selimiye kışlasından B. S. ya yüz elli mavzer tüfeği ile altı hafif makineli tüfek ve kâfi miktarda cephane de vermişti.

Bu habis nasılsa yanılarak veyahut düşünemiyerek bu silâh ve cephane sandıklarını Selimiye kışlasının deniz tarafındaki meydanlığının sahile yakın bir yerinde bırakmış ve evine gitmişti. İşi ehemmiyet ve dikkatle takip eden yüzbaşı Yusuf Bey bu sandıkların muhafaza altına alınmadığını ve aldırılmadığını görünce yapılan bu tedbirsizlikten istifadeyi düşündü. Bunların Beykozdaki hain ellere değil, Anadoludaki kardeş ellere geçmesini aklına koydu. Bu arzusunun ateşi ile yana yana Istanbula geçti.

Birleştiğimiz zaman vakit çok gecikmiş ve ortalık kararmıştı. Bu vakitte daha ziyade salâhiyet sahibi âmirlerimizi bulmak imkânı yoktu. Geçirilecek az bir vakit, silâh ve cephanelerle beraber eldeki çok olgun ve büyük fırsatın kaçırılmasına sebep olacaktı.

Yatsı zamanından evvel Arapcamii civarında bir kahvede, o zamanki sandalcılar cemiyeti reisi Ali Osman ağayı bulduk ve işi anlattık. Ağa henüz Karadenizden geri gelmişti. Çok yorgundu. Fakat yorgunluğa bakmadı. Kendi gibi dört beş fedâkarla beraber; Kabataş iskelesinde bağlı bulunan "Ceylânı bahrî" motörüne atladı ve Selimiyeye geçmek üzere denizin karanlıklarına daldı.

Bu silâh ve cephanelerin o gece pek kolaylıkla motöre alınarak tehlikesizce Boğazdan çıkarıldığı ve Akçeşehire gönderildiği müjdesini ertesi sabah Ali Osman ağa bize ulaştırdı.

O gün Beykoza nakledeceği silâhları almak üzere bir İngiliz motörü ile Harem iskelesine gelen Bekir Sıtkı silâhları bıraktığı yerde bulamayınca telâşa düştü. Dövünüp çırpınmaya başladı. Malûmatlarına müracaat ettiği iskele sandalcıları onu büsbütün şaşırttılar ve çıldırttılar. Bunlar şunu söylemişlerdi: Gece vakti Selimiye sahilindeki metrûk mezbahanın rıhtımında motörlü küçük bir taka görmüşler, taka bir saat kadar kaldıktan sonra ayrılmış, Marmaraya doğru açılmış..

Bekir Sıtkı meseleyi gizli hizmetler grupu Galata şubesi şefi yüzbaşı Gordona telefonla bildirmiş. Bu ihbar karşısında Gordon hiddetinden küplere binmiş, bir In gizli torpidosu ile dört büyük motörbotu derhal Marmaranın muhtelif istikametlerine sevketmiş, a-

vam etmiş. Tabiî olarak bir netice vermemişti.

Torpido ve motörbotlar dönüp limana girdikleri sırada (Ceylânı bahrî) takası da Akçeşehirden dönmüş, Kalafat yerine bağlanmıştı.

(Devamı var)

(1) Halil ağa, şimdi Bursada tuz pazarın

YERLİ HABERLER

Fena Kadın Çorapları Damgalandı

Dün öğleden sonra ipekli kadın çorabı standardının nizamname hükmü mucibince damgalatma müddeti bitmiştir. Yarından itibaren İktısat Vekâleti tarafından çorapların kontrolüne başlanabilecektir. Kontrol işinin İktısat Vekâleti müfettişleri tarafından yapılacağı haber veriliyor. Dün saat on üçe kadar beyannameleri mucibince getirilen 70 bine yakın çorap damgalanmıştır. Damgalama, fiyat için tatbik olunan bir usul değildir. Damgalanmış çoraplar kalite itibariyle sağlam olmıyan ve standart dışında kalmış çoraplardır. Bu noktanın iyice anlaşılması lâzımdır. Ticaret Odasının damgasını taşıyan çoraplar hükûmetin tayin ettiği kaliteden aşağı yani iyi cins olmıyan adî çoraplardır. Bazı satıcıların bundan istifade etmeleri ihtimali olduğu için, çorap satın alırken buna dikkat edilmelidir.

Ticaret Odasınca damgalanan çoraplar sağlam cins ipekten yapılmış değildir. Bu damga tedbiri ile bundan böyle piyasaya iyi yapılmış çoraplar çıkacaktır. Bu suretle fabrikalar matlûba uymıyan çorap yapamıyacaklar ve bunların eskiden yapılmış stok olduğunu ileri süremiyecekler dir.

MAARİFTE:

Yeniden 500 Köy Okulu Açılacak

Önümüzdeki tedris yılı başında, yurdun muhtelif köşelerinde yeniden 500 köy okulu açılması için tedbirler alınmıştır. Bu okullar, şimdiye kadar hiç mektep girmemiş mıntakalarda kurulacaktır.

Bu köy okullarının kuruluşunda, eğitmen kurslarından çıkacak gençlerden istifade edilecektir. Bu yıl, Kastamonu ve Adanada da ikişer kurs açılacaktır. Kurslarda bir nisandan itibaren tedrisata başlanacaktır.

Ticaret Mektebi Mezunları

Yüksek Iktisat ve Ticaret mektebi mezunları cemiyeti, dün Beyoğlu Halkevi salonunda toplanmış, yeni idare heyetini seçmiştir.

Toplantıda, cemiyet işlerile daha yakından alâkadar olacak ücretli bir kâtip tayini meselesi konuşulmuş, âzanın vereceği aidat miktarı tesbit edilmiş ve Ankara merkezile devamlı ve sıkı münasebetlerin temini için tedbirler alınması kararlaştırılmıştır.

Viyanadan Profesörler Geliyor

Üniversite radyoloji profesörlüğüne getirilmesi için bir senedenberi kendisile muhabere edoilen Viyananın maruf radyoloji profesörlerinden doktor Skalützör ile mutabik kalınmıştır. Profesör yakında memleketimize gelerek radyoloji enstitüsü müdürlüğünü deruhte edecektir.

Bundan başka Maarif Vekâleti Viyanadan birkaç maruf profesöre de Üniversitemizde vazife almaları için tekliflerde bulunmuştur.

Yaralı Arkadaşlarımız İyileşiyor

Yazı işleri müdürümüz Tahir'in ölümü ile neticelenen feci otomobil kazasında yaralanan diğer arkadaşlarımızın sıhhati tamamile iyiliğe yüz tutmuştur. Tertip operatörü Şefik, dün hastahaneden çıkmıştır. Şefik bir müddet de evinde tedavi görecektir. Nihadın da bugünlerde hastahaneden çıkacağı kuvvetle ümit edilmektedir. Şişli Çocuk hastahanesinde yatmakta olan Haydarın sıhhati de gittikçe düzelmektedir. Arkadaşlarımızın bir an evvel tamamen iyileşmelerini temenni ederiz.

BAŞVEKİLİMİZİN GEZİNTİSİ :

Başvekil B. Celâl Bayar, evvelki gün Ankarada atla yaptığı gezintiden sonra, öğle yemeğini Harbiye mektebinde yiyor.

BELEDİYEDE :

Kasaplık, Hayvan Ticareti Serbest Olacak

Bir Nisandan itibaren şehrimizin ihtiyacı olan kasaplık hayvanlar, belediyece kurulan yeni bir teşekkül tarafından getirtilecektir. Bu husustaki talimatname ve proje tasdik edilmek üzere Dahiliye Vekâletine gönderilmiştir. Vekâletin bu husustaki tetkikleri çabuk biterse çalışmalara hemen başlanacak, aksi halde hayvan getirtilmesi işi Nisanın haftasını bulacaktır.

Yeni teşekkülün başında belediye bulunmakta olup diğerleri yardımcı vaziyettedirler.

Belediye, et işi hakkında bize yolladığı mektupta, yeni kurulan şirketin mahiyeti ve yapacağı işlere dair, şu izahatı vermektedir:

"Belediyemiz kasaplık hayvan piyasasında gerek müvaredat ve gerek fiat bakımından munhasıran nâzım bir rol oynamak üzere bir şirket kurmıya teşebbüs etmiş ise de, bu şirkete millî bankalarımızdan her hangi biri dahil değildir. Belediye bu şirkette İstanbul kasapları Türk Anonim Şirketile, bu şirketin haricinde kalan ve toptancılığı ötedenberi kendilerine meslek ittihaz etmiş olan diğer toptancılar ile iş birliği yapmayı düşünmüştür.

Bu şirket kurulduktan sonra, kasaplık hayvanların hariçten yalnız bu şirket tarafından getirileceği hakkındaki havadis hakikate tamamen aykırıdır. Bu sahada ticaret serbestisi eskisi gibi devam edecek ve alâkadar ticaret erbabı bu günkü mevzuat dahilinde istedikleri yerden kasaplık hayvan getirtip satmakta serbest bulunacaklardır.„

Taksilerde Radyo Yasak

Bir kısım taksi otomobillerinde radyo vardır. Radyo çaldığı esnada şoförlerin zihni musiki ile alâkadar olduğundan, kaza ihtimalleri çoğalmaktadır. Belediye hususî otomobillerden gayri otomobillerde radyo bulunmasını yasak etmiye karar vermiştir. Bu hususta hazırlanan talimatname daimî encümene verilmiştir.

Bebek - İstinye Yolu

İstinye ile Bebek arasında yapılacak olan yeni yolun projesinde yeniden bazı değişiklikler yapılmasına lüzum görülmüştür. Yeni projeye göre yol her tarafta deniz yolunu takip etmektedir.

Projede yalıların istimlâk edilmesi suretiyle yolun istikametini değiştirmek üzere tâdilât yapılmaktadır.

Dilenciler Yine Çoğaldı

Son zamanlarda, Beyoğlu mıntakasında ve Taksim civarında dilenciler, yine fazlalaşmıştır. Halkı ve yolcuları rahatsız eden bazı sırnaşık dilenciler, gelip geçenin peşine takılarak ısrarla yardım istemektedirler. Belediye, dilencilerle sıkı bir şekilde mücadele etmektedir.

Memur Ailelerine Yardım

Ölen belediye memurlarının ailelerine yardım cemiyeti dün Şehir Meclisi salonunda yıllık toplantısını yapmıştır.

Toplantıda, bir yıl içinde yapılan yardımların 14 bin lira tuttuğu anlaşılmıştır. Yapılan yeni seçimde idare heyeti başkanlığına muhasebeci Kemal getirilmiştir.

POLİSTE :

Makine Bir Adamı Öldürdü

Evvelki gece, Fenerde 226 numaralı fabrikada feci bir kaza olmuştur. Ustabaşı 55 yaşlarında Dimitri Hiristo, gece yarısı fabrikanın üst katında yağ yatağını muayene ederken ceketini makineye kaptırmış, makine ustayı yere vurmuş, Dimitri derhal ölmüştür. Tabibi adil Enver Karan cesedi muayene etmiş, yalnız ayaklarında hafif bere izleri gördüğü için cesedi ölüm sebebinin tayini için morga kaldırtmıştır. Müddeiumumî muavinlerinden Orhan tahkikata el koymuştur.

6 Kilo Esrar Bulundu

Evvelki gün, Galatada Serçe sokağında Mehmet Alinin kahvesi ansızın basılmış ve kahvenin bodrumundan 6 kilo esrar çıkarılmıştır. Bu ara da kahveye, esrar almak için gelen Ayşe isimli bir kadın da Mehmet Ali ile birlikte yakalanmış ve müddeiumumîliğe verilmiştir.

Kaçan Üç Kaçakçı

Eroin kaçakçılığı yaptıklarından bir müddet evvel yakalanan İbrahim, Ahmet ve Mustafa isminde üç kaçakçı geçen Çarşamba gecesi tevkifaneden kaçmışlardır. Bunlardan Ahmet ertesi günü teslim olmuş, İbrahim ile Mustafa dün yakalanmışlardır.

Üç kaçakçı da, dün üçer ay 15 gün hapse mahkûm olmuşlardır.

★ Kazlıçeşmede, Demirhane caddesinde kunduracı Ahmet bir para meselesinden çıkan kavga neticesinde, kalfası Mustafa tarafından başından yaralanmıştır. Ahmet tedavi altına alınmış, Mustafa yakalanmıştır.

★ Kadıköyde pastacı Mehmedin fırınında çalışan Ahmet, bir şaka yüzünden çıkan kavga neticesinde arkadaşı İshakı bıçakla yaralamıştır.

★ Balatta Hasan isminde bir genç, bir para meselesi yüzünden Turhan isminde birini çakı ile elinden yaralamıştır.

★ Kabataş açıklarında demirli bulunan Zonguldak vapuru tayfalarından Hayrinin ayağına bir balya düşmüş, yaralamıştır.

★ Şoför Ziverin idaresindeki 303 numaralı otomobil Mercanda Osman isminde birine çarparak yaralamıştır.

BİRKAÇ SATIRLA

Dün akşam Üsküdar Halkevi Dil, Tarih ve Edebiyat kolu tarafından bir kültür gecesi tertip edilmiştir.

✱

Bakırköy Halkevi salonunda, dün akşam "Sıtma ve güneş kudreti„ filmi gösterilmiştir.

✱

Muharrir Nurullah Ataç ve Selâmi İzzet tarafından dün gece Beşiktaş Halkevinde konferans verilmiştir. Konferansı bir konser takip etmiştir.

✱

Franco hükmetinin mümessili Marki dö Prat dün Bükreşe gitmiştir.

✱

Temizlik işleri Beyoğlu başmemuru Feridun Sarıyere, Sarıyerden Hüsameddin Üsküdara, Üsküdardan Cabir Beyoğluna tayin edilmişlerdir.

Ankaradan — Telefon ve Telgrafla

İthal Edilecek Eşya Listesinde Değişiklikler

Ankara, 26 (Tan Muhabirinden) — 1938 malî yılı umumî müvazene ka- nun lâyihasına göre, gümrük tarif- kanununun 14 üncü maddesi muci- bince kabulü muvakkat usulünden istifade edecek eşyaya ait cetveld- değişiklikler yapılmıştır. Geçen sen- kabulü muvakkatten istifade eden ince ağaç talaşları bu sene listeden çıkarılmış bulunmaktadır. Buna mu- kabil Pulbdolil lâvha halinde karuz- dövizi, demir saç, manila kendiri, al- minyum kaplanmış lâme halinde kâ- ğıtlar, ham pirinç, çeltik, taze meyv- ve meyva ihracatında kullanılmak- olan kereste, fıçı mantar tozu, sa- man kâğıdı, oluklu kâğıt, yerli mah- sul ve mamullerinin ihracatında kul- lanılmak üzere kutulu teneke lâvha- lâvha halinde teneke, bakır ihracatı- nı kolaylaştırmak üzere bakır lâvh- kontrplâk, katran sanayiinin ihraca- tını kolaylaştırmak üzere muhtelif kütükler ve kasık bağlarının ihraca- tını temin etmek maksadiyle de lâs- tik şeritler yeniden ilâve edilmiştir.

Merkez Bankasında

Ankara, 26 (Tan Muhabirinden) — Cümhuriyet Merkez Bankası İdar- Meclisi, 28 Nisanda fevkalâde bi- toplantı yapacaktır.

Fevkalâde içtimada bankanın esa- nizamnamesinin bazı maddelerind- mühim değişiklikler yapılması hisse- darlar heyetine teklif edilecektir. N- zamnamede yapılması teklif edilece- değişiklikler arasında, bankanın fa- liyet sahasını genişletmeyi derpiş - den mühim esaslar vardır.

Banka, borsada mukayyet devle- tahvilâtını veya tediye edilmiş, se- mayesi ekalli dört milyon Türk lir- sı olan bankaların tahvilâtını alıp s- mak hakkını haizdir. Banka, mikta- ... mak ve faizi yüzde 2,5 u geçmeme- üzere, hazineye bir avans hesabı aç- caktır.

D. Demiryollarında Taleb- ve Muallimlere Tenzilât

Ankara, 26 (Tan Muhabirinden) — Devlet Demiryolları idaresinin tal- be ve muallimlere tatbik edilmek - zere yüzde elli tenzilâtlı yeni bir t- rife hazırladığı yazılmıştır. Bu ta- fe talebeler için her zaman, muall- profesör, asistan, mürebbi ve müd- ler için de Mayıs başı ile Birinteşr- arasındaki zaman zarfında mer'i o- caktır. Tarife 330 Mart tarihinden - baren tatbik edilecektir.

Küçük Ankara haberleri:

★ Yeni ihdas olunan Türkkuşu um- müdürlüğüne tayin edilen binbaşı Osm- Nuri bugün Diyarbakırdan geldi ve yeni - zifesine başladı.

★ Ordu müfettişlerinden Orgeneral F- rettin Altay ve Trakya umumî Müfet- General Kâzım Dirik bu akşamki tre- İstanbula hareket ettiler.

★ İtalya sefiri Karlo Galli bu akşa- ekspresle İstanbula hareket etti.

★ Münhal Amasya posta telgraf müd- lüğüne müfettiş Abdurrahman Feyz- tayini, Çanakkale müdürü Hayri ile K- monu müdürü İhsanın becayişleri yük- tasdike iktiran etmiştir.

★ Tıp Fakültesi tedavi seriryatı pr- sörü doktor Necmettin Rifat Türk Ko- sinin yeniden gözden geçirilmesi için te- kil edilen komisyona memur edilmişt-

TAKVİM ve HAVA

27 Mart 1938

PAZAR

3 üncü ay	Gün: 31	Kasım: 1..
Arabî: 1357		Rumî: 13..
Muharrem: 25		Mart: 14
Güneş: 5.53	Öğle:	12.1.
İkindi: 15,50	Akşam:	18.2.
Yatsı: 18.59	İmsâk:	4.1.

YURTTA HAVA VAZİYETİ

Yurdun Kocaeli, Karadeniz kıyıları, civarında hava çok bulutlu, diğer bölge- de az bulutlu geçmiştir. Rüzgârlar - kısımlarda cenubî, diğer mıntakalarda - malî istikametten hafif kuvvette esmiş-

Dün İstanbulda hava çok bulutlu ve - at 16 dan sonra sisli geçmiş, rüzgâr - li istikametten saniyede 1-2 metre - esmiştir. Saat 14 te hava tazyiki 762,- metre idi. Suhunet en yüksek 8,4 ve en - şük te 5,2 santigrat olarak kaydedil-

BUGÜN

Çurçil'in Tavsiye Ettiği Siyaset

Ömer Rıza DOĞRUL

Ingilterenin en tanınmış devlet ve siyaset adamlarından Mister Çurçil son günlerde Avrupa barı- bakımından ehemmiyeti açık olan r siyaseti tavsiye ve müdafaa ettektedir. Bu İngiliz recülüne göre ngilterenin silâhlanmasını tamamıyıncıya kadar beklemesi ve arada eçecek müddeti kazanılmış vakit yması, doğru değildir. Çünkü gün etikçe Alman ordusu büyüyor ve ransa ordusuna tefevvuk ediyor. lman satvetinden korkan bütün kü ik milletler birer birer Milletler emiyetinden kaçacak ve ister istez Alman satvetine ve nüfuzuna oyun eğerek, Almanya ile anlaşmak olunu tutacak. Almanya Cenubu arkî Avrupaya doğru yayılıyor ve uranın 200 milyon nüfusunu kendie bağlıyor. Bunun neticesi olarak lmanya Garbî Avrupa demokrasirinin mukavemet edemiyeceği bir hlike mahiyetini almaktadır.

Mister Çurçil Avrupanın vaziyeti- bu şekilde anlattıktan şonra Alan yayılmasına karşı gelmenin çaesini ancak kollektif emniyette, ve cavüze karşı mütekabil müdafaa asına dayanan bir devletler grupu urmakta buluyor. Bu grupun en ellibaşlı âzası İngiltere ile Fransa, üçük Antant ve Balkan Antantı evletleridir. Bütün bu devletlerin lâhlı kuvvetleri muazzam bir ittik içinde birleşecek, bu devletlerin urmayları anlaşacak ve bütün bu eşekkül, mümkünse Milletler Cemieti paktının esaslarına ve bütün Nünyanın ahlâk ve vicdanına dayana aktır. Medeniyet dünyasını, gittike yaklaşan harp tehlikesinden koyacak biricik çare bundan ibaret- r.Mister Çurçilin Avam Kamarasın a birkaç defadır anlattığı ve müdaa ettiği siyasetin hulâsası budur.

Bu siyasetin İngilteredeki muhalet partileri tarafından müzaheret örmekte olduğu, hattâ muhafazaar parti içinde de günden güne taaftar kazandığı temin olunmakta ve ngiliz ekseriyetinin de bu siyaset etafında toplanacağı günün uzak olıyacağı iddia edilmektedir. Bunkü hükûmet ve parlâmento belki u siyaseti bir müddet için geciktirebilir, fakat buna rağmen bu siyaset endini tebarüz ettirecektir.

Mister Çurçil tarafından tavsiye olunan bu siyaset, tecavüz siasetini durdurmıya kâfi gelip gelhiyeceği tetkike değer bir meselelir.

Alman genişlemesinin Cenubu arbî Avrupayı istihdaf ettiği, ve Viyananın Almanyaya geçmesiyle, üfuzunun Tuna boyunca ilerlemenin çok kolaylaştığı şüphe götürmez. Bu ilerlemenin nerede duracağı elli değildir. Bugün Almanya tarafından işgal olunan kütlevî saha Cenubu Garbî Avrupaya bitişik olduğu ün iki taraf arasındaki münasebetlerin sıklaşacağı şüphe götürmez. Coğrafya ve iktısadın emrettiği bu arurete karşı gelmeyi icap ettiren ukta; Alman genişlemesinin Cenubu Şarkî Avrupada yaşıyan milletlerin hürriyet ve istiklâli, diğer taraftan bu genişlemenin tahakkuku takdirinde Garbî Avrupanın maruz kalacağı tehlikedir.

O halde Şarkî Avrupa ile Garbî Avrupa arasında hayatî menfaatler bakımından, sarih müşareket var.

Fakat Çurçil tarafından tavsiye olunan siyasetin zâfı Sovyet Birliğini dışta bırakması ve sulhü sağlamak ve tecavüz cephesine karşı durmak hususunda bu kuvvetin tesirini kavrıyamamasındadır.

Fakat Çurçil koyu bir muhafazakâr olduğu için başka türlü bir siyaset tavsiye edemezdi.

KISA HABERLER

★Yugoslavya âyan meclisi, yeni bütçeyi kabul etmiştir.

★Alman boksörü Heuser, Belçikalı Roth'u yenerek yarım ağır siklet şampiyonu ünvanını almıştır.

★ Kahireden bildirildiğine göre, Trablus hududu civarındaki araştırmalarda mühim bir altın madeni bulunmuştur.

★ Norveçin şimal sahillerinde şiddetli bir fırtına vardır. Şimdiye kadar 16 balık da boğulmuştur.

★ Alman tıp cemiyetinin 17 inci kongresi, toplanmıştır. On bir memlekete mensup 600 doktor kongreye iştirâk etmiştir.

HARİCÎ HABERLER

İngiliz İşçi Konseyi Başvekilin Siyasetini Şiddetle Tenkit Ediyor

Londra, 26 (Hususî) — Mister Chamberlain'in nutku, amele teşkilâtı tarafından şiddetle mukabele görmiye devam ediyor. Amele konseyi nutkun, Almanyaya karşı şiddetli hiçbir ihtarı taşımadığını ileri sürerek Başvekilin sulhü tehlikeye koyduğunu göstermiştir.

Amele lideri Mister Atlee, Mister Chamberlain tarafından söylenen nutkun mecliste tasvip edilmiş olmakla beraber kendisiyle Başvekil arasındaki düşünüş uçurumunun çok geniş olduğunu anlatmıştır.

İşçi millî konseyinin toplantısından sonra dün akşam aşağıdaki resmî tebliğ neşredilmiştir:

İşçi hareketi, Başvekilin dün Avam Kamarasında yaptığı beyanattan pek ziyade heyecana düşmüştür, Başvekil, bizzat kendisi tarafından tasvir edilen telâş verici vaziyet içinde, Avrupayı yatıştıracak veyahut harbin önüne geçecek mahiyette yapıcı hiçbir politika bildirmemiş ve bizi 1914 te harbe müncer olan politikanın ayni bir politikaya döndürmüştür. Başvekil faşist diktatörlükler in taarruzunu durdurmak için derhal Milletler Cemiyetinden ve kollektif emniyetten istifadeyi reddetmiştir. İngiliz işçi hareketi, derhal Milletler Cemiyeti asamblesinin toplanmasını ve cemiyet âzası ve bilhassa Fransa, İngiltere ve Sovyetler Birliği tarafından Orta Avrupa ve İspanya yatışması için alınacak tedbirlerin tetkikini istemektedir.

Beyannamede, İspanya hükûmetine karşı olan silâh satışı ambargosunun derhal kaldırılması istenmektedir.

Gaydanın bir makalesi

Roma, 26 (Hususî) — İtalyanın en salâhiyetli muharriri sayılan Sinyor Gayda Mister Chamberlain'in nutku münasebetiyle yazdığı makalede Chamberlain'i teyit etmekte ve İtalya — İngiltere müzakerelerinin neticesine gösterilen itimadı çok iyi karşılamaktadır. Sinyor Gayda İtalyanın İspanyaya bir tek asker ve bir tek silâh göndermediği üzerinde ısrar ederek gönüllüleri çekme meselesinin ademi müdahale komitesinde kararlaştırılacağı şekilde hallolunacağını anlatıyor.

Cenevrede müsait karşılandı

Cenevre, 26 (A.A) — Chamberlain'in nutkunda Milletler Cemiyetine ait olan kısmı burada müsait bir şekilde karşılanmıştır.

İngiliz Başvekilinin, Milletler Cemiyetinin rolü hakkında Fransız ve İngiliz hükûmetleri arasında bir görüş birliği mevcut olduğuna dair beyanatı, Cenevreye sükûnet vermiş ve söylendiğine göre, beynelmilel teşriki mesainin yakında yeniden başlaması hususunun daha büyük bir itimatla derpiş edilmesini mümkün kılmıştır.

Amerikadaki akisler

Vaşington, 26 (A.A.) — Röyter bildiriyor: B. Chamberlainin nutku hakkında gazeteler başka başka görüştedirler.

Baltimor-Sun gazetesi, B. Chamberlainin B. Hitlere ileri işareti verdiğini bildirdiği halde, Vaşington Star gazetesi.

"Eğer vaktiyle Grey, Kaysere bugün Chamberlainin Hitlere söylediği kadar açık söylemiş olsaydı, Almanyanın 1914 harbini göze alması mümkün olmazdı.,, diyor.

Gazete, Amerika hükûmeti de, müstakil bir hükûmeti ve yahut serbest müesseseleri müdafaa için Fransa ve İngiltere hükûmetleri bir harbe mecbur kaldıkları takdirde bu memleketlerle birlikte hareket edeceğini bildirmiş olsa, bunun İtalya - Japonya-Almanya müsellesi üzerinde yapacağı muazzam tesirin derecesini tasavvur etmelerini karilerine bırakmaktadır.

Bir Kral ve Kızı

Bir baba ile evlâdın bir arada çekilmiş resmi. Fakat buradaki baba Bulgar Kralı Boristir. Dahilde intihabata, ve devlet işlerinin çokluğuna rağmen Kral Boris kızının dersleri ile bizzat meşgul olmıya da vakit bulmaktadır.

Kral Zogonun Kız Kardeşlerine Film Artistliği Teklifi

Holivutun en mühim film şirketlerinden birinin direktörü olan Samuel Goldvin Vaşingtondaki Arnavutluk sefaretine garip bir teklif mektubu göndermiştir.

Şirket müdürü bu mektubunda çevrilmekte olan bir filmde saray âdap ve usulleri hakkında kendilerini tenvir hususunda Arnavutluk kralının kız kardeşlerinden istifade etmek istediklerini bildirmiştir.

Şirket direktörü, işi daha ziyade ileri götürerek kralın hemşireleri kabul ettiği taktirde ayni filmde prenses veya kraliçe rollerini de kendilerine vermiye hazır olduğunu ilâve etmiş ve bir mülâkat istemiştir.

Kral Zogonun hemşireleri, bu teklifi katiyen reddettiklerini gazetecilere bildirmek suretile dedikodunun önüne geçemiyeceklerini hissettiklerinden muhabirlerden kaçınmaktadırlar.

Ayni film direktörü, bundan birkaç sene evvel Mısır sarayına müracaat ederek ehramları elektrik ışıklarına boğmak teklifini yapmış ve reddolunmuştur.

AMERİKA:

Esham Kıymetlerinde Düşüklük Var

Nevyork, 26 (A.A.) — Yeni bir satış dalgası endüstri kıymetlerini 1935 den beri ve şimendifer kıymetlerini de 1932 denberi kaydedilmiyen en düşük fiyata indirmiştir. Bir milyon 600 bin esham üzerine muamele yapılmıştır. Dün ise 880 bin esham muamele görmüştü. Borsa mahfilleri bu düşmeyi dünya hâdiselerinden ziyade spekülâtörlerin cesaretlerinin kırılmış olmasına atfetmektedirler.

Siyasî Mültecilere Yardım

Varmspring - Georgie, 26 (A.A.) — B. Ruzvelt dün burada yaptığı beyanatta, politik mültecilere yardım hakkındaki Amerikan plânının Sovyetler Birliği, Ispanya, Italya ve diğer memleketlerin tazyik altında bulunan ekalliyetlerine de şamil olduğunu söylemiştir.

Vaşington, 26 (A.A) — Şubat zarfındaki eşya ithalâtı 163 milyona ihracatı da 263 milyona baliğ olmuştur. Kânunusani zarfındaki ithalât 171 ve ihracat 289 milyon dolar idi.

Hariciye Vekilimizin Mısır Seyahati

Kahire, 26 (A.A) — Salâhiyettar makamlar Türkiye Hariciye Vekili Dr. Arasın ziyaretini tehir etmiyerek Nisan içinde Ankaradaki Mısır sefiri ile Kahireye geleceğini, ziyareti esnasında bazı muahedelerin akdini, ezcümle ticaret muahedesini görüşeceğini söylemektedirler.

UZAK ŞARK:

Çin Ordusunun İleri Hareketi İnkişaf Ediyor

Nevyork, 26 — (Hususî) — Çin telgraf ajansının Hankovdan bildirdiğine göre; Çinlilerin ileri hareketleri devam ediyor.

Bir kısım Çin kuvvetleri, Tengsien'e varmışlar ve orada şiddetli bir muharebe başlamıştır.

Diğer taraftan, Tsingpu cephesinin Şimal bölgesinde, Çin kuvvetleri Şinşeng hattı üzerinde Japon mevzilerine girmişlerdir. Şimal istikametinde, demir yolunun doğu cihetinden Szeshui içerisinden ilerliyen bir Çin kolu Yençeu'ya yaklaşmıştır.

Sinçeng'deki Japon kuvvetleri tamamen çevrilmek tehlikesindedir. Ve pek çok zayiat vermişlerdir.

Bitaraf müşahitler, son askerî hareketlerin ehemmiyetini tebarüz ettirmekte ve Japonların Tsingpu'nun şimal cephesinden Hsuçeu'ya doğru giriştikleri ileri hareketlerinin, geçen şubatta cenupta uğradıkları şekilde acı ve ağır bir akıbetle neticeleneceği kanaatindedirler. Bu ayın on beşinden beri, Japon kuvvetleri, hemen mütemadiyen muvaffakiyetsizliğe ve hezimete uğramış, insan ve malzemece mühim zayiat vermiştir.

Suçav civarında Lunghay demir yolu için Japonlar üç koldan bir taarruza girişmişlerdir. Çinliler, her yerde Japonlara karşı şiddetle mukavemet ediyorlar. Çin kaynakları, Japonları geri püskürttüklerini ve ayrıca arazi kazandıklarını bildiriyorlar.

SURİYE:

İki Kabîle Çarpışıyor

Yüzlerce Ölü ve Yaralı Var

Halep, 26 (A.A) — Trak mıntakasında Rakka civarında Enez kabilesinin reisi Emir Muşhem tarafından tahsil edilmekte olan himaye resmi yüzünden Valde kabilesi arasında kanlı bir ihtilâf çıkmıştır. Her iki tarafa ait yüzlerce muharip çarpışmaktadır. Birçok ölü ve yaralı vardır. Hükûmet asayişi iade için derhal askerî kuvvetler sevketmiştir.

Fon Papen Ankara Elçisi mi?

Berlin, 26 (A.A) — Yakında Almanyanın Paristeki mümessilliklerinde bazı tâdilât yapılması bekleniyordu.

Londra büyük elçiliğine Varşova büyük elçisi Moltke onun yerine de eski Moskova büyük elçisi Fon Derşulenburg, tayin edilecektir. Moskova büyük elçiliği bir maslahatgüzar bırakılacaktır. Hariciye müsteşarı Fon Makenzen Roma büyük elçiliğine gidecektir.

Almanyaya yaptığı fevkalâde hizmetlerden dolayı geçenlerde Hitler tarafından nasyonal — sosyalist partisinin altın madalyasile taltif edilen eski Viyana büyük elçisi Fon Papen de Ankara büyük elçiliğine tayin olunacaktır.

MISIR:

Nahas Paşanın Kardeşi Yaralı

Kahire, 26 (A.A.) — Başvekil Nazırlarla yarın Mansuraya giderek hazırlanan intihap toplantısında bir nutuk söyliyecektir.

Mahalle şehrinin dünkü ziyaretinde çarpışmalar olmuştur. Yedi yaralı arasında Nahasın kardeşi de vardır.

Nahas, hâdiseyi delailile saray baş kâtibine ve müddeiumumîliğe bildirmiştir.

Yarın Veft Iskenderiyede büyük toplantılara [illegible]

FELEK

Güzel Sesler Müsabakası

[*Yazan: B. FELEK*]

Beyoğlu Halkevinin güzel ve takdire değer bir teşebbüsünü gazetelerde okuyup memnun oldum. Sesi güzel, istidat sahibi gençleri seçip yetiştirmiye başlamışlar. Yakında da bunun bir müsabakasını yapacaklarmış.

"Musiki mizacı yumuşatır,, diye bir frenk sözü vardır. Bizim de çok defa hissî olan mizacımızı musiki gibi hisse hitap eden bir âmille yumuşatmak iyi birşey olur. Çünkü büyük, muazzam, ve girift işlerde anî feveranların ve katî kararların lüzumu ne derece inkâr edilmezse carî hayatımızın binbir icabını düşünürken kanımızın serinliğini muhafaza etmemiz de onun kadar lâzımdır.

İngiliz Başvekilinin Avam Kamarasında söyleyip dünkü gazetelerde intişar eden sözlerini görüp te, cihanın en büyük devletinin başında duran bir adamın en karışık işleri mütalea ederken itidalını ve aklının selâmetini şayanı takdir ve hayret bir sadelikle muhafaza edişine imrenmemek kabil olmuyor. Onun için, bu musiki hareketlerinin inkişaf ve taammümüne bu bakımdan da ayrı bir kıymet veriyorum.

Lâkin iş bu şekle girince acaba ses meraklıları sabahleyin sokaktan geçerken, mehtaplı bir gecede uykusu kaçınca penceresini açıp:

"Haberin var mı saba?,,

Gazelini kâh suzinâkten ve kâh ferahnâkten okumıya başlarsa ne diyebiliriz:

— İstidadım var. Sesimi inkişaf ettiriyorum. İstemiyen dinlemesin!

Cevabiyle bu mecburî ve meccanî ses ziyafetine devam edebilir. Eğer seslerin hepsi dinlenecek gibi olsa ne mutlu, fakat ben bazan radyoda, benden daha kötü sesi olan bir usta dinliyorum. Söz aramızda musikinin onca malûm olan inceliklerini sezemediğim için okuduğu şey bana, usta kanaryanın yardağı Portakal oğlunun manilerinden daha yavan geliyor, ne diyelim. Bir musiki eserini anlamak için iki unsur lâzımdır. Bir okuyan, bir dinliyen. Bazı eserlerde ve bazı hallerde okuyan iyi, dinliyen uygunsuzdur. Bazı halde okuyan zayıf dinliyen erbaptır. Bazısında ikisi de bir şeye yaramaz. Dörtbaşı mamur olmak için herhalde musikinin memlekette iyice tadılmasına başlanmak gerektir. Bu münasebetle size Nasrettin Hocanın bir fıkrasını anlatayım.

Hoca bir gün hamamda yıkanırken bir kayabaşı okumuş. Hamamın akislerile çirkinliği belli olmıyan sesini pek beğenmiş. Bundan cesaret alarak ertesi sabah, sabah ezanını okumak üzere minareye çıkıp Essalât vermiye başlamış. Lâkin onun da sesi benimki gibi olduğundan cemaat minare dibine toplanıp:

— Hoca, bu kötü sesle Essalât verilir mi? diye çıkışmışlar. O da arada ezanı kesip:

— Bir hayır sahibi çıkıp şuraya bir hamam yaptıra idi de o zaman sesimi işiteydiniz. Cevabını vermiş.

Biliyor musunuz? Çoğumuz sesimizi ya kurna başında, ya sofra başında beğenmişizdir. Lâkin oraların dinleyicilerini beraber taşıyamadığımız için yerimizi değiştirince sesimizin kadrini takdir ettiremeyiz!

Atatürkle Irak Kralı Arasında

Ankara, 26 (A.A.) — Irak Kralı Majeste Gazi'nin doğum yıldönümü münasebetiyle aşağıdaki telgraflar taati edilmiştir:

MAJESTE BİRİNCİ GAZİ
IRAK KRALI
BAĞDAT

Majestelerinin doğum günlerinin yıldönümü münasebetiyle samimi tebriklerimi ve şahsî saadetleriyle dost ve kardeş Irak milletinin refah ve ikbali hakkında halisane temennilerimi arzederim.

K. ATATÜRK

EKSELANS K. ATATÜRK
TÜRKİYE CÜMHURBAŞKANI
ANKARA

Yıldönümüm münasebetiyle ekselânsları tarafından irsal buyrulan tebrik telgrafından dolayı pek ziyade mütehassis olarak, samimî teşekkürlerimi ve şahsî saadetleriyle asil Türk milletinin ikbali hakkındaki en iyi temennilerimi arza müsaraat eder-

Mahkemelerde

Eski Karısını Sokakta Dövüp Hırpalamış

Kadın "Kendisini Bekliyordum, Beni Dövdü,, Diyor

Dün Asliye Üçüncü Ceza Mahkemesinde bir dövme davasına başlanmıştır. Davacı Leya isminde bir kadındır. Suçlu yerine de İzidor isminde bir delikanlı ile avukatı oturmuşlardır. Mahkeme, Tahsin isminde bir tüccarı şahit olarak dinlemiştir. Tahsin şöyle şehadet etmiştir:

— İki sene evvel bir gece saat 9,5 sıralarında Taksimden geçiyordum. Bu kadını sokağın köşesinde gördüm. İnliyor gibi idi. Kendisine sokuldum:

— Madam, dedim, niçin inliyorsunuz, hasta iseniz polise haber vereyim. Sizi evinize götürsün. O, "bana senin ne vazifen?,, dedi. Ben de ayrıldım. Gittim. 20 dakika sonra işimi gördüm. Yine oradan geçiyordum. Bu kadını ayni yerde daha fena bir vaziyette gördüm. Yine titriyor ve inliyordu. Ben 20 adım kadar ilerledikten sonra arkamda bir patırdı ve feryat oldu. Şimdi burada gördüğüm İzidor bu kadını tekme, tokat dövüyordu. Kadının vaziyetinden ilerlemiş bir hamile olduğunu da görüyordum. Ben kendisini azarlamıya çalıştım. Nihayet İzidorun kollarını tuttum. Sonra da polis hâdiseye el koydu. Yine sonradan öğrendiğime göre, bunlar, karı koca imişler. İzidor, Beyoğlunda başka bir kadına gelmiş, karısı da onu takip etmiştir. Kavga bu takipten doğmuştur.

Bundan sonra suçlunun avukatı söz almış ve şöyle demiştir:

— Bay reis, bu kadınla kocası bir senedenberi ayrı yaşıyorlardı. Kadın kocasını dövmek için sokağın köşesinde beklemiş ve kocası çıkar çıkmaz da onu tokatlamıştır. Biz bunu şahitlerle ispat edeceğiz. Sonra bu kadın Beyoğlunda oturmaz gece Taksimde ne işi varmış?

Reis, davacıya söz verince, kadın da şunları söylemiştir:

— İzidor benim kocamdı. Dükkânımı sattı, 4500 liramı alıp kaçtı. Ben dokuz aylık gebe idim. Hasta idim. Para ve bakılmak istiyordum. Benden kaçıyordu. Orada kendisinden para istemek için bekledim. Fakat geldi beni dövdü.

Mahkeme, gelmiyen şahitlerin çağrılması için muhakemeyi tâlik etmiştir.

SAHTEKÂRLIK:

Fakülte Mühürünü Taklit Edenlerin Muhakemesi

Asliye Ikinci Ceza mahkemesinde, Hukuk Fakültesi dekanlığının ve daha birçok müesseselerin mühürlerini ve damgalı kâğıtlarını taklit ederek sahte diploma ve vesika hazırladıkları iddia edilen Hikmetin ve suç ortağı İskân dairesi memurlarından Şevketin muhakemelerine devam edilmiştir. Hikmet, daha evvel de ayni suçtan mahkûm olmuş ve müddetini bitirdikten sonra hapisaneden çıkmıştır. Son hâdise şöyle olmuştur:

Hikmetin İskân dairesinde görülecek bir işi varmış, bunu Şevket halletmiş. Hikmet gördüğü bu iyiliğe karşı bir mukabelede bulunmak için bir gün Şevkete:

— Bana iki fotoğrafını ver de sana bir tramvay pasosu çıkartayım demiş ve bir gün Hukuk Fakültesinin resmî mühürünü ve Dekan Sıddık Saminin imzasını taşıyan ve Tramvay Şirketine hitap eden bir tezkereyi Şevkete getirip vermiştir. Şevket bu tezkereyi Tramvay Şirketine götürmüştür. Hukuk Fakültesinin numaraları altı binden başladığı halde, tezkerede (2) bin rakamı bulunması şirket memurlarının nazarı dikkatini celbetmiştir. Memurlar, Şevketten hüviyet varakası istemekle beraber dekanlıktan da böyle bir talebenin olup olmadığını sormuşlardır. Şevket, Hikmete gelmiş, vaziyeti anlatmış, o, kendisine bir de hüviyet varakası vermiştir. Şevket, bununla şirkete tekrar müracaat etmiş fakat daha evvel dekanlık böyle bir talebe bulunmadığı hakkında cevap verdiği için şirket dolaplara sivil memurlar koyarak cürmümeşhut tertip etmiş ve Şevket gelince yakalatmıştır. Şevket polislere bu vesikaları Hikmetten aldığını söylemiş ve kendisini yakatlamak için de 24 saatlik bir müsaade almıştır. Şevket serbest kalınca Hikmete gitmiştir. Hikmet, vaziyetinin tehlikeye düştüğünü görünce:

— Gel birader seninle Adanaya kaçalım, ben de sülüs bilet çıkartmak için de vesikalar vardır. Demiştir. İki arkadaş, Haydarpaşaya geçmişler, sahte mühürlerle birer sülüs ilmühaberi de yaptırmışlardır. Fakat, paraları yetişmediği için bilet alamamışlardır. Polis o gece kendilerini otelde yakalamıştır. Hikmetin üstünde Hukuk Fakültesi Dekanlığının damgasını taşıyan 500 de kâğıt bulunmuştur.

miş ve:

— Ben bu sahte mühürleri Şevkete vermiştim. Vesikaları o kendisi yapmıştır. Hattâ yazılarını da memur arkadaşlarından Turgut yazmıştır. Demiştir. Mahkeme, Turgudun çağrılması ve istiktap yapılması için

DOLANDIRICILIK:

Ahmet Rifat Hastaneden Mahkemeye Getirildi

Firuzağada 20 numaralı evde oturan Bayan Şerife Kamerin hile ve desise ile 50 bin liralık apartımanını üstüne geçiren Konyalı Ahmet Rifat dört gün evvel Asliye Birinci Ceza Mahkemesinde muhakeme edilirken bir ara karar esnasında tevkif edileceğini anladığı için kaçmıya muvaffak olmuştur. Polis, mahkemenin verdiği tevkif kararıyle kendini ararken Bakırköy hastanesinde bulmuş, ve bu sabah hastaneden alarak müddeiumumiliğe teslim etmiştir. Ahmet Rifat müddeiumumiliğin açtığı sualleri şöyle karşılamıştır:

— Ben buradan kaçtıktan sonra birdenbire üstüme fenalık geldi. Doktora gittim. O da beni Bakırköy akıl hastanesine yatırttı.

Müddeiumumilik, Ahmet Rifatı dinledikten sonra tevkifaneye göndermiştir.

MÜDDEIUMUMİLİKTE:

Bir Kapıcı, Yediği Yemekten Zehirlendi

Taksimde Abdülhak Hâmit caddesinde Armanak apartımanında bekçilik yapan 50 yaşlarında Vartan, evvelki gün gece yemek yemiş, biraz sonra kosmıya ve zehirlenme ârazı göstermiye başladığı için hastahaneye kaldırılmış, ve biraz sonra da ölmüştür. Tabibi adil Enver Karan, cesedi muayene etmiş ve ölüm sebebinin tesbiti için Morga kaldırtmıştır. Vartanın yediği yemeğin artığı ve tencere de tetkik için Tıbbi adli müessesesine gönderilmiştir.

Arapça Ezan Okumuş

Polis, dün meşhut suçlar müddeiumumiliğine Beyazıt camiinde Arapça ezan okumıya teşebbüs eden terlikçi Salih isminde bir suçluyu vermiştir.

Müddeiumumilik, suçluyu Tabibi Adillere muayene ettirmiş, kendisinde belâhet bulunan bir mistik olduğu anlaşılmıştır. Bunun üzerine, cezaî takibata lüzum görülmemiş ve serbest bırakılmıştır.

Şirley Temple 12 Bin Lira Tazminat Alıyor

Hepimizin sevdiği küçük artist Şirley Temple kendisini küçük düşürecek yazı neşreden bir gazetenin aleyhine hakaret davası açmış. Mahkeme, gazeteyi 12 bin lira tazminat vermiye mahkûm etmiştir. Gazetenin yazısı Şirley Temple'in Hindistanda cereyan eden bir filmine aittir. Bu resim de o filmdeki kıyafetini göstermektedir.

HAKARET:

Dişçi Avni Bayer Aleyhindeki Davc

Turan Barı müdürü Ahmet Bekirof tarafından dişçi Avni Bayer aleyhine açılan hakaret davasına Beyoğlu Birinci Sulh Ceza Mahkemesinde devam edilmiştir.

Dünkü celsede Ahmet Bekirof, hakaretin, dinlenen şahitlerin ifadeleri ile de sabit olduğunu, suçluya ceza verilmesini istemiştir.

Avni Bayer, tahrirî olarak bir müdafaa hazırlıyacağını ve bunu gelecek celsede vereceğini söylemiştir. Duruşma, suçlunun müdafaanamesini vermesi için mahkeme 12 Nisana tâlik edilmiştir.

Memura Sövmüş

Taksim belediye icra memuru Ziver, belediyeye borcu olan Madam Marikanın evinde bir halısını haczetmiş ve merkeze getirmiştir. Ziver başka bir iş için biraz sonra Marikanın evinin önünden geçerken, Marikanın oğlu Niko, Zivere sövmüş, bu suçtan yakalanmıştır. Asliye İkinci Ceza Mahkemesi, bu davayı dün neticelendirmiş, suçluya bir ay hapis ve 30 lira ağır para cezası vermiştir. Müddeiumumilik, bu davayı temyiz etmiştir.

HIRSIZLIK:

Tasdik Edildi

Plâjlardan para, saat ve saire çaldığı için Burhan isminde bir genç yedi ay hapse mahkûm olmuştu. Temyiz mahkemesi bu mahkûmiyet kararını tasdik etmiştir. Burhanın ayni şekilde Bakırköy Sulh Ceza mahkemesinde de bir davası vardır. Müddeiumumilik bu dava için de ayrıca tevkif kararı almıştır.

Şişhane Faciası

Şişhane faciasının muhakemesine dün sabah Ağırceza Mahkemesinde devam edilmiştir. Suçlular, dünkü celsede uzun müdafaalarda bulunmuşlar ve ehli vukuf raporlarına itiraz etmişlerdir. Mahkeme, karar için başka bir güne tâlik edilmiştir.

Bugün mevsimin en nefis - şahane ve güzel filmi

MELEK ve SARAY Sinemasında sizi bekliyor

MARTA EGGERTH

Fritz Van Dongen - Paul Hörbiger

Theo Lingen Lucie Englich

SARI ZAMBAK

Seanslar: 11 (tenzilâtlı) 1 — 2,30 — 4,30 — 6,30 ve 9 da

BENJAMİNO GİGLİ'nin

En büyük muvaffakıyeti, GERALDİNE KATT ile çevirdiği "Unutma Beni", "Ave Maria" ve "Saadetim Sensin" filmlerinden bin defa daha güzel, daha sevimli ve musikili olan

KALBİN SESİ

Şaheseri bu hafta SAKARYA sinemasında

büyük bir zafer kazanmakta ve bütün rekorları kırmaktadır.

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

Bugün Türk sinemasında 2 büyük film birden

AŞK İÇİN YAŞIYOR

Baş rolde: VİCTOR FRANCEN

Paris Üniversitesinde büyük bir profesör ile genç bir kız asistanın aşk macerası

Gençlik - Güzellik fevkalâde büyük film.

Seanslar: 11 (tenzilâtlı) 2,30 - 6 - 9,15

İSTİKLÂL FEDAİLERİ

İstibdada karşı isyan eden bir milletin istiklâl mücadelesi. Heyecanlı, meraklı büyük film (Fransızca)

Baş rolde: WİLLY BİRGEL, URSULA GRABLE

Seanslar: 1 — 4,15 — 9 da

BUGÜN İPEK sinemasında 2 büyük film birden

1-ÇİFTE ÇAPKINLAR Fransızca sözlü büyük komedi filmi

Baş rollerde: ROBERT MONTGOMOREY - MADGE EVANS

2-ATEŞ BÖCEĞİ Senenin en büyük Aşk - Heyecan ve güzellik şaheseri

Baş rollerde: JEANETTE MAC DONALD - ALLAN JONES

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

TEŞEKKÜR

Meş'um bir kazanın aramızdan ebediyyen alıp götürdüğü çok sevgili Tahir'imizin mensup olduğu TAN ailesinin gösterdikleri alâkaya, Türk Basın Kurumuna, bütün matbuat ve meslek arkadaşlarına, sanatkâr Safiye, muharrir Naci Sadullah ve Ilhami Ornekal'a, İstanbul erkek lisesi talebesine, İstanbulspor kurumuna ve cenaze merasimine iştirak eden sair zevatı muhteremeye uzak ve yakın taziyette bulunan bütün dostlarımıza alenen teşekkürlerimizi bildiririz.

Kayinvaldesi *Kadriye Cansun* — Kayınpederi *Cemil Cansun*

Eşi *Hâmide Güldiken*

ASKERLİK İŞLERİ

Şubeye Çağrılanlar

Kadıköy yabancı askerlik Ş. Başkanlığından:

Kadıköy, Üsküdar, Beykoz, şubeleri çevresinde bulunup ta yoklama kaçağından muayene edilerek şube emrine girmiş piyade, jandarma ve deniz sınıfına ayrılmış olanlar 938 nisan celbinde şube mürettebatına sevk edilecektir. Müracaatla şimdiden kayıtlarını yaptırmaları

Kadıköy Askerlik Şubesinden:

938 nisan celbine başlanacaktır. Piyade sınıfından 316 ilâ 329 (dahil) jandarma ve deniz sınıfından 316 ilâ 333 doğumlular; harp sanayii sınıfından 316 ilâ 333 ve gümrük sınıfından 316 ilâ 332 (dahil) doğumlular; gayri islâm 316 ilâ 329 (dahil) doğumlular sevkedileceğinden alâkadarların şimdiden şubeye müracaatla kayıtlarını yaptırmaları.

Gedikpaşa AZAK sinemasında sanatkâr Karakaş şerefine 29 Mart Salı akşamı Şehir Tiyatrosu artistleri tarafından

TOSUN

Ertuğrul Sadi Tek Tiyatrosu tarafından

CEHENNEM

ERTUGRUL SADI TEK TIYATROSU

Pazartesi - Kadıköy - Süreyyada

AKTOR KIN

Bugün SÜMER sineması

Fevkalâde eğlenceli bir program takdim ediyor.

2 büyük film birden:

His ve Teessür Romanı

FANFAN VE KLODİNE

Gülmek.. Ağlamak filmi

DECOURCELE'in ölmez şaheseri

CAZ KRALI Harry Roy

HER YERDE ŞEN

Dans filminde

EKLER JURNALDE: Son Avusturya Hâdiseleri

Bugün saat 11 tenzilâtlı matine

Sinemacılığın, Filmciliğin HARİKASI

MİHRAÇENİN GÖZDESİ

TÜRKÇE SÖZLÜ

Türk musikili şaheser

Gülmek...Kahkaha ile gülmek... Ve bütün kederlerinizi unutmak.. için, pek yakında:

SÜMER sinemasının göstereceği

ZORAKİ ASKER

filmini görmeğe hazırlanınız

FERNANDEL'in en şen ve en neşeli filmi

Meşhur Opera Lirik şantözü

OLGA SOMOGYİ

Yunan operası tenoru

BAKEA

Ve Tenor YUNKA

NOVOTNI'de

Mo. KEMAL orkestrası iştirakile

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatro

DRAMKISMI

Saat 20,30 da

FİDANA

3 perde

OPERET KISMI

Bu akşam Lote Şönnin iştirakile YARASA büyük Operet 3 perde

Saat 20,30 da

TAN
Gündelik Gazete

TAN'ın hedefi: Haberde, fikirde, herşeyde temiz, dürüst, samimî olmak, kariin gazetesi olmıya çalışmaktır.

ABONE BEDELİ

Türkiye	Ecnebi
1400 Kr, 1 Sene	2800 Kr,
750 Kr, 6 Ay	1500 Kr,
400 Kr, 3 Ay	800 Kr,
150 Kr, 1 Ay	300 Kr,

Milletlerarası posta ittihadına dahil olmıyan memleketler için 30, 16, 9, 3,5 lira dır. Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur. Cevap için mektup lara 10 kuruşluk pul ilâvesi lâzımdır.

GÜNÜN MESELELERİ

Matbuat Hürriyeti

[*Yazan: M. ZEKERİYA*]

Son günlerde Parlâmentoda mütemadiyen hücumlara maruz kalan, tenkit ve muahaze edilen, İngiliz matbuatı tarafından hırpalanan İngiliz Başvekili bir matbuat toplantısında şu sözleri söylemiştir:

"Bir serbest Parlâmento ve bir serbest matbuat bugünlerde nadirattan olmuştur, fakat öyle olduğu için bizce kıymeti azalmış değildir.

"Bizim Avam Kamarasında münakaşa edilmiş hiçbir mevzu yoktur ki, her safhası göz önüne konmuş olmasın. Halk ta matbuat vasıtasıyle vakalara dayanan bilgi ile bütün hâdiseleri muhakeme etmek imkânını kazanmasın.

"Eğer böyle olmazsa, eğer halkın vakıaları bilmesine müsaade edilmez se ve halk yalnız kendilerini idare edenlerin onlara işittirmek istediklerini istemekle kalırsa, o milletin felâkete götüren bir yola sürüklenmesi tehlikesi vardır.

"Bizim milletimiz böyle bir tehlikeden masundur. Serbest matbuat ve serbest parlâmento bugün hem büyük bir mürebbi, hem de halkın büyük muhafızıdır. Hem memleketimizin menfaati namına, hem de baş kalarına örnek olabilmek için onları muhafaza etmeliyiz.,,

Churchill'in bu sözleri demokrasi ile idare edilen bir memleketin Başvekili tarafından söylendiği için tabiî telâkki edilmek lâzım gelir. Çünkü demokrasinin temeli budur ve demokrasiler için matbuat ve parlâmento hürriyeti kadar mukaddes birşey yoktur.

Fakat, bu sözlerin söylendiği zaman itibarıyle mânası vardır. Almanya daha bir hafta evvel İngiltereye, iki devlet arasındaki münasebatın iyileşmesi için ilk şart olarak matbuatın ağzını kapatmayı teklif etmişti. İngiliz Başvekilinin bu sözleri Almanyaya bir cevap teşkil edebilir.

İkincisi de şudur: Mister Eden'in istifasından sonra İngiliz Başvekili gerek parlâmento, gerek matbuat tarafından gayet fena hücumlara uğramıştı. Ona hiyaneti vataniye isnadına kadar varıldı. Aptal ve zavallı sıfatları kullanıldı. Böyle olduğu hal de İngiliz Başvekili kendisine çatan bu müesseselerin hürriyetini müdafaa etmekten çekinmedi.

İşte demokrasilerle totaliter devletler arasındaki fark burada görünür.

*

İcra Mütehassısı

İcra işlerini modernize ve ıslah etmek için tâ İsviçreden bir mütehassıs getirttik. Adliye Vekâletinin bu teşebbüsünü takdirle karşılamamak mümkün değildir.

Bu zat tetkikatına Ankaradan başladı. Tetkikatına devam etmek üzere İzmire hareket edeceği zaman gazetelere şu beyanatta bulundu:

"*Türkiyedeki icra işleri diğer medenî memleketlerdeki icra işlerinden pek farklı değildir. Zaten Türk icra kanunu da Isviçre kanunlarından alınmıştır. Memnuniyetle söyliyebilirim ki Türk icracıları bazı noktaları memleketin içtimaî şartlarına göre adapte etmekte, Isviçreden daha ileri giderek büyük muvaffakiyetler göstermişlerdir.*,,

Demek ki bizim icra işlerimizde bu zata göre ıslaha muhtaç bir noksan olmadıktan maada, İsviçrenin bizim usullerimizden istifade edebileceği derece mükemmeliyet vardır. O halde bu zatın bu işi kavrayıp becerebileceğine nasıl inanabiliriz.

Nitekim bu zat vaktiyle de vakıf işlerinin modern bir teşkilât halinde tanzimi için davet edilmiş, o vakit te verdiği raporda:

"Türkiyede evkaf işi, şimdiye kadar Avrupalıların düşünmedikleri mükemmel bir iştir. Bunda ıslah edilecek bir nokta yoktur.,,

Diyip işin içinden çıkmıştır. Bu defa da öyle mi olacaktır?

ASKER GÖZÜYLE HADİSELER

Muhtemel Alman Taarruzu Karşısında Çekoslovakya

Yazan:

GENERAL H. EMİR

Çekoslovakya işinin bir dünya meselesi olarak tekrar alevlendiğini görüyoruz. Biz, aylarca evvel yine bu sütunlarda, Orta Avrupanın siyasî ve askerî durumunu, Küçük İtilâfın nasıl zaafa uğradığını ve bunun muhtemel neticelerini izaha çalışırken, müttefik ve hâmisiz, yalnız başına kalacak bir Çekoslovakyanın Orta Avrupada bir ihtiras hedefi, bir yemlik olacağını yazmıştık.

Orta Avrupada, üç tarafı Almanlarla sarılı Çekoslovakya, acaba kendisini, kendi başına müdafaa edebilir mi? Ve bu hususta neler yapmıştır, ve ne yapabilir? İşte bugün, görüşeceğimiz şeyler! Yalnız, peşin söyliyelim ki, vaziyet nekadar çetin olursa olsun, bir millet metanet ve soğukkanlılığını elden bırakmadığı müddetçe, daima korunma imkânları bulur ve dünyanın umulmadık değişikliklerinden umulmadık yardımlar görür.

Sovyet Rusyanın müttefiki olan bir Çekoslovakya, Alman telâkkisine göre, Orta Avrupanın bağrına sokulmuş, İslâvlığın bir parçası, Berlin - Roma mihverine kadar uzanan ve onu ortadan bölen, Fransız - Rus ittifakının bir yumruğu, hulâsa Avrupa ve dünya barışını tehdit eden bir tehlikedir. Eğer Çekoslovakya, ma-

Stratejik coğrafya durumu, ve bilhassa Alman azlıklarını tazyikten vazgeçer ve Alman politikasına uyarsa, o zaman, Orta Avrupadan rahatsızlık kalkar ve Bulgaristanı da içine alan Orta Avrupa birliği kurularak Avrupa ve dünya ebedî barışa kavuşur! Ve işte Çekoslovak meselesini doğuran Alman siyaseti budur.

İstratejik coğrafya durumu, ne kadar mahzurlu ve sıkışık olursa olsun, Çekoslovakya hava harbi bakımından, paraşüt kulesine benzetiliyor; hava hâkimiyetini elde etmiye muvaffak olan bir düşman buradan, bütün Avrupada istediği hedefi seçebilir. Almanyanın en hassa merkezleri, Leipzig, Breslav, Berlin, Münih ve bütün Silezya endüstrisi, Çekoslovakyanın hu duda yakın hava limanlarından yalnız 100-300 km. yani 1/4-3/4 uçuş saatlik bir mesafededir. Çekoslovakya ile Viyananın arası 50-60 km. Macaristanın mühim şehirlerininki o kadar bile değildir.

Almanlara göre, Çekoslovakya, Orta Avrupanın müdafaası işinde anahtar bir mevkidir, buradan gelebilecek, askerî ve politik bütün tehlikelere karşı her tedbire baş vurmalıdır ki, o, dünyayı rahatsızlığa götüren bugünkü ittifak sisteminden dışarı çıkarılsın

Memleketin müdafa sistemine gelince Çekoslovakyanın stratejik coğrafya durumu, 930 km. uzunluğunda dar bir memleket olması sebebile, müdafaaya hiç te elverişli değildir. Genel yüzü (sathı) 140 bin metremurabbaı olduğu halde malik olduğu 4000 km. lik hudutların yalnız 150 km. si Romanya ile, yine Küçük İtilâfın uzvu olan bir müttefik iledir. Fakat, küçük itilâf bağlarının son aylarda gevşemesi ve Yugoslavya ile Romanyanın daha müstakil haricî bir siyaset takibine başlamış olmaları yüzünden, Çekoslovakya bugün, stratejik siyaset bakımından, her taraftan çevrilmiş ve fena bir yalnızlık içine düşmüş sayılabilir.

Bu durum 75 milyon Almanın ve bunlarla elbirliği eden diğer milyonlarca milletlerin içine düşmüş 14¾ milyon nüfuslu Çekoslovakyadan, nüfusunun ve parasının bütün kudret ve kabiliyet hudutlarını aşan bir müdafaa tertibatı istemektedir. Cümhuriyet, bunun için, hudutların tahkimini ve hudut mıntakalarındaki çokça harp endüstrilerinin içeriye taşınmasını ve bunlara benzer daha bazı fevkalâde tedbirleri emreden bir hudut müdafaa kanunu yaptı. Yine bu kanun mucibince, hudut boyunca, 25 km. derinliğinde bir arazi şeridi hudut mıntakası ilân edildi, ki, bununla zaten en geniş yeri, Bohemyada, 280 km. tutan ve Karpat Rusyasında, 40 km. e kadar darlaşan memleketin hemen yarı kadarı hudut mıntakası olarak ayrılmış demektir. Hudut mıntakasında ekalliyetler, bilhassa Alman azlıkları oturduğu için, hudut sanayiinin içeriye taşınması bunların bir çoğunu işsiz yaptı ve bununla hudut mıntakalarındaki azlıkların, arabozucu, hoşnutsuzlukları, şikâyet, mukavemet ve muhalefetleri arttı. Almanlara göre, Çekoslovakyayı teşkil eden, muhtelif milliyetteki, ahaliden ancak yüzde 50 kadarı hakikî Çeklerdir ve Cümhuriyetin Rus ve Fransızlarla ittifak edişindeki görünmiyen sebeplerden biri, memleketin yalnîz müdafaa siyasetince olan zâfı değil, devlet ve hükûmeti ellerine alan Çeklerin, azlıklara hükmedebilmeleri için böyle bir ittifaka olan ihtiyaç ve zaruretleridir.

Üç tarafı Almanlarla çevrili olan Çekoslovakyanın bugünkü vaziyetini gösteren harita

Çekoslovakyanın en çok müdafaaya elverişli, 280 km. lik, bir derinliğe malik olan kısmı Bohemyadır. Burasının dağlarla çevrili olan kısmı, bir tecavüzden korunmasını kolaylaştırmasına karşı, üç taraftan almanlarla sarılıdır. Çekoslovakyanın bir tecavüze en ziyade maruz yeri, yüksek Tatra dağlarının doğusunda, ancak 40 ilâ 100 km. genişliğindeki Slovakya ile Karpat Rusyasını teşkil eden dar ve uzun parçasıdır.

Sovyet Rusya hudutlarına ancak 150 km. kadarlık bir mesafesi olduğu için, burası, Çekoslovakyaya, Rusların girmesi için bir koridor hizmeti görür ve ayni zaman da müttefik Romanya ile karadan irtibat temin eder; fakat, bu faydalara karşı, burası, memleketin müdafaasını zâfa uğratır. Bundan başka buradaki çokluğu teşkil eden Slovaklar, ekonomik ihtiyaç ve bağ dolayısiyle Macarlarla birleşmeyi Çeklerle bir olmıya tercih ederler. Keza, buradaki Leh, Romen ve bilhassa Macar halkı gözü ve özü hep hududun öte taraflarında, kendi milletlerindedir. Bu sebeple burası, bir harbin ilk günlerinde bertaraf olmıya mahkûm görünüyor.

Çekoslovakyanın uzunluğuna doğru teşekkülü ve onun arazi vaziyeti stratejik demir ve kara yolları tesisine de müsait değildir. Gerçi Bohemyada, Pragdan muhite doğru giden kutru demir ve kara yolları bütün istikametlerde her türlü askerî hareketlere yarar; fakat burasının, memleketin diğer kısımlarile olan bağları çok fenadır. Avusturya — Macaristan monarşisinin ittifaklarından vücut bulmuş olan Çekoslovakyanın ve diğerlerinin demiryolu şebekeleri, hepsi, vaktiyle, monarşist ihtiyaçlarına göre ve merkezleri Viyana ile Budapeşte olmak üzere, tertip edilmişti. Bu sebeple hiçbiri de şimdiki memleket ihtiyaçlarına uymazlar ve bazı hatlar hudutlara 100 metreye kadar yaklaşırlar ki bunlar bir harp halinde tehdit altındadır. Hattâ Karpat Rusyası içindeki demiryolunun 40 Km. lik bir parçası, bizim Edirneye giden demiryolumuzun Meriçten sonraki kısmı Yunan topraklarından geçtiği gibi, Romanyanın içinden geçer.

Memleket müdafaası noktasından mahzurlu olan bu hatlar düzeltilir ve hattâ Çekoslovak demiryolu ağının, Romanya topraklarından geçerek Çernoviç — Kiyef Sovyet Rus şebekesi ile birleştirilmesi plânı, Romanyanın son zamanlarda Çekoslovakya — Rusya ittifak münasebetlerine karşı aldığı çekingen durum dolayısile, suya düşmüş gibidir. Herhalde, tehditlere maruz durumuna rağmen, Bohemya, münakalât şebekesinin ehemmiyeti dolayısile Cümhuriyetin en mühim bir parçasıdır.

Çekoslovak ordusunun kuvveti hazarda 180,000 olarak kabul olunur ki, bu 1½ milyonluk seferî bir kuvvet çıkarabiliyor. (16 piyade tümeni (fırkası), 2 dağ Tuğu (livası), 4 süvari Tuğu, 1 ağır topçu Tuğu) ndan müteşekkil 7 kolordusu ve ayrıca 3 zırhlı alaydan mürekkep bir zırhlı Tuğu, 6 uçak alayı vardır. Onun dağ ve süvari Tuğları birer tümen kuvvetindedirler; bu sebeple genel hazarî kuvveti 22 fırka kabul olunabilir.

Fakat Çekoslovakyanın, arazi ve nüfus cihetiyle, müdafaa siyaseti, adedî kuvvetlerden ziyade teknik kuvvetlere önem verdirir ve bu sebeple kuvvetli bir harp sanayiinin yardımıyle o, ordunun zırh ve motörleştirilmesine çok canlı bir surette çalışmaktadır. Onun hava parkında 200 harp tayyaresi mevcut olmalıdır. Fakat ordusunun, insan malzemesince, kıymet ve kudreti hakkında bir hüküm verebilmek için onun muhtelif milletlerden nasıl terkip edilmiş olduğunu ve bunların memlekete karşı iç bağ ve hislerini de hesaba katmak lâzımdır. Çekoslovak ordusunun % 53 ünü Çekler, % 22 sini Almanlar, % 14 ünü Slovaklar, % 5 — 6 sını Macarlar ve mütebakisini de Romenler, Rotenler ve Lehliler teşkil eder, ki bu gibi muhtelif milletlerden mürekkep orduların kıymeti hakkında, eski Avusturya — Macaristan ordusunun verdiği tecrübelerden istifade ederek, kıyasî bir fikir ve hüküm vermek kabildir.

Hulâsa Almanlar, Çekoslovakya için bir tek selâmet çaresi görüyor ve propaganda ediyorlar. O da, Berlin — Roma mihverine bağlı

FIKRA :

Radyonun İstihalesi

[*Yazan: Necdet Sander*]

Birkaç zaman evveline kadar insanların musiki, şiir ve ilim ihtiyaçlarının tatminine yarıyan radyo, şimdi dünya meselelerile uzak yakın alâka duyan kimseler için âdeta kurunu vüstaî bir işkence âleti oldu. Gün geçmiyor ki, istasyonlar Avrupa ve dünya sulhü için şeamet taşıyan bir haber vermesin.

Hattâ bazı istasyonlar iki saat içinde tabiiyet, milliyet ve doktrini değiştirerek kültür istilâlarını yalnız müşahade edici haberler şeklinde değil, fakat elle tutulur bir canlılıkla evinizin içine, başucunuza kadar getiriyorlar. Hitlerin Avusturyaya girişi ve Alman ordusunun Viyanayı istilâsı günlerinde bu yürüyüş ve ilerleyiş, atılan adımların odamızın içinde olduğu zehabını verecek kadar kuvvetle kulaklarımıza aksetti. Franco'cuların "burası Madrit cephesi,, diye kendini tanıtan radyo istasyonu insanın sükûnet dolu bir ev içerisinde değil, her an üzerinde bom balar patlamak, yanmak, yıkılmak ihtimali bulunan bir siperde yaşadığı vehmini yaratıyor. Programa bakarak muayyen bir konseri dinlemek için bulduğunuz istasyon, sizi yüzünüze karşı canhıraş bir sesle bir takım tehditler, tezyifler fırlatan bir zorbanın feryatlariyle karşılaştırıyor.

Amerikada yalan ve ümit verici havadislerle intişar ettiğini duyduğumuz gazete gibi, yalnız insanı sıkıntılı düşüncelerden kurtarıp musiki ve şiir dünyasında yaşatabilecek cinsten neşriyat yapan bir yalancı radyo istasyonu kimbilir birçoklarımız tarafından ne kadar teşekkür ve tehalükle karşılanırdı?

Yirminci asrın teknik icatlarından birçoğu gibi radyo da insanlara hayırı mı, şerri mi dokunduğu hakkında karar verilmesi güç bir vasıta halini aldı. Bugün o, yalnız ruhumuzu ve fikrimizi manen işkence altına sokan bir âlettir. Yarını belki asrımızın dâhi mucitleri ölüm şualarını Herz mevcelerine bindirip evimizin içine kadar getirecekler ve o zaman radyo dünyada emsali görülmemiş bir ölüm makinesi halini alacak.

Lâkin kabahat, beş on metre tel ve birkaç cam parçasından ibaret olan şu zavallı âlette mi, yoksa onu doymak bilmiyen hırslarımıza uydurabilmek için diğer arkadaşları gibi dejenere eden biz insanlarda mı?

PAZARDAN PAZARA

Çeşmeden Beleş Su Dolduran Kadın

YAZAN: BURHAN FELEK

Dün sabah, erkenden bir Hamidiye suyu çeşmesinin önünden geçiyordum. Sakalar su dolduruyor, damga memuru da onlara nezaret ediyordu. Komşulardan bir kadın elinde iki kova ile geldi. Galiba o saatte herkese su vermiyorlar. Memur saat tayin etmiş olmalı. Herkes kendine uygun bir mesaî sistemi tatbik eder ya! O adamın da kolayına öyle gelmiş olmalı ki; o kadın dan başka beleş su dolduran yok.

Kadın ne dedi, işitemedim. Fakat tam çeşmenin yanından geçerken damga memurunun kadına:

— Sonra sana hainivatan derim ha! Sen hükûmetin kasasına para girmesini istemiyor musun? Dediğini işittim.

Kadın ne dedi? Bilmem. Çünkü durup bu muhavereyi dinlemedim. Zaten memurun sözünü ciddî telâkki etmiye imkân yoktu. Şüphesiz lâtife ediyordu amma, doğrusu bu tehdidi eskiden çok işittiğimiz için mi nedir? Benim fenama gitti. Bu sözün şakasını bile dinlemiye tahammül edemediğimi memnuniyetle müşahede ettim.

Ve bu arada, vaktile halkın temiz su içmesi için yapılmış olan çeşmelerin şimdi birer (varidat membaı) haline geldiğini yarı ibret, yarı hayretle gördüm.

Memurun telâkkisi nerede, onu oraya tayin eden makamın iik hareket noktası nerede?

Bir kere halkın bedava içeceği bu suyun böyle (mahallî) vakit bölümüne tâbi tutulması ne dereceye kadar hakkımızdır orası malûm değil ya! Devletin kasasına para girmesine gelince; bizde vasıtanın gaye olduğuna bundan büyük misal olamaz. Çünkü o memurun orada ki vazifesi belediyeye irat temini değil, halkın satın aldığı suyun temiz şartlar dahilinde hakikaten Hamidiye çeşmesinden doldurulmasını kontroldür. Lâkin gelgelelim bizde muhasebe her şeyin üstüne çıkar. Ayni mülâhaza para cezalarında da göze çarpıyor.

Dostlarımdan birinin bana verdiği malûmata göre geçen sene Eminönünde para cezası vakalarının adedi 5 bin iken bu sene 15 bin olmuş. Muhasebe memnun ve cezaya çarpılanların gitgide artması, cezanın tesirsiz kalması gibi mü-

lâhazalara kimsenin iltifat ettiği yok. Sanki maksat para tahsili imiş gibi.

★

Rakı büyük şişelerde satılacakmış. Çünkü küçük şişelerde satılırsa halk çok içiyor ve çabuk sarhoş oluyormuş.

(Vâ-Nû) nun dediği gibi halkın sarhoş olmasının önüne geçmek şişenin büyültülmesi ile mümkün değildir.

Bir kere, "Ticaret serbesttir,, dendikten ve önüne gelenin, istediği yerde meyhane açmasına müsaade edildikten sonra şişeyi büyültüp küçültmek, sadece şişe fabrikasına ait imalâtı alâkadar eden bir tedbir olmaktan ileri gidemez.

İdare etmiyor, masrafını korumuyor, bu yüzden halka pahalı ilâç satılıyor diye eczanelerin adedini tahdit ettik. Yine ayni mülâhaza ile fırınları tasnife tâbi tutacağız. Lâkin bir sokakta beş tane, on tane, bir semtte yirmi tane, olur olmaz adamların elinde meyhane açılmasına hiçbir kayıt koymuyoruz.

Dünyanın en serbest memleketi olan İngilterede saat on buçuktan sonra değil meyhane açmak, lokantada içki vermezler. Bizde ekseri meyhaneler ikiye kadar açık duruyor. Zevketmek ise gece yarısından sonraya içki içmenin meyhaneciden başka kime faydası vardır? Evvelce küçük şişe alıp evinde zıkkımlanan lar, şimdi büyük şişe alamıyacağı için meyhanede duble içmiye mecbur kalacak.

Biliyor musunuz? İçki meselesi bizde bir inhisar maddesi ve bir şişe hacmi olmaktan daha başka türlü tetkike de-

SPOR

Dünkü maçı kazanan Harbiye oyuncuları

Şehrimizdeki Maç

Harbiyeliler, Galatasarayı 3-0 Mağlûp Ettiler

YAZAN: EŞREF ŞEFİK

27 Şubatta Ankarada Harbiyeyi mağlûp etmiş olan Galatasaraylılar, dün, kendi sahalarında oynadıkları halde 3—0 gibi oldukça mühim bir farkla mağlûp oldular.

Galatasaray kadrosunupn tertibi hakkında fena kelimesini kullanmak kâfi gelmez. Teşkil edenlerden gayri kimsenin aklından geçemiyecek bir şekilde meydana çıkan Galatasaray takımı ilk on beş dakikadan sonra ne yaptığını bilmiyen bir heyet halinde öteye beriye koşarak kendini kurtarmak istedi. Bir söz vardır: "Daha iyisini yapamayınca eskisinde karar kıl,, derler. Galatasaray kadrosunun bundan bir ay evvel Ankaraya giden şekli olsun muhafaza edilemediğinden galibiyet imkânları maçın başlangıcında çok zayıflatılmış bulunuyordu. Hücum üslûbunda katiyyen mâna olmıyan Sarı Kırmızılıların önünde canlı ve gayretli oynıyan Harbiyeliler emeklerinin mükâfatını üç golle tattılar.

Ekseri maçlarda rakip kale için mühim bir tehlike olan Bülent dün yanına verilen iki için ortasında öksüz bir halde çabaladı, durdu. Harbiye kalesine doğru açılan akınlarda biribirini daima kaybeden ve her biri aklının estiği bir semte koşan Galatasaray mühacimleri, fırsat mesafelerine geldikleri zaman oralara kadar neden koştuklarını kendi kendilerine soracak halde kalıyorlardı. Ahenksizlik dolayısile maksatlarını bir türlü kavrıyamıyan içler ve sol açık aldıkları her topu en verilmiyecek yerlere vererek uğraştılar.

Buna mukabil, Harbiye takımı, bilhassa ikinci devrede isabetli paslaşmalarla muntazam hücumlar yaparak rakiplerini tazyik ettiler. Harbiye takımının merkez muavini Muhterem dünkü maçın en muvaffak olmuş oyuncusu tarzında vazifesini başardı. Muhterem, itiyat ettiği daima yan muavinlerile oynamak tarzını biraz değiştirirse, Türkiyenin en iyi merkez muavini olabilir.

Harbiye takımının güzel paslanması kadar sıkı şütlü birkaç elemanı olsaydı dünkü neticeyi biraz daha yükseltebilirlerdi.

Maçın tafsilâtı

Maça evvelâ Harbiyeliler çıktılar. Takımları şu şekilde tertip edilmişti:

Fethi — Şükrü, Sabri — Celâl, Muhterem, Haşim — Mücahit, Zeki, Habip, İzzet, Şerif.

Galatasaray takımı da şöyle idi:

Emin — Reşat, Turhan — Mustafa, Adnan, Suavi — Necdet, Süleyman, Bülent, Musa, Salâhaddin.

Hakem Nuri Bosut'un idaresinde maça başlandı.

Ilk akınlarda Galatasaraylılar çalımlı bir oyunla rakpilerini şaşırttılar. On beş dakika sonra vaziyete hâkim olan Harbiye muavinleri Forvetlerini iyi beslemeğe başladılar. Dakikalar geçtikçe Harbiyenin sol tarafı müessir akınlarını açıyordu. Galatasaray nısıf sahasının hayli sıkıştığını ve mukabil hücumlarda topu kaybetmek, yahut isabetsiz vurmak yüzünden gol çıkaramıyan Galatasaraylıları on dakika kadar seyrettik.

Soldan bir hücum açan Harbiye muavini topu Galatasaray nısıf sahasına soktu. Harbiye sol açığı ortaladı. Galatasaray müdafaasının çelip uzaklaştırdığı topu sol muavin tekrar doldurdu. Galatasaray kalecisi hatalı bir çıkışla topu üstünden aşırtmış oldu. Sağiç Zeki yetişip kafa ile içeri attı.

Bu goldan sonra devrenin sonuna kadar Harbiyeliler daha canlı ve gayretli gözüktüler. Ve birinci devreyi 1—0 galip vaziyette bitirdiler.

İkinci devre

İkinci devrenin başından itibaren bilhassa nısıf saha ortalarında ağır basan taraf Harbiye idi. Harbiye sağ açığı, aldığı topu yan muavini daima atlatarak sürüp, sürüp ortalıyordu. Bu ortalıyışlar doğrudan doğruya kaleye doğrutulduğundan ekseriya kalecinin ellerinde kalıyordu. Harbiyenin sol tarafı daha müessir ve daha derin oynadığından o cenahtan açılan tehlikeler daha mühim görünüyordu.

Muhteremin pasile merkezden hücuma başlıyan Harbiyeliler topu sağ içlerine geçirdiler. Sağ iç şütünü çekti. Kaleci yere yattığı halde topu kavrıyamadı. Merkez mühacim yetişerek ikinci şütü çekti. Bu şüt tesadüfen Galatasaray müdafiinin göğsüne isabetle geri döndü. Üçüncü kere tazeledikleri şütle ikinci gollerini de kaydettiler.

Maçın nihayetine on sekiz dakika kala üçüncü gol fırsatını da yakalıyan Harbiyeliler galibiyetlerini iyice sigortalamış oldular.

Harbiyenin üçüncü golü

Sağ açığın ortalayışını fena hesaplıyan Galatasaray müdafileri topu kaybettiler. Sol iç yerinde ve kaleciyi şaşırtan şütüyle üçüncü gole de muvaffak oldu.

Bu sayıdan sonra Galatasaray merkez muavini Adnan sakatlandı çıktı. Birkaç dakika sonra hakem Harbiyeden bir oyuncuyu çıkardı.

İki taraf onar kişi ile maçın nihayetini getirdiler. Son durumda Harbiye hakkile kazandığı üç golle sahadan mühim bir galibiyetle çıktı Kendilerini tebrik ederiz.

Futbol:

Federasyon Reisleri Arasında Ikilik mi?

Millî Küme maçlarının hakemleri yüzünden Futbol Federasyonu birinci reisiyle ikinci Reisi arasında ikilik çıkmıştır. Hâdise şudur:

Millî küme fikstürü tesbit edilirken hakemlerin ne suretle tayin edileceğini İstanbul mıntakası umumî merkezden sormuş ve ekseri İstanbulda bulunan Futbol Federasyonu birinci reisinin bu hakemleri bizzat kendisi tayin edeceğini ve reisin İstanbulda bulunmadığı sıralarda telgrafla bildirileceği cevabını almış. Filvaki Federasyon Reisi B. Sedat Rıza da şimdiye kadar her hafta hakemleri bizzat kendisi tayin etmiştir. Bu defa da, kendisi İzmire gitmeden evvel İstanbul mıntakasına bu haftaki iki maçtan birincisinin hakemi Adnan Akın ikinçisininki Ahmet Âdem olduğunu bildirmiş, mıntaka da, gazetelerde görüldüğü üzere, Federasyon Reisinin bu kararını ilân etmiştir.

Bu kararı ne suretle öğrendiği bilinmiyen Ankaradaki Federasyonun ikinci reisi Danyal telefonla İstanbul mıntakasına bu haftaki hakemlerin kimler olduğunu sormuş ve aldığı cevap üzerine: "Birinci oyunun hakemi Nuri, ikincisinin Ahmet Ademdir,, demiştir. Fakat mıntaka asbaşkanının Federasyon birinci reisinden aldığı emri bir telefon muhaveresile değiştirmiyeceği şeklindeki mukabelesi üzerine (Türk Futbol Federasyonu) imzasiyle İstanbula gelen bir telgrafta hakemlerin, ikinci reis Danyalin telefonla söylediği şekilde olduğu ve gazetelerle ilân edilmesi mıntakaya tebliğ edilmiştir. Ve nitekim dünkü maçı Nuri idare etmiştir.

Şu hale göre, birinci ve ikinci reisler arasında İstanbuldaki maçların lisanslı hakemlerden birinin tayininde uyuşamıyacak kadar görüş aykırılığı olduğu kanaati hâsıl olmaktadır. Çünkü, bir maçın şu veya bu lisanslı hakem tarafından idaresi birinci reis tarafından tayin edildikten sonra bunu değiştirmede ısrar etmek bundan başka suretle tefsir edilemiyecek bir harekettir.

İzmirdeki Maç

Güneşliler Alsancak Takımını 2-1 Yendiler

İzmir, 26 (TAN) — Güneş takımı bugün Alsancakla karşılaştı ve 1-2 galip geldi.

Oyun hakem Esadın idaresinde Alsancağın bir vuruşu ile başladı. Birinci dakikada Alsancağın yaptığı iki hücuma mukabil Güneşin de sıkı bir akını görüldü. Ilk tehlikeyi Güneş savuşturdu. Cihat beşinci dakikada Saimin sıkı bir girişini muvaffakıyetle durdurdu.

Dakikaların ilerlemesine rağmen oyun halâ başlandığı gibi, durgun oynanıyor ve yapılan hücumlar bir netice vermiyordu.

13 üncü dakikada İlyasın sıkı bir şütü avutla neticelendi. Biraz sonra Rasih topla beraber kaleye girerken Rasim yetişerek bu muhakkak gol tehlikesini korner yapmakla bertaraf edebildi.

33 üncü dakikada Melih topla Alsancak kalesine hızla girerken oyuncular hızla biribirleriyle çarpıştılar. Bu çarpışma neticesinde Hilmi baygın bir halde hastaneye kaldırıldı. Ve yerine kaleye müdafi Ali geçti.

Devre az sonra 0-0 berabere bitti.

İkinci devre

Ikinci devrede oyun başlar başlamaz hücuma geçen Güneşliler Alsancak kalesi önünde toplandılar. Bu suretle adamakıllı sıkışık bir halde geçen Alsancak kalesi Salâhattinin sağdan çektiği sıkı bir köşe vuruşu ile ilk golü yemiş bulunuyordu.

Alsancak mühacimlerinin kaçırdıkları fırsatlardan sonra ileri oynamasından istifade eden Melih geriden aldığı topla yıldırım gibi Alsancak kalesine inerken Cemil tarafından hatalı bir hareketle durduruldu. Bu sebeple hakemin verdiği favul Rızanın isabetsiz bir vuruşu ile avuta gitti.

26 ıncı dakika Rasih uzaktan çektiği sıkı bir şütle takımına ikinci sayıyı da kazandırdı.

36 ıncı dakikada Hakkı soldan süratle Güneş kalesine girmekte iken Faruk hatalı bir şekilde durdurdu. Hakemin verdiği penaltı Cemilin sıkı bir vuruşu ile Alsancak ilk ve son gölünü yapmış oldu.

OKUYUCU Mektupları

Edirnedeki tüfekçi ustası

Edirnede Gülbaharhatun mahallesinde 8 numaralı evde oturan makinist Ali Kemal Ersel yazıyor:

"Edirnenin meşhur tüfekçi ustalarından Ali oğlu tüfekçi Yusuf Ziya benim babam dır. Kendisi bundan 24 sene evvel asker olup gidiyor. Ve bir daha Türkiyeye ve doğduğu yer olan Edirneye gelmiyor. Gören ve kendisinin nerede olduğunu bilen varsa, insaniyet nâmına adresime bildirmesini rica ederim.,,

*

Açık kuyular kapatılmalı

Balatta oturan bir okuyucumuz yazıyor:

"Semtimiz bulunan Molla Aşır mahallesindeki yangın yerlerinde birçok kuyular açık ve tehlikeli bir vaziyette bulunmaktadır. Hattâ bu yüzden iki gün evvel zavallı bir çocuk bu kuyulardan birine düştü ve boğuldu. Kuyuların bulunduğu arsalarda her gün birçok çocuk oynamakta ve bu tehlikeye her an için maruz bulunmaktadır - lar. Bunun için bu kuyuların hiç olmazsa üstlerinin kapatılmaları çocuklarımızın hayatı nâmına faydalı olacaktır.,,

B. Hiteri Takip Eden Genç Kız

Nereye giderse gitsin Hitleri takip eden bir genç kız vardır. İngilterenin yüksek tabakasına mensup ve Lord Rodisdate'in kızı olan bu Bayan, meselâ son zamanda Hitlerin Viyanaya girişinde orada bulunmuş, Rayştağın son içtimaında meclis balkonunda görünmüş, olimpiyat müsabakalarında Hitlerin civarında yer almış ve Nüremberg kongrelerinin hepsine gelmiştir.

Sarı saçlı, mavi gözlü olan bu İngiliz misi — söylendiğine bakılırsa — Alman devlet reisini Münih kahvelerinden birinin tarasasında tanımış ve o zaman hasıl olan tanışıklık bugüne kadar devam etmiştir.

Mis Umty Valkyrie bütün hayatını Almanyada geçirir, hiçbir merasimi kaçırmaz, Hitleri heyecan ve iştiyakla seyreder.

Halis bir İngiliz kızının bu garip temayülü İngilterede bazan tuhaf tefsirlere de hedef olmuştur. Hattâ geçenlerde bir Londra gazetesi bu halden uzun uzadıya bahsetmiştir.

Klüpler:

Şeref ve Hakkıya Ceza Verildi

İki ay evvel Bükreş muhteliti ile İstanbul muhteliti arasında yapılan maça bir sebep göstermeden gelmedikleri için futbol ajanı tarafından tecziyeleri istenen Beşiktaşlı Hakkı ile Şeref hakkında disiplin divanı tarafından yapılan tahkikat sona ermiştir. Verilen karara göre, Hakkı bir ay şeref üç ay müsabaka boykotu almışlardır. Beşiktaşlı oyuncular bu karara umumî merkez nezdinde itiraz edeceklerdir.

Fener, Bugün Oynıyacak mı?

Son dakikada bazı kaynaklardan sızan haberlere göre, saha ihtilâfı dolayısile bugünkü maçı oynamıyacağı söylenen Fenerbahçenin, bugün, Taksim stadında görünmesi ihtimali vardır.

HIKAYE

"KATÎ OLARAK SÖYLİYEBİLİRİM Kİ!...,,

Yazan: Leonid Lenç — Çeviren: B. Tok

Petr Petroviç, mühim bir kooperatifin vilâyet şubesi direktörü idi.. Bir gün odasında otururken içeriye kâtibi girdi:

— Petr Petroviç, dedi, kooperatifin merkez teşkilâtından iki kişi gelmiş; sizi görmek istiyorlar..

— Niçin geldiklerini sordun mu?.

Kâtip, sesini esrarengiz bir şekil de alçaltarak:

— Niçin geldiklerini söylemiyorlar, dedi. Şahsen sizinle konuşmak istiyorlarmış..

Petr Petroviç can sıkıntısını belli eden bir sesle:

— Gelsinler bakalım, dedi.

Merkezden gelenlerin her ikisi de gençtiler.. Dikati çekerek herhangi bir hususiyetleri yoktu.. Her ikisinin de sırtında, hemen hemen ayni biçimde, ayni renkte birer palto vardı.

Bunlardan ilk gireni:

— "Mestkom, kâtibi Hotkoviç, diye, kendini tanıttı.

İkinci gireni de:

— "Partkom,, kâtibi Laskin, diye, ayni şeyi yaptı.

İkisi de, herhangi bir teklif beklemeden, oturdular. Bu suretle de, kooperatif direktörüyle aralarındaki konuşmanın oldukça uzun süreceğini ihsas etmiş oldular..

"Mestkom,, kâtibi Hotkoviç, herhangi bir mukaddemeye lüzum görmeden maksada girişti:

— Sizi şöyle bir mesele için rahatsız ediyoruz, dedi: Sizin kooperatifte, oldukça uzun bir müddet Pireyef isminde birisi çalışmış.. Bu adam sonradan bize, merkeze geldi...

Sözün alt tarafını "Partkom,, kâtibi Laskin tamamladı:

— İşte biz bu Pireyef hakkında [illegible]

Bu sual Petr Petroviç'in oldukça canını sıktı.. Çünkü iki aydanberi Pireyefi ne görmüş, ne de onun hakkında birşey işitmişti.

Kahramanımızın kafasından binbir fikir geçmiye başladı: "Mademki tâ merkezden buraya kadar gelmişler, diye düşündü, herhalde Pireyef'in vaziyeti kötü olsa gerek...,,

Sonra da, elindeki kalemle oynıyarak cehren şunları söyledi:

— Doğrusunu isterseniz şu Pireyef denilen adamı ben pek te o kadar tanımam.. Onunla herhangi bir samimiyetim yoktu; evet, size katî olarak söyliyebilirim: Onunla aramızda herhangi bir şahsî dostluğumuz yoktu. Ben onu sadece iş sahasında tanırdım. Bilmem ki, size onun hakkında ne söyliyebilirim? Herif, kendisine verilen işi yapardı; vazifesine dikkatli idi.. (Petr Petroviç etrafına bakarak alçak bir sesle) maafih şahsen ben ona hiçbir zaman itimat etmezdim. Ne bileyim işte, onda, bana pek te itimat telkin etmiyen bir hal vardı.

Doğrusunu isterseniz Pireyef işine de pek dikkatli değildi. Vâkıâ kendisine verilen işi yapardı, amma işte... Onda şüphe uyandıracak bir hal vardı.. Evet, bunu size katî olarak söyliyebilirim.

"Mestkom,, kâtibi Hotkoviç:

— Fakat bizim duyduğumuza göre Pireyef sizde iken hiç de fena çalışmamış, dedi..

Petr Petroviç elindeki kalemi yere düşürdü. Merkezden gelen yoldaşların yüzlerine dikkatle baktı. Kendi kendine de: "Galiba baltayı taşa vurdum, dedi, Pireyef'in işleri zannettiğim gibi kötü değilmiş.. Hay Allah belâsını versin, gel de işin içinden çık!,,

Yüksek sesle de şunları ilâve etti:

— Tabii, dedi. benim hükümlerim subjektiftir. Fakat objektif olarak haricten ise bakacak olursanız Pireyef'e fena bir adam demek imkânı yoktur. Evet, bunu size katî olarak söyliyebilirim. Onun hakkındaki şüphelerime gelince, bunlar da subjektiftir.. Bana öyle gelmiş olabilir.. Aslına bakarsanız Pireyef, en ufak işleri bile aksatmaz, hepsini mükemmelen yapmıya çalışırdı.. Şahsî arkadaşlığı da fena değildi. Meselâ bir defasında onunla balık avlamıya gittiğimiz zaman...

"Portkom,, kâtibi Laskin, Petr Petroviçin sözünü kesti:

— Fakat müsaade ediniz, dedi, siz biraz önce Pireyef'le aranızda herhangi bir samimiyet olmadığından bahsetmiştiniz!. Halbuki baksanıza, onunla balık avlamıya bile gitmişsiniz!.

Petr Petroviç terlemiye başladı. Kendi kendine: "Eyvah, dedi, Pireyef'in işleri kötü galiba.. Vay canına yandığımın, herifler beni kafese koydular.. Bu Pireyef denilen hergele de nereden bana tebelles oldu?,,

Yüksek sesle de:

— Evvelâ, dedi, ben onunla balık avlamıya topu topu bir defa gittim. Saniyen, ben onunla ancak bir saat kadar kaldım. Çünkü karnım ağrımıştı. Bunu katî olarak size söyliyebilirim.. Tabiî bu bir saat zarfında onun hakkında esaslı bir fikir edinemezdim..

Petr Petroviç sınırlı sınırlı omuzlarını oynattı ve sözüne devam etti:

— Esasen Pireyef tabaan sükûtî bir adamdır. Evet, dinledim: Bunu katî olarak size söyliyebilirim. Sonra doğrusunu isterseniz, Pireyef benim için bir muamma idi. Evet, evet bir muamma!. Beni öldürseniz de onun hakkında sarih birşey söyliyemem.. Bunu size katî olarak söyliyebilirim.

"Mestkom,, kâtibi, Petr Petroviçin sözünü keserek sandalyeden kalktı:

— Anlaşılıyor ki, dedi, şu Pireyef hakkında sizden hiçbir şey öğrenemiyeceğiz!..

Meraktan ve heyecandan gözleri testekerlek olan Petr Petroviç:

— Bir dakikacık, dedi, kuzum Allah aşkına şu Pireyef'in başına ne gelmiş?..

— Pireyef öldü de...

— Nasıl öldü?

— Basbayağı. Dün öldü. Zatürreeden. Adamcağız hakkında gazeteye bir yazı yazmak istiyorduk.. Senin yanında da bir hayli müddet çalıştığını işitmiştik.. Tercümei hali hakkında belki senden bir malûmat alırız diye buraya geldik. Senden onun hakkında bir yazı istiyecektik.

Petr Petroviç samimî olarak sevindi:

— Aman Yarabbi!. Ben sevgili Pireyef'e borçlu olduğum son vazifeyi büyük bir sevinçle yapmıya hazırım.. Onun öldüğünü önceden bana ne diye söylemediniz?. Petr Petroviç masanın gözünden bir kâğıt çekti. Kalemi mürekkebe batırdı ve yazmıya başladı:

"Merhum Pireyef harikulâde bir memur, emsalsiz bir arkadaştı.. Fedakârlığı hudutsuzdu.. ilâh...,,

Petr Petroviç'in ne yazdığını göz ucuyla takip etmekte olan "Partkom,, kâtibi Laskin eliyle, Petr Petroviçin yazı yazmakta olan elini tuttu ve arkadaşına dönerek:

— Yürü gidelim, dedi, böyle bir herifin imzasıyle, merhumun ruhunu tahkir etmiyelim.

Merkezden gelen misafirler çıktılar. Petr Petroviç bir müddet dalgın dalgın durduktan sonra, yine gazetedeki "terfi,, listesini gözden geçirmiye başladı.

Dikkate Değer Bir Anket

Beyaz Kadın Ticareti İçtimaî Bir Derttir

İstanbulda aldığı şekiller hakkında bir anket yaptık, vardığımız netice şudur: Mücadele için esaslı, içtimaî teşkilâta ihtiyaç var.

Gazeteden bana bir vazife verdiler: Istanbulda beyaz kadın ticaretinin ne şekilde yürüdüğünü araştırmak...

Istanbulda böyle bir iş var mı, yok mu? diye kendi kendime bir sual sormaya lüzum görmedim. Pek iyi biliyorum ki, dünyada insan olan her yerde böyle gizli bir ticaret vardır. Her tarafta kölelik kalktıktan sonra esirliğin bu şekli türlü türlü adlar altında devam etmiştir.

Kadın ticareti her kılığa girer, her imkândan istifade eder, her türlü iğfal vasıtalarını kullanır.

Istanbul beyaz kadın ticaretini idare eden elleri araştırmak için ortalığı şöyle bir yokladım. Evvelâ şehrimizin bazı iş idarehanelerinde durdum. Bunların bu ticaret sahasında kendilerine mahsus rolleri vardır.

Bu iş evlerini idare eden patronların çoğu erkeklerdir. Bu patronlar eskiden dolaplarını yazıhanelerde çevirirlerdi. Gazetelere verdikleri ve elden dağıttıkları parlak reklâmlarla; başı örtülü ve mühim bir tarzla, adetâ kuş dili ile çığırtkanlık yaparlardı. Bulunacağı vaadolunan işin mahiyet ve hakikatini bilen ve bilmiyen kız ve genç kadınların bir kısmını ağlarına, tuzaklarına düşürürlerdi.

Bu idarehaneler; diğer işleri arasında; evlere oda veya orta hizmetçileri, barlara dans kızları, gazinolara saz çalan ve okuyan güzel sesli kızlar bulmakla uğraşırlar. Yani beyaz kadın ticaretinin bu kısmına ait komisyonculuğu yaparlar. Patronlar işlerinde cidden ehliyet ve ihtısas sahibidirler. Çığırtkanların bulup getirdikleri kız ve genç kadınların bir bakışta istidat ve kabiliyetini, ahlâk ve hüviyetini anlarlar. Ayni zamanda hizmetçi talebinde bulunan müracaatçıların da maksatlarını, hislerini anlamakta hiç te hata etmezler.

Idarehanelerin devamlı bir demirbaş sermayeleri vardır. Bunlar da oda ve orta hizmetçiliği yapan genç kız ve kadınlardır. Bunların mümkün olduğu kadar güzel, cazibeli, natıkalı, şuh ve şenlerini seçerler ve hiç elden çıkarmazlar. Çünkü bu kızlar patronların en kuvvetli kazanç vasıtalarıdır. Temelli olarak hiçbir evde durmazlar, bir bahane ile kaçarlar. Böyle bir kız bir sene içinde birçok evlere girer ve çıkar. Esasen işin kazanç temin eden tarafı da budur. Kızı her yeni alan, aylık miktarının yüzde onu veya on beşi nispetinde; idarehaneye bir komisyon öder. Bu tarzda işletilecek elli kızı olan bir idarehane; yalnız bu işten komisyon olarak ayda iki yüz liradan fazla bir kazanç temin eder. Hizmetçi kızlar da; aylıklarından başka bulundukları evlerin erkeklerini; türlü türlü işve ve cilvelerle çileden çıkartmak, kendilerine meftun edip evin hanımından gizli; hediyeler, bahşişler kopartmak suretile ayrı menfaatler de temin ederler. Beyaz kadın ticaretinin bu şekli her gün gözlerimizin önünde ve yüzlerce misal ve tekerrürleri ile hâlâ devam edip gitmektedir.

Pansiyonlarda, randevu evlerinde, aileler nezdinde kara vicdanlı zenginlerin, sefil ruhlu gençlerin şehvetlerine kurban olan, bikirleri izale edilen kızlar çoktur.

Bu iş idarehaneleri, bu gibi mağdur kızları bulmak, kendilerine bağlamak hususunda pansiyon ve randevu ev sahipleri ile işbirliği yaparlar, seyyar komisyoncuların delâletinden de istifade ederler. Kızlardan sesi güzel olanlarının, saz çalmasını bilenlerin gazinolara, dans bilenlerin barlara verilmesi için evvelâ dikkati celbedecek pozlarda resimlerini aldırırlar, albümlerine koyarlar. Bu kızlar, beyaz kadın ticaretinin gittikçe azaldığı Istanbul istihlâkinden ziyade, Anadoluya ve bilhassa Suriye, Irak diyarlarından gelecek müşteri ve komisyoncular arz ve teşhir olunacak ihracat metaları arasına geçer.

Beyaz kadın komisyoncularının en çok göründüğü şehirlerden biri: Bağdat

Bu ticarethaneler her sene sonbaharda, kış sonlarında; işinin ehli olan bir adamını; kızların muhtelif fotoğraflarile dolu bir albümle seyahate çıkarırlar. Izmir, Adana, Samsun, Trabzon gibi nisbeten eğlence yerleri olan şehirleri dolaştırırlar. Her seyahat, idarehaneye asgarî yirmi beş otuz kızın satılmasını temin eder. Bu ticarette taksit usulleri veya bono ile muamele carî değildir. Komisyonlar peşin para ile ödenir.

Idarehanelerin, Suriye ve Irakın başlıca büyük şehirlerinde de ayni işleri yapan idarehanelerle muntazam muhabereleri, kadın fotoğrafları mübadeleleri ve muameleleri vardır. Bu diyarlardan hususî siparişler aldıkları gibi İstanbula da talep oldukça Arap muganniye ve rakkaseler, saz heyetleri getirirler. Beyrut, Halep, Şam, Bağdat gibi büyük ve zengin şehirlerdeki sefahat mahallerine kız tedariki için; her sene yaz mevsiminde Istanbula gelen Arap komisyoncuları ile büyük ve toptan işler yaparlar. Bir mevsimde seksen yüz kadın sattıkları vakidir. Şehrimize gelen komisyoncular arasında Halepli (S. E.), Beyrutlu (M. K. E.), Şamlı (Y. E. M.) beyaz kadın ticaretinin tanınmış simalarıdır. Bilhassa bu üç şahsiyet her sene gelirler. Istanbuldan aldıkları kızları, merkezi Hayfada bulunan ve vapurlarına İngiliz bandırası altında sefer yaptıran; büyük bir Yahudi kumpanyasının limanımıza on günde bir uğrıyan vapurları ile götürürler.

Yine yaz mevsimlerinde Suriye ve Irakın muhtelif şehirlerinden gelen hususî taleplere izdivaç için kızlar ve kadınlar da bulurlar ki; bu iş te beyaz kadın ticaretinin ayrı bir şubesidir. Halen Suriye ve Irakta; İstanbulda gizlice aktedilen bir imam nikâhı ve verilen kıymetli mücevheratla aldatılarak götürülen, verilen şeyleri alındıktan sonra umumhanelere satılan kadınların da pek büyük bir yekûna baliğ olduğu söylenilmektedir. Bu karışık izdivaç işlerini siper edinerek beyaz kadın ticareti ile meşgul olanlar arasında da Kasımpaşada (A. Ş.) adında bir zenciye ile Galatada Kule dibinde (R.) namında bir Musevî kadını Istanbul piyasasının tanınmış simalarındandır.

Hükûmetimizin umumî ahlâk ve asayişi korumak maksadile kadınların gazino ve birahanelerde garsonluk yapmalarını menetmesi üzerine işsiz kalan birçok kadınlar bu komisyoncuların tatlı ve cazip vaatlerine kapılarak Suriye ve Iraka gitmişlerdir.

Beyaz kadın ticaretinde birinci eller arasında sayılan yerli komisyonculara gelince, bu acuzelerin adetleri yüzlere varır. İstanbulun birçok semtlerine yayılmışlar, bazı ailelerin tâ harimine kadar sokulmaya muvaffak olmuşlardır. Hemen hepsi de hoş sohbettir. Tatlı hikâyeler, masallar anlatırlar, namazlarında ve niyazlarında hanımlardır. Hayırlı işlere delâleti, ev bark yapmayı, mesut ve bahtiyar çiftler teşkil etmeyi çok severler. Koyunlarında deste deste bekâr kız ve erkek resimleri, yüzlerce adres yazılı defterleri vardır. Fakat kimseler bilmez ve ümit etmezler ki bunların hemen ekserisi ya bir randevu evinin veyahut bir iş idarehanesinin birer sinsi vasıtalarıdır. Ev ev gezerler, çocuğu olmıyan zengin ailelere kız evlâtlık ararlar. Evli ve barklı, irat ve akarlı zenginlere, öldükten sonra maaş bırakacak mütekaitlere, kaçırılmıyacak kelepir diye mallarını methederek eşler ararlar. Gariptir ki kendilerine müşteri olduğunu söyledikleri bütün bu zengin ve ihtiyarlar da hep genç ve kimsesiz kız isterler. Istikbali parlak, çöpsüz üzüm gibi tek gençlere hayat arkadaşı; ihtiyar v eçok zengin hanımefendiler de can yoldaşı bulurlar.

Acuzeler en çok fakir, muhtaç, kimsesiz ailelere ve kızlarına musallattırlar. Gözlerine kestirdikleri kızları; ebedî saadet, lüks hayat, büyük servet, inci elmas taklitleri ile uyuştururlar. Güzel, ve genç erkek resimlerini de yem diye kullanırlar. Nihayet bir gün evine davet ve tavsiye ettiği gençle görüştürürler. O dakikadan sonra kız, beyaz esir ticaretinin şu veya bu şekilde malı olmuş demektir.

Her memlekette beyaz kadın ticaretine karşı genç kızları koruyan, düşkünlere ve mağdurlara el uzatan, daha fazla sukuta set çeken, propagandalarla cahillerin gözlerini açan teşkilât vardır. Memleketimiz de bu yolda içtimaî teşkilâta şiddetle muhtaçtır. Zabıta kuvvetlerimiz hiç şüphesiz ki çok uyanıktır. Fakat bu yolda teşkilâtın ve matbuatın devamlı yardımı olmadan hiçbir memleketin zabıta teşkilâtı beyaz kadın ticaretinin tek başına hakkından gelememiştir.

YALKIN

Bursada Apollon Heykeli Bulundu

Bursa, 25 (Tan muhabirinden) — Bursanın Abolyont gölü yanındaki köyde, bir çiftçinin tarlasında, toprak kazılırken, tesadüfen, eski Yunan sanat ilâhı "Apollon,, un heykeli bulunmuştur. Yarım metre boyunda olan bu heykelin sağ kolu ile sol bacağı kırılmıştır. Heykel, Bizanslılardan kalma, tuğladan yapılmış eski bir duvarın çöküntüleri arasında bulunmuştur.

Heykelin üzerinde bazı çatlakların tamir edilmiş olmasına bakılırsa, bu eserin buraya Bizanslılar tarafından getirildiği anlaşılmaktadır. Heykel Bursa müzesine nakledilmiştir.

GÖLCÜKTE DÜNKÜ MERASİM

Dün, Gölcükte "Atak,, ismindeki açık deniz mayin gemisi, büyük merasimle denize indirildi. Ve bu arada, "Dalgıç,, adı verilen ikinci bir gemi daha tezgâha konuldu.

"TAN,, foto muhabiri, her iki hâdisenin resimlerini tesbit etti, bunları aşağıda sırasile veriyoruz:

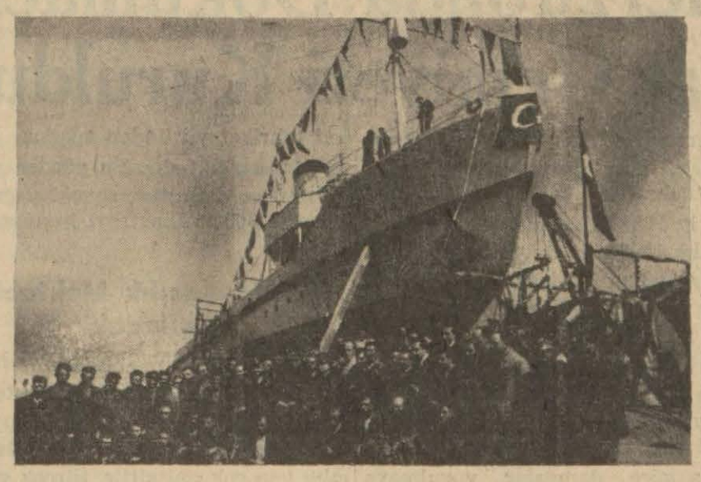

Bayraklarla süslü "Atak,, gemisi, kızak üzerinde

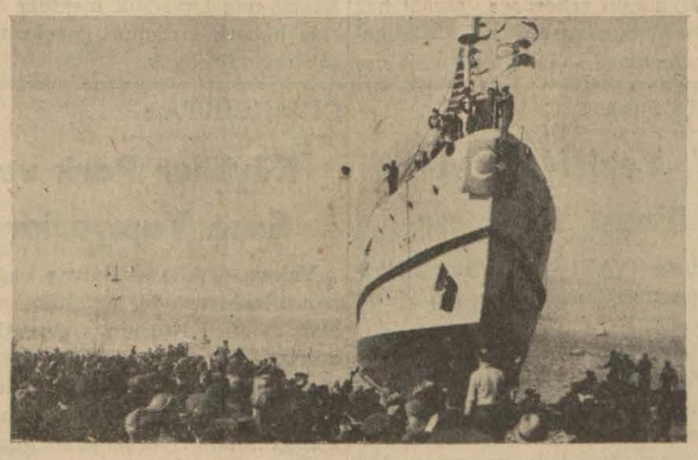

Türk emeği ile meydana gelen gemi, denize bırakılıyor

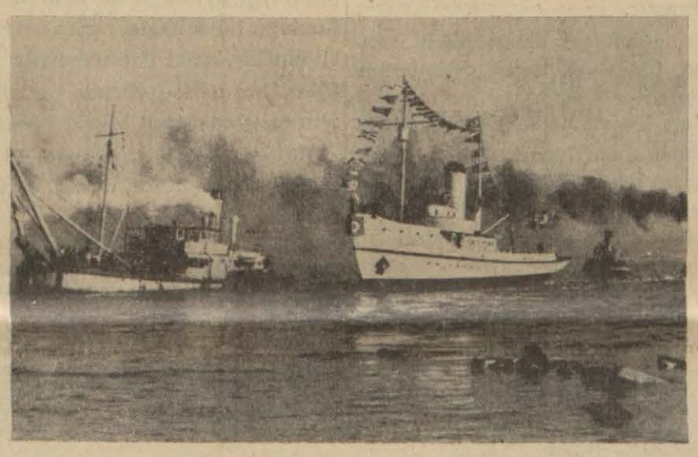

Ve birkaç dakika sonra, Gölcük'ün lâcivert sularında

Geminin genç ve değerli mühendisi Ata, refikasile beraber

"Dalgıç,, ın omurga koyma merasimi yapılıyor

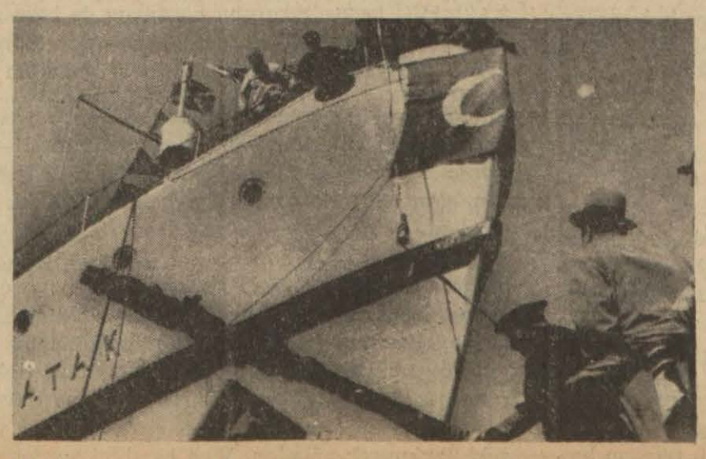

"Atak,, gemimizi meydana getiren Türk mühendisi ve işcileri

BAŞMAKALEDEN MABAT

İmarda Rehberlik

(Başı 1 incide)

den bazı belediyeler kudretlerinden üstün külfetlere giriyorlar. Sonra bu suretle gelen bir memba suyu mutlaka şehir halkının ihtiyacına en uygun su değildir. Ana boruların bu kadar uzun mesafe içinde bozulması ve suyun bu yüzden pislenmesi tehlikesi daima vardır. Samsunda olduğu gibi Burgu suyunu tercih etmek, işin az külfetli, temiz ve kestirme bir hal yoludur. İstanbulda da Terkos içmemek hususundaki umumî inat, çok gariptir. İstanbulun sıhhî bakımdan en iyi içilecek suyu Terkostur. Dünya yüzündeki şehirlerden çoğunun halkı, evlerindeki musluğu açarak Terkos ayarında sular içerler. Meselâ açık gaz tenekelerile dışarıdan gelen sulardan her halde bunu üstün tutarlar. Hele yazın Terkosta ilâçlı bir koku bulduğum zaman beni ve ailemi tifodan koruyan suyun bu su olduğunu hatırlar ve ferah ve emniyetle içerim.

Belediye işlerindeki körkörüne gidişe nihayet verilmesine çok ihtiyaç vardır. Meselâ sıhhî su tesisatı mutlaka lâzımdır. Fakat mutlaka her şehir için en başta gelen iş olması icap etmez. Dağınık halde kasabalara rastgeldim ki sularını her evde bulunan temiz kuyulardan tedarik ediyorlar. Oyle olduğu halde belediye gösteriş olsun diye ayni nevi suyu borularla evlere dağıtmak için külfetlere giriyor. Burada bir enerji ve para israfı vardır. Böyle bir yerde belediyenin mahdut gelirini evvelâ sudan başka ihtiyaçlara ayırmak, akla uygun bir hareket olur.,,

Bugüne kadar imar ihtiyacı bir çok belediyelerimizi yanlış yollara, israflara sevketmiştir. En iyiyi ve doğruyu takdir edecek mütehassısları olmadığı için her önlerine çıkan müteahhide aldanmışlardır. Belediyelerimizin zaten sayılı olan gelirlerinde bu yüzden büyük açıklar vardır. Bir kısım belediyeler, bütün kuvvetlerini mazideki bir hatayı tamir için sarfedip duruyorlar.

Memlekette merkezî bir plânlaşma ihtiyacı duyulmuştur. Bina plânları hakkında anarşinin önüne geçilmiştir. Nafia Vekâletindeki bir heyet, plânları gözden geçiriyor ve muhtelif ihtiyaçlar için tip plânlar hazırlıyor. Elektrik tesislerine ait plânlar da nafianın elektrik dairesinden geçiyor.

Fakat bu suretle maksat karşılanmış sayılmaz. Dahiliye, Nafia, Sağlık Bakanlıkları arasında müşterek bir surette kurulacak bir dairenin her türlü imar faaliyetlerine rehber olması lâzımdır. Meselâ lâğım meselesi memleketin her köşesinde acıklı bir şekildedir. Kanalizasyon imkânların bulmak için memleketin zenginlik seviyesinin yükselmesini beklemek lâzım gelecektir. Memleketin birkaç şehrinde başkası belki de daha 20, 30 sene kanalizasyon tesislerine girişmeyi hatıra getiremiyecektir. Bizdeki maddî imkânlar seviyesindeki yerler için de bu mesele herhalde sağlık, mühendislik ve para bakımından tetkik edilmiştir. Bu gibi meselelerde, temizlik meselelerinde yangına karşı korunmak meselelerinde ve diğer buna benzer belediye işlerinde, muhtelif büyüklükteki kasabalar için amelî programlar hazırlamak, rehberlik ve mürakabe yoliyle bunların bir bir tatbikini takip etmek mutlaka lâzımdır. Memleketteki bugünkü şartlara göre bu yolda bir rehberlik olmadan yapılan imar hareketleri, karanlıkta yürümek ve israflara kapılmak şeklini alabilir ki halk bunun külfetini fazla bir derecede duyar ve memleketteki imar sevgisi bu yüzden gevşer.

Ahmet Emin YALMAN

HİNDİSTAN:

Gandinin Bir Yazısı

Bombay, 26 (A.A.) — Röyter ajansının muhabiri bildiriyor:

Gandi, neşrettiği haftalık Harijan gazetesinde yazdığı bir makalede şöyle demektedir:.

— Polis ve askerî kıtaların yardımına ihtiyaç gösteren Alahabattaki son dinî kargaşalıklar kongrenin İngiliz hükûmetinin yerini almıya hazır ol-

MEMLEKETTE TAN

GİRESUNDA :

Toprağın Takviyesi Için Tedbir Alındı

Giresun, (TAN) — Burada arazi geniş değildir. Dünyaca tanınmış fındıkların Giresunda yetişmesi de arazinin kıymetini bir kat daha artırmıştır.

Çiftçiler, fındıklıklarını ve ikinci derecede mahsulleri olan mısır tarlalarını gübrelemek imkânını bulamamaktadırlar. Bunun sebebi, az miktarda hayvan beslenmekte olmasıdır. Halbuki toprak, gübrelenmediği için her yıl kuvvetini biraz daha kaybetmektedir.

Ziraat müdürlüğü, toprağın gayrihayvanî bir gübre ile beslenmesi için tetkikleryaptırmış. Yeşil gübrenin maksadı temin eyliyeceği neticesine varmıştır. Bu yolda ilk tatbikat olarak İzmirden kâfi miktarda bakla getirtmiş ve bunları köylüye dağıtmıştır. Köylü, toprağı kuvvetlendirilmek istenilen sahalara bu baklaları dikmiştir. Ayni sahanın kenarlarına, toprağı kuvvetlendirmeyi ihtar eden levhalar asılmıştır.

Yakın zamanda Giresunun her yerinde bu usulle toprağın takviye edileceği anlaşılıyor.

Giresun, (TAN) — Hayvanlara mahsus yemin azlığından dolayı çok sıkıntı çekilmektedir. Bunun önüne geçilmek için Kayseriden yonca tohumu getirtilmiş ve köylüye dağıtılmıştır.

Giresun, (TAN) — Burada bulunmıyan ve çoğaltılması istenilen kırpirinci tohumları Hopaya sipariş edilmiştir.

Rize vilâyeti narinciye fidanlığından buraya 2500 kadar fidan gönderilecektir. Yetişen diğer meyvaların da ıslahı için iyi cins fidan ve aşı kalemleri getirtilmesine teşebbüs olunmuştur.

BİGADİÇTE :

Keyif İçin Atılan Kurşun Öldürdü

Bigadiç, (TAN) — Okçular köyünde Raşit oğlu İsmailin düğünü yapılırken Jandarmadan müsaade alınarak çalgı heyeti tutulmuş ve gençler içip eğlenmiye başlamışlardır. Bu esnada silâhlar atılırken, Mustafa oğlu İsmailin attığı kurşun, oynamakta olan delikanlılardan Ahmet oğlu Sadullahı öldürmüştür. İsmail tevkif edilmiştir.

Memleket Sanayii Ilerliyor

Merzifonda Dokumacılar Cemiyeti Kuruldu

Merzifon, (TAN) — Burada arpa, buğday, mısır şeker pancarı, afyon yetiştirilmekte, şarapçılık, demircilik kunduracılık, marangozluk, çorapçılık ilerlemiş bulunmakta olmasına rağmen en mühim kazanç vasıtasını dokumacılık teşkil etmektedir.

Kaymakam İbrahim Altıokun gayretile bir dokumacılar kurumu tesis edilmiş, bu suretle hileli mal satmanın önüne geçilmiş, dokumalara evsafına göre damgalar vurulmaya başlanılmıştır.

Merzifonun şekerpare şarabı her tarafta nam kazanmıştır. Vaktile geniş ormanlara sahip olan muhit daimî tahribat yüzünden ağaçsız kalmış bulunmaktadır. Bu yüzden yağmurlar az olmuştur, senevî yağmur vasatisi 360 milimetreyi geçmemektedir.

Bir Havacılık Mektebi Açılacak

Merzifon, (TAN) Burada bir hava mektebi açılacağı söylenilmektedir. Bu haber, muhitte bir sevinç uyandırmıştır. Merzifon ve civarı havacılık için çok müsaittir. Birçok geniş arazi parçaları, düz sahalar vardır. Merzifonda havacılık mektebi açılacağı haberi, buranın gençlerini de çok sevindirmiştir.

ADANADA:

Yeni Halkevi Binası Yapılıyor

Adana, (TAN) — Şehrimiz Halkevi binasının temeli nisan ayı içinde atılacaktır.

Adana Halk Partisi ilyön kurul ve Adana Halkevi binası için evvelce yapılmış olan plânlar dairesindeki inşaatın çok masraflı olacağı anlaşılmış, bu plânlrar tadil edilmiş, yeni inşa edilecek binaya ait maket yapılmıştır.

Adana halkevi binası plânı yapılırken, ilk evvel "iklim,, göz önüne alınmıştır.

Yeni binada hem Halkevi ve hem de parti ilyön kurulu oturacaktır. Binanın müsamere ve konferans salonları çok büyüktür. Halkevinin misafirleri için de binada ayrıca bir daire olacaktır.

ÇINARCIKTA :

Köylüler Park ve Şose Yapıyorlar

Yalova, (TAN) — Buraya bağlı Çınarcık nahiyesinde, köylünün ve nahiye müdürü Nurinin gayretlerile kıymetli eserler meydana getirilmektedir. Şimdi, kazalarda bile ender bulunan Atatürk büstünün dikildiği Cümhuriyet meydanı güzel ve büyük bir park haline getirilmektedir. Büyük nahiye konağının da bulunduğu bu sahanın parka çevrilmesi için bir kroki yaptırılmıştır. Köylüler, bir park vücude getirilmesi için çalışacaklarını bildirmişlerdir.

Bir sene içinde Çınarcıkta 15 kilometre şose yapılmış, iki tarafına ağaç dikilmiştir.

Köylü, elektrik istemekte ve bunun da teminine çalışılmaktadır.

LÜLEBURGAZDA:

Balta Ile Başından Yaralamış

Lüleburgaz, (TAN) Sarmısaklı çiftliğinde bir hâdise olmuş, Hayrebolunun Temrezli köyünden Mustafa oğlu Nazif Yok, bir kadın meselesinden dolayı ayni köylü Kâmil oğlu Hüseyin Gülseven tarafından bıçakla ağır surette yaralanmıştır.

Carih ve arkadaşı Halil oğlu Hüseyin yakalanmışlardır.

İkinci hâdise de şudur: İzzet çiftliğinde çalışan Uzunköprünün Sığırcık köyünden Mustafa oğlu Nuri, ayni köyden Mehmet oğlu Ali ile görüşürken, Alinin oğlu Ömer tarafından balta ile başından çok tehlikeli surette yaralanmıştır. Ömer tutulmuştur.

KÜÇÜK HABERLER

★ Muş (TAN) — Mayıs sonunda bitecek olan mali senenin ilk dokuz ayında, vergi tahsilâtının yüzde doksan beşi bulduğu memnuniyetle anlaşılmıştır. Hazirana kadar tahsilâtın yüzde yüzü bulacağına şüphe edilmiyor.

★ İzmir, (TAN) — Bulgurca kırbekçilerinden Ali buraya gelirken attan düşmüş, bu esnada tabancası patlıyarak ayağından ve karnından ağır surette yaralanmıştır.

★ Çarşamba, (TAN) — Abdullah Ertüz belediye reisliğinden istifa etmiş, yerine Salih Zeki Aker seçilmiştir.

★ Seferihisar (TAN) — Benler köyünün garbindeki Ziyaderesi civarında, Çoban Mehmet oğlu İbrahim Eğridere, 2,5 metre boyunda bir kaplan öldürmüştür.

★ Erbaa, (TAN) — Halkevi sosyal yardım kolundan Eczacı Cemal Varol, Belediye Sinema salonunda, "Zehirli gazlar ve bu gazlardan korunma çareleri" hakkında bir konferans vermiştir.

★ İzmir (TAN) — Lehistan hükûmeti; 938 İzmir fuarına iştirâk edeceğini resmen bildirmiştir.

ADANA HALKEVİ BİNASI :

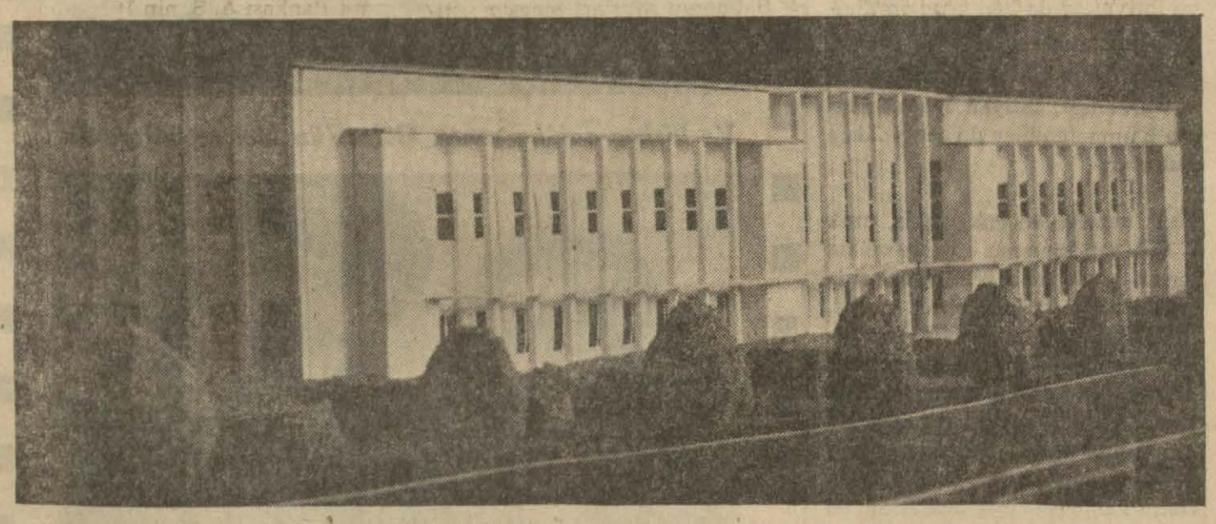

Yeni Halkevi binasının inşaatına geçilmek üzeredir. Resimde, binanın inşadan sonraki manzarası görülüyor..

RADYOLİN VARKEN

Dişlerinizi Tecrübe Tahtası Yapmanın Manası Yoktur

SIHHAT

CAZİBE

Radyolin dişleri temizliyerek sağlık ve güzellik vermekte, sizi, şu veya bu diş macununu deneyerek dişlerinizi bozmaktan kurtarmıştır.

Radyolin terkibinin kudret ve halisiyetine rağmen âzamî ucuzluğu ve âzamî tazeliği temin ederek sizi yabancı ve pahalı macunlardan kurtarmıştır. Radyolin mikropları öldürerek diş etlerine ve bütün ağza temizlik ve sıhhat kazandırır ve bu neticeyi garanti eder.

RADYOLİN

İstanbul Telefon Müdürlüğünden :

İstanbulda Şişlide yaptırılacak 66558,60 lira keşif bedelli telefon santral binası inşaatı kapalı zarfla eksiltmiye konulmuştur. Eksiltme 2/4. 938 tarihine müsadif cumartesi günü saat 11,30 da İstanbul, Tahtakalede ki merkez binamızda toplanacak alım, satım, komisyonu huzurunda yapılacaktır.

Bu işe ait eksiltme, hususî ve fennî şartnameleri, projeler. keşif hulâsasile buna müteferri diğer evrak 335 kuruş mukabili her gün levazım dairemizden alınabilir. Muvakkat teminat 4578 liradır.

İsteklilerin teklif mektupları, en az 50000 liralık bu işe benzer iş yaptıklarına dair Nafıa Vekâletinden alınmış 938 takvim senesine ait ticaret odası vesikalarile diplomalı mühendis veya mimar teahhitlik ve ticaret odası vesikalarile diplomalı mühendis veya mimar olduklarını veya bunlardan birinin inşaat ve tesisatın fennî mesuliyetini deruhde ettiğini ve mukaveleye bu şartla imza koyacağını havi bir taahhütnameyi ihtiva eden kapalı zarflarını mezkûr tarihte saat 10,30 a kadar satın alma komisyonuna vermeleri lâzımdır. (1380)

Galatasaray Lisesi Alım Satım Komisyonu Başkanlığından :

Muhammen bedeli Lira K.	İlk teminatı Lira K.	
1876 80	140 76	Kalörifer kazanı

Galatasaray Lisesine alınıp yerine konacak olan muhammen mikdar ve ilk teminatı yukarıda yazılı kalörifer kazanının 4-4-938 Pazartesi günü saat 15 de İstanbul Kültür Direktörlüğü binasında Liseler Muhasebeciliğinde toplanan komisyonda açık eksiltmesi yapılacaktır. Bu işe gireceklerin şartnameyi görmek üzere okul idaresine ve Ticaret odasının yeni sene vesikasile en aşağı bin liralık bu gibi kalörifer ve mümasili inşaat ve tamiratını yaptığına dair resmî müesseselerden alınmış vesika ve teminat makbuzlarile belli gün ve saatte komisyona gelmeleri. (1491)

YALNIZ DÖNÜYORUM

YAZAN : ŞÜKÛFE NİHAL

— 53 —

Ben sana karışıyor muyum? Memnun ol, işte, sizin gibi eğleniyorum. Işte, dostlarının arasına karışıyorum, daha ne?!..

Ve delice içmeye başladım; başım dönünce sedirin üstüne uzandım; adını bile bilmediğim gence yalvardım:

— Getiriniz, bir kadeh daha..

Bir, Yıldızın hayatında kimsenin görmediği bir geceydi; Hasana göstermek istiyordum ki, onun kadınlarının yaptığı şey o kadar güç değildir..

Ve üstüste yanımdaki, karşımdaki gençle birlikte içtim, içtim. Nihayet o da yalvarmaya başladı:

— Belki rahatsız olursunuz, hanımefendi, bu kadar içmeseniz...

— Hayır, dedim, hepinizden daha kuvvetliyim;

Sedirden kalktım, masaya gittim, kadehi kendim doldurdum; cesaretiniz yoksa siz içmiyebilirsiniz, dedim; karşımdaki genç de yine benimle beraber kadehini doldurdu; beraber gülüşerek içtik. Sonra elimdeki kadehi bir kahkaha arasında yere fırlattım.

Başım dönüyor, gözlerim kararıyordu; bir yanımda Hasan:

— Ne yapıyorsun, çıldırdın mı? diye kolumu çekip gözlerini deli gibi açarken karşımda, birdenbire kızıl çelikten, ağır bir ses veren bir sütun yükseldi:

— Sen de mi Yıldız?

Salon döndü, kâinat döndü ve ben son inadımla şişeden bir kadeh daha doldurdum, bir kahkaha içinde dudaklarıma boşalttım:

— Evet, Fahir ağeby, ben de!..

Tunç yüzlü, çelik yapılı, yüksek bakışlı Fahir ağabey karşımda donakaldı; başını eğdi, sapsarı kesildi... Sonra bir hızla arkasını döndü, salondan, apartımandan da çıktı, gitti..

Fahir ağabey o gece ansızın bize gelmiş, beni o halde görmüştü...

Arkasından ben de çıktım, yatak odama girdim; kapımı kilitledim; elbisemi parçalar gibi çıkardım, her şeyimi bir yana fırlattım; boğazımı tıkayan hıçkırıklar arasında yatağa atıldım..

görmeye gelmedi; demek hayatımda artık onu da kaybetmiştim; bir sinir buhranı geçirdiğim, bilhassa bile bile rol yaptığım bir gecenin günahını demek bu kadar büyük bir kayıpla ödeyecektim. Fahir ağabey bilseydi ki, Yıldız, yine o Yıldızdır; Fahir ağabey bilseydi ki Yıldız o gece o çılgınlıkları yaparken içinden dünyanın en yakıcı zehirlerile kavruluyordu; onu böyle bırakır gider miydi?

Lâkin Yıldız sevmesini, tapınmasını, takdir etmesini bildiği kadar gururunu korumayı da bilir... Fahir ağabeyin benden uzaklaşmasına onun ölümüne yanar gibi yandım, bu, onu ikinci ve daha acı bir kayıp edişidi... Amma, hiçbir şey yapamazdım. Fahir ağabeye hayatımı da anlatamazdım; içyüzümü bu kadar acı ve çirkin yüzüyle o büyük insana göstermek için ben, kendim bile beynimden ve kalbimden boşalmak; boş bir kalıp halinde kalmak istiyordum.

Kâinat yine karardı; ben yine umutsuz, istinatsız, sevgisiz kaldım. Kendimi ne okumakla, ne gezmekle, ne başka bir iş yapmakla oyalayabildim. Fahir ağabey kafamın içinde bana gazap etmiş bir ilâh gibi, beynimi oyup duruyor... Kaç defalar, tıpkı onun ölümünde yaptığım gibi, başımı yine duvarlara çarpa çarpa, beş yaşında bir çocuk gibi ses vererek, haykırarak ağladım. Yine kendimi yerden yere attım. Halbuki, o, Istanbul içindeydi; bana yarım tesem, belki hemen gelecekti; belki o da benden bir haber bekliyordu; amma bunu yapmıyacaktım; ona fena halde kırılmıştım. Bir anlık bir görüşe kapılarak benden yüz çevirmiş, bir daha aramamıştı, bile!.. Bu gurur, bu karar, bu muhakeme beni sakinleştirdi mi, bilâkis inadımda devam ettim, lâkin Fahir ağabey her gün gözlerimde biraz daha yandı; kâinat her an gözlerimde biraz daha karardı...

★

O yazı geçirmek için Adaya gitmiştik; Nizamdaki setlerin denize bakan yamaçlarına dayanmış bir evimiz vardı... Ada güzeldi; çamlar güzeldi; deniz güzeldi; güneş, ay, yıldızlar, her şey, her şey güzeldi... Neye yarar, ben cennetimi, ben mabudumu kaybetmiştim. Bütün güzellikleri bir kurşunî buğu arasından görüyordum. Günlerin gecelerden, akşamların sabahlardan farkı yoktu... Hasanın varlığile yokluğunun, iyi yahut fena olmasının, benimle alâkalı yahut alâkasız görünmesinin farkı yoktu... Korkunç bir melânkoli içindeydim; önüme koymasalar, bir şey yemiyeceğim, yatmamı, uyumamı söylemeseler, uyuyamıyacağım; sormasalar söyliyemiyeceğim... Her şey gözümde manasız.. Gönlümde yalnız tunç yüzlü, çelik boylu, yüksek bakışlı bir hayal var... Onun hakikî varlığını kaybettim; o şimdi bir gölge, bir rüya... Tıpkı rüyamda dirildiğini, kaybettiğim Fikret gibi, bir görünüp bir kayboldu... Onu artık bulamıyacağım...

Fahir ağeby neden sahiden ölmedi; neden tekrar geldi; bir daha ölerek beni bu ikinci ve daha acı ıztıraba atmak için mi? İnsanlar, en buyükleri bile ne kadar kalpsiz, ne kadar egoist!...

Bunları düşündükten sonra beynimde yine bir şey isyan ediyor; töbe eder gibi, hayır, diyorum; bu sıfatlar insanlara ait, bunları Fahir ağabey için söylemiyorum. Ve yine mütevekkil, sessiz, onun gözlerimdeki hayaline dalardım...

✶

Bir akşamdı... Kâh kafamda bu duyguların çarptığı, kâh sessizlik, melânkoli içinde asabımın uyuştuğu bir akşam.. Heybeli tepelerine başını dayayan güneş, yine bin türlü renk oyuniyle ufukları büyülüyor.... Bahçeye çamların yeşil gölgesi vurmuş.. Bir andan bir ana eşyanın rengi, şekli değişiyor.. Ben yine her şeye yabancı, bu bahçe iskemlesine uzanmış, adeta mihanikî bir hareketle, ne yaptığımı bilmeden yere dökülmüş çam dikenlerile oynuyorum.

Yanı başımda bir hışırtı, sonra karşımda bir gölge... Başımı kaldırıyorum:

— Ya!... Siz misiniz, Fahir ağabey?

Fahir ağabey, aylardan sonra karşıma çıkınca benden gördüğü bu telâşsız, soğukkanlı karşılamaya şaşırmış gibi:

— Benim, Yıldız, sevinmedin mi?

Dudaklarımda acı bir gülüş... Içimde bir kırgınlık var. Yine o ayni sade, kayıtsız sesle söylüyorum:

— Memnun oldum, Fahir ağabey...

Yanımdaki kamış bahçe iskemlesini gösteriyorum:

— Oturmaz mısınız?

Fahir ağabey oturmadan önümde eğiliyor; ellerimi tutuyor, dudaklarına götürüyor; bir zaman sessiz oturuyoruz, sonra yavaş bir sesle Fahir ağabey başlıyor:

(Devamı var)

ŞEYH ŞAMİL

YAZAN: ZİYA ŞAKİR

-- No: 12 --

Bir Adım ilerlerseniz Harp ilân Edeceğiz

mek için, kendi elile bir pencere açmıştı.

Petro, mevkiin letafetinden, ve manzaranın güzelliğinden de hoş - lanmıştı. Yüksekte bulunan saraydan, şehrin panoramasını, Hazer denizinin daima coşkun ve korkunç sularını oturduğu yerden seyredebilmekte idi.

Fakat yine ne garip bir tesadüf eseridir ki; bu pencereyi açıp ta onun önüne yerleştiği gün, denizde müthiş bir fırtına başlamış.. Limanın önünde demirli bulunan Rus donanmasından on iki gemi kayalara çarpa çarpa batmış.. Geri kalan yirmi sekiz gemi de, bin müşkülât ile (Ağrahan) limanına kaçmıştı.

Bu hâdise, Çar ordusunun varlığında büyük bir rahne açtı... Donanmanın bu felâkete maruz kalması, orduyu felce uğrattı. Sahili takip ederek (İran) ülkesine inmek istiyen Çar Petro, artık bu hareketin mümkün olmıyacağını anladı. Ayni zamanda ordu, erzak tedarikinden mahrum kaldı. Bütün kıtalarda, açlık tehlikesi zuhur etmiye başladı.

Petro; bu müşkül vaziyet karşısında, burada daha fazla kalmayı muvafık bulmadı. Derbent kalesine, kuvvetli bir muhafaza kıtası bıraktıktan sonra, meyus ve müteessir bir halde, Moskovaya dönmeye mecbur kaldı.

(Istitraden şunu da arzedelim ki; İngiliz tarihçilerinden (Briyus), Çar Petronun avdetine başka sebep gösteriyor... Bu zatın rivayetine nazaran, Petronun kumandasında olarak büyük bir ordunun cenuba doğru sarkması, Osmanlı hükûmetinin nazarı dikkatini celbetmiş; Çar Petroya bir sefir gönderilmiştir. Bu sefir:

— Derbentten bir adım ileri geçtiğiniz takdirde, hükûmetim derhal harp ilân edecektir. Bunu biliniz; ona göre hareket ediniz.

Demişti.

Bu tehdit, Çar Petroya çok ağır gelmiş; bir gün zarfında hazırlanarak, Moskovaya avdet etmişti.)

Çarlık; hem asi Kafkasya kabilelerini tedip etmek, hem de — cenubî ve garbî Rusyada olduğu gibi — yavaş yavaş (Kafkasyayı istilâ) projesini tatbik eylemek maksadile. Hazer denizi sahillerinden (yani, Sonca nehrinin denize döküldüğü yerden) itibaren, Kafkas eteklerinin garbe doğru imtidat ettiği saha boyunca bir (askerî zincir) hattı tesis etmiş.. bu hat üzerindeki araziye, birçok Kazak yerleştirmişti. Ayni zamanda (Terl nehri) sahillerindeki Kazakları da kuvvetlendirmişti.

Kazaklar buraya yerleşir yerleşmez, hükûmetin mebzul yardımı sayesinde, büyük mikyasta imar işlerine girişmişler.. biribirlerine yakın mesafelerde köyler, kasabalar, istihkâmlar vücude getirmişlerdi.

Fakat, bu Kazaklar Dağıstanlıları, Çeçenleri, (Komuk = Komvik) leri tedip etmek ve hattâ korkutabilmek şu tarafa dursun; bilâkis, onların korkularından her an helecan içindelerdi.

Geceleri, tam manasile birer müstahkem mevki olan köylerine kapanıp her tarafa nöbetçiler diziyorlar.. köyler arasında devriyeler gezdiriyorlardı. Gündüzleri de, kılıçları bellerinde, tüfekleri sırtlarında olduğu halde tarlalarda çift sürüyorlardı.

Çar hükûmeti, Kazakların maneviyatını kuvvetlendirmek için, bu zincir hattının gerisine de birtakım istihkâmlar yaptırarak bunlarda muntazam askerler bulundurmaya mecburiyet hisseylemiş-

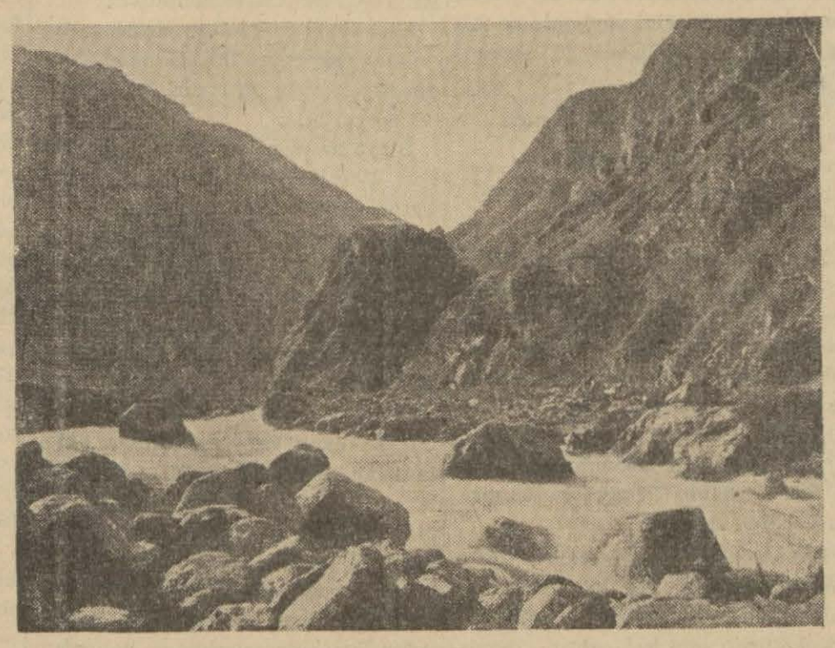

Şamilin kahramanlıklarına sahne olan yerlerden biri: Terek nehrinin geçit verdiği boğaz

ti. Ve ancak bu suretle, Kazakların buradan savuşmalarının önüne geçebilmişti.

Fakat.. 1762 senesine; yani, (Büyük Katerina) Çarlık tahtına geçinciye kadar Kafkasyada cereyan eden hâdisat, ufak tefek çarpışmalara inhisar etmişti. Adeta hükûmet, (Kafkas istilâsı projesi) ni, unutmuş gibiydi.

Lâkin, Katerina, saltanat mevkiine gelir gelmez, gözlerini Kafkas dağlarının esrarengiz varlığına çevirmiş.. Büyük Petronun başlayıp ta mühim bir muvaffakıyet gösteremediği işi başarmak için derhal teşebbüslere girişmişti.

Katerin, cesur Dağıstanlılar ve Çeçenlerle birdenbire harbe girişerek âkıbeti meçhul bir maceraya girişmeyi gözüne kestirememişti. Bunun için her şeyden evvel, Kazak zincir hattını bir kat daha kuvvetlendirmiş.. ayni zamanda (kaleyi içinden zaptetmek) siyasetini takip eylemişti.

Hiç şüphesiz ki bu kadın, çok yüksek idare ve siyaset kabiliyetlerine malikti. Nitekim bunu, Fafkas işlerinde de gösterdi... Aslen (Kabartay) kabilesine mensup ve islâm dinine sa - lik olup sonraları hıristiyanlığı kabul etmiş olan elli aileyi toplıyarak (Mozdok) mevkiinde bunlara bir köy tesis ettirdi. Mühim bir para sarfederek bu köyde mükemmel ve müzeyyen bir kilise yaptırdı. Köyün etrafını da, son derecede kuvvetli istihkâmlarla kuşattırdı.

Mozdok köyü; böylece bir propaganda merkezi, ve bir (Rus ileri karakolu) halini aldı. Artık buradan, Kafkasyanın her tarafına, fesat ve isyan tohumları saçılmaya başladı.

Kabileler; parça parça, kısım kısım harekete geliyorlar.. vakit vakit Kazak hattı üzerine hücum ediyorlardı. Fakat, küçük kuvvetlerle bu hücumları yapanlar daima Kazakların pusularına düşüyorlar; hain ateşler altında eri - yorlardı.

Kabartaylar, Katerinin bu hilesini keşfetmekte gecikmediler. Mozdok kalesini ortadan kaldırmak için evvelâ hukukî teşebbüslere giriştiler.. (Petersbug) a adamlar göndererek, Mozdok mevkiinin, kendi hayvan sürülerinin merası olduğunu iddia ettiler ve istihkâmların oradan kaldırılarak arazinin kendilerine teslimini istediler.

Tabiîdir ki Çar hükûmeti, bu talebi reddetti. Işte o zaman Kabartaylarda da Çarlığa karşı bir husumet başgösterdi.

Katerin, bu husumeti hisseder etmez, (Kızılyar) kalesi kumandanı general (Potapof) u, Mozdok kalesinin son hadde kadar tahkimine memur etti. General, bu emri alır almaz işe girişti.

Kabartaylar bunu haber alınca son derecede tehevvüre kapıldılar. 1765 senesi haziranında silâha sarılarak Kızılyar üzerine hücum edip, kaleyi kuşattılar. Fakat bu metîn kaleye girmeye muvaffak olamıyarak kalenin etrafında, ev, köy, çiftlik tarla.. hülâsa, her ne varsa yıktılar, yaktılar.

Çarlık, tehlikeyi anladı. Kazak hattını bir kat daha kuvvetlendirmek için, (Volga nehri) boyundaki Kazakları da (Terk) sahillerine nakletmeye mecbur kaldı.

Artık, Kafkas dağlarının eteklerinde, bu Kazaklarla, Kabartaylar, Komoklar, Çeçenler ve hattâ, Avarlar arasında bir boğuşma başladı.

EKONOMİ

DIŞ TICARET:

Şubat Ayında İthalât ve Ihracatımız

İstatistik Umum Müdürlüğü 1938 senesi Şubat ayına ait haricî ticaret istatistiklerini tamamlamıştır. Alınan neticelerden geçen senenin ayni ayına nazaran ithalâtta 6 milyon lira artış ihracatta ise 2 milyon lira noksanlık vardır. İhracata nazaran ithalât fazlası 2 milyon liradır.

İthalât ve İhracat yekûnlarının 936-937 senelerile mukayesesi aşağıda gösterilmiştir. (Rakamlar üç sıfır ilâvesile)

	1938	1937	1936
İthalât	11.705	5.550	7.417
İhracat	9.574	11.675	5.531

Başlıca ithalât maddelerinin iki aylık rakamları: (rakamlar üç sıfır ilâvesile)

	1938	1937
Yün ve kıl iplikler	742	564
Pamuk ipliği	1.079	285
Pamuk mensucat	2.242	2.116
Demir ve çelik	3.102	1.605
Makinalar	3.032	1.306
Kara nakliye vasıtaları	1.135	488

Başlıca ihracat maddelerinin iki aylık kıymetleri aşağıda gösterilmiştir: (Rakamlar üç sıfır ilâvesile)

	1938	1937
Tütün	8.198	3.860
Fındık	2.137	2.715
Kuru üzüm	1.581	1.023
Pamuk	1.497	2.316
Çavdar vesaire	1.057	1.038
Arpa	1.019	1.135
Ham deri	647	621

Haricî ticaretin başlıca memleketler itibarile bölümü şöyledir: (Rakamlar üç sıfır ilâvesile)

	İTHALÂT	İHRACAT
Memleketler	1938	1938
Almanya	4.305	3.503
İtalya	848	2.667
Amerika	2.084	99
İngiltere	592	414
Rusya	371	140
Fransa	91	269
İsviçre	62	51
Çekoslovakya	932	357
Belçika	341	266

★ Balmumu satışları mevsim itibarıyle azalmıştır. Buna rağmen ihracat için balmumu aranılmaktadır. Anadolu ve Karadeniz balmumlarının kilosu 77 — 78 kuruştur. Beyaz cinsler 80 — 90 kuruş arasında toptan satılmaktadır.

GÜNLÜK PIYASA

Şehir piyasasında mevcut iç fındık stoklarından ihracat için aranılan bir miktar kilosu otuz beş kuruştan satılmıştır.

★

Evvelki gün piyasamıza getirilen 13250 kilo Anadolu yapağından başka dün getirilen on beş bin kiloluk adi yapaktan bir parti ihracat için kilosu otuz dört kuruştan verilmiştir.

★

Piyasamıza on beş kilo kuru fasulye getirilerek stok artırılmıştır. 88 bin kilo kuşyemi, kırk beş bin kilo zeytinyağı 12250 kilo beyaz peynir piyasaya getirilmiş fakat henüz satılmamıştır. Piyasa ayni karardadır.

BANKACILIK :

Ticaret Bankası Umumî Heyeti Yarın Ankarada Toplanıyor

Bankanın Umum Müdürü Sait Başak

Millî bankalarımız arasında kendine lâyık olduğu mevkii alan Türk Ticaret Bankası A. Ş. nin 19 ncu malî senesi umumî toplantısı yarın Ankarada banka merkezinde yapılacaktır.

Idare meclisi tarafından hazırlanan senelik raporda, bu millî müessesemizin malî, iktısadî ve sanayi sahada attığı adımları 1937 senesinde de muvaffakiyetle ilerlettiği ve parlak neticeler aldığı görülmektedir.

Yurdumuzun ekonomik kalkınmasında aldığı rolleri şuurlu bir programla tatbik eden banka, geniş mikyasta alâkadar olduğu Ticaret Türk Anonim Şirketi ile Ormancılık ve Endüstri Ltd. Şirketine ilâveten 1937 zarfında merkezi Istanbulda Ürün Ticaret Türk Ltd. Şirketini kurmuştur.

1937 senesi bilânçosuna göre, Bankanın bu sene 682.721 lira 96 kuruş kâr ettiği görülmektedir.

Bankanın inkişaf seyrini yeni ellere intikal tarihi olan 1934 senesinden itibaren:

1934 senesi bilânçosu yekûnu	6.439.240.22
1935 senesi bilânçosu yekûnu	6.691.044.82
1936 senesi bilânçosu yekûnu	12.524.198.08
1937 senesi bilânçosu yekûnu	22.067.592.06

Lirayı bulduğu görülür. 1934 ve 1935 senelerine nazaran iş hacminin dört misli ve 1936 ya nazaran da yüzde yüz arttığı anlaşılmaktadır.

BORSALARDA :

Buğdaydaki Düşüklük Una Tesir Etmedi

Son on beş gün içinde buğday fiyatları bir hayli düştüğü halde bu düşüklük un fiyatlarına tesir etmemiş gibidir. Un piyasasında işler canlılığını muhafaza etmetkedir. Ekstra, ekstra unların 72 kiloluk çuvalı 610 — 770 kuruş arasında Ekstra unların çuvalı 585 — 710 arasında, birinci yumuşak buğday unlarının çuvalı 585 — 670 kuruş, birinci sert buğday unları 470 — 600 kuruş arasında satılmaktadır. 72 kiloluk razmol çuvalı, 310 — 340 kuruştur. İhracat için alınan razmollerin satışları iyi gitmektedir.. Bilhassa Holanda ile İngiltere razmol almaktadırlar. Paspalın kilosu 2,12 ve kepeğin kilosu da 3,20 — 3,22,5 kuruş...

UCUZLUK :

Mütehassıs Loran Izmirde Mühim Tetkikler Yaptı

Izmir, (TAN) — Şehrimizde bulunan ve hayatı ucuzlatmak için tetkikler yapan Isviçreli profesör Loran sebze ve meyva satışları üzerinde meşgul olmağa başlamıştır. Profesör, mezbahaya da giderek kasaplık hayvan satışları ile mezbaha resmi ve perakende et fiyatları üzerinde tetkikler yapmış, belediyede muhtelif yıllardaki gıda maddeleri miktar ve fiyatlarını tesbit etmiştir.

Profesör, Ticaret Odasında hancılar ve bakkallarla ayrı ayrı görüşmüş, toptan ve perakende satış fiyatları üzerinde durmuştur. Profesörün son yaptığı en mühim tetkik sebze ve meyva hanlarında yaptıklarıdır. Hanlarda satış esnasında bahçe sahiplerinin bulunup bulunmadıklarını, hancılar tarafından müstahsillere ne miktar avans verildiğini, satılmıyan mahsulün ne yapıldığını inceden inceye araştıran mütehassıs, bahçe sahipleri ve hancıların miktarını, teşkilâtları mevcut olup olmadığını, muhasebe usullerini, umumî masraflarını, aldıkları komisyonları, devlete verdikleri vergi miktarını da öğrenmiş, Istanbulda en çok hangi meyva ve sebzelerin satıldığı hakkın da malûmat almıştır.

Mütehassısa verilen malûmata göre, Istanbulda en çok patlıcan ve domates satılmaktadır.

Profesör bütün bu tetkiklerini İsviçre usullerile mukayese etmekte, ve ucuzluk yolunu bu usullerde bulmaktadır. Mütehassısın verdiği malûmata göre, Isviçrede bulunan büyük istihlâk kooperatifleri ve büyük mağazalar Fransadan Marsilya ve Liyondan gelen sebzeleri halka satmaktadırlar. Köylerde kendi mahsullerini haftada iki gün pazara götürerek satmakta, belediye satış fiyatlarını radyolarla neşretmektedir. Belediyeler hal inşa etmekte, bunu halkın menfaatine terketmekte, fiyat kontrolü vazifesini görmektedir.

ZİRAAT :

Rizede Çay Fabrikası

Ankara, 26 (Tan muhabirinden) — Büyük Ziraat kalkınma programında yer almış bulunan çay işini hallet mek üzere, bir kanun projesi hazırlanmıştır.

Rize ve civarında çay yetiştirilmesi için, Ziraat Vekâleti parasız çay to humu verecek ve kısa bir zamanda dışarıdan çay getirtmiye lüzum kalmıyacaktır.

BORSA

26 — 3 — 1938

PARALAR

	Alış	Satış
Frank	74,—	80,—
Dolar	124,—	127,—
Liret	95,—	104,—
Belçika Fr.	80,—	84,—
Drahmi	18,—	22,—
İsviçre Fr.	575.—	580.—
Leva	20,—	23,—
Florin	65,—	70,—
Kron Çek	78,—	82,—
Şilin Avusturya	22,—	25,—
Pezeta		
Mark	22,—	25,—
Zloti	20,—	22,—
Pengo	21,—	25,—
Ley	12,—	14,—
Dinar	48,—	52.—
Kron Isveç	30.—	32.—
Sterlin	625,—	630,—

ÇEKLER

	Açılış	Kapanış
Paris	25.925	25.925
New-York	0.7880	0.7880
Milâno	15,—	15,—
Brüksel	4.6890	4.6890
Atina	87.0222	87.0222
Cenevre	3.4466	3.4466
Sofya	63.6942	63.6942
Amsterdam	1.4284	1.4284
Prag	22.6112	22.6112
Viyana	4.22	4.22
Madrid	12.7388	12.7388
Berlin	1.9710	1.9710
Varşova	4.1894	4.1894
Budapeşte	3.9810	3.9810
Bükreş	106.21	106.21
Belgrad	34.6337	34.6337
Yokohama	2.7355	2.7355
Stokholm	3.09	3.09
Londra	628,—	628,—
Moskova	23.895	23.895

LOKMAN HEKİMİN ÖGÜTLERİ

Yemeklerde Radiyasyon

Radiyasyonlar okuyucularıma yabancı değildir. Bilirler ki, radiyasyonlar bize topraktan gelir, denizden gelir, onları bize güneş te gönderir. Daha sonra, nereden geldiklerini henüz bilemediğimiz, fakat denizin içinde otuz metreye kadar indiklerini ve bir metre kalınlığında kurşun levhadan geçtiklerini bile öğrendiğimiz Kozmos radiyasyonları var. Radiyasyonların her türlüsü insanların sağlığına ve hastalığına tesir eder. Ha vadaki elektriğin şekli onlara göre olur.

Radiyasyonların bizim vücudümüzün içerisine girerek yayıldığını söyliyenler de çoktur. Bazılarının iddiasına göre hayat elektrik kuvvetinden ibarettir, o kuvveti yapan da radiyasyonlardır. Vücudümüzdeki nesiçlerin hepsi radiyasyon çıkarır. Kanser hastalığının nesiçlerinde radiyasyon çıkarmak hassası pek ziyade olduğundan kanser radiyasyonun fazlalığı hastalığıdır, diyenler de vardır.

Vücudümüzdeki radiyasyon henüz ölçülemediğinden her nesiçin radiyasyon çıkardığını ölçüyle ispat etmek şimdilik kabil değildir. Fakat vücudümüzün içinde çokça miktarda potasyom bulunması o fikri kuvvetlendirir. Çünkü potasyom çok radiyasyon çıkaran bir cisimdir

O da bize topraktan gelir. Fakat, tabii, doğrudan doğruya değil, yemeklerimizle. Potasyom denizde de bulunduğundan onu bize balıklar da getirir. Balıkları kara hayvanlarından daha kuvvetli gıda sayanlar onların bu hassasını radiyasyon getiren potasyomu doğrudan doğruya denizden aldıklarına atfederler.

Bize bayağı etleri veren kara hayvanları da potasyomu yedikleri otlardan alırlar. Biz hayvan etinden başka, sebze ve yemiş te yediğimiz için otlardan da potasyom ve radiyasyon alırız. Sebzelerin ve yemişlerin de onu, toprak içerisindeki köklerile aldıklarını, şüphesiz, tahmin edersiniz.

Yemeklerdeki radiyasyon bahsile meşgul olan hekimler, sebzelerde potasyomdan başka, yine radiyasyon veren, radiyom ve mezohariyom madenlerinden de bulunduğunu kabul ederler. Bunlar da sebzelere ve yemişlere en ziyade topraktan gelir, fakat topraktan çıkarak havaya da yayıldıklarından sebzeler ve yemişler o madenleri havadan da alırlar...

Bütün bu fikirler şimdilik bize masal gibi gelir. Vâkıa yediğimiz etlerde, sebzelerde ve yemişlerde radiyasyonlar henüz âletlerle ölçülerek duygularımıza tesir edemediklerinden masal olmadıklarını ispat etmek kabil değildir. Şu kadar ki, duygularımızın duyduğu ve fikirlerimizin kabul ettiği bütün ilim ilkin masal olarak başlamıştır.

Bir taraftan da havada, suda ve toprakta bulunan, hem de âletlerle ölçülen radiyasyonlar bulunması onlardan hayat sahibi hayvanlarda ve nebatlarda da bulunmasına ihtimal verdirir.

Şimdilik bu meseleden çıkarabileceğimiz pratik netice, yemeklerde radiyasyon bulunduğuna inanılınca, bu bakımdan çiğ yemeklerin pişmiş yemeklere tercih edilmesidir. Çünkü bu işin mütehassısları yemeklerdeki radiyasyonların, yemek pişince kaybolacaklarını iddia ederler.

Vâkıa, ordövr diye yenilen çiğ sebzelerin, salataların insana hususî bir keyif vermesi o mütehassısların iddialarını tasdik ettirir gibi görünür. Ancak, güzel kızarmış bir bifteğin de ayrıca bir zevki olduğu da unutulamaz. Belki, ateşin de yemeklere yeni bir radiyasyon yahut - şimdilik adını bilemediğimiz - başka bir kuvvet kazandırdığı bir gün bulunacaktır...

İspanyada Son Vaziyet

Frankistler, Dün Bir Şehir Daha Zaptettiler

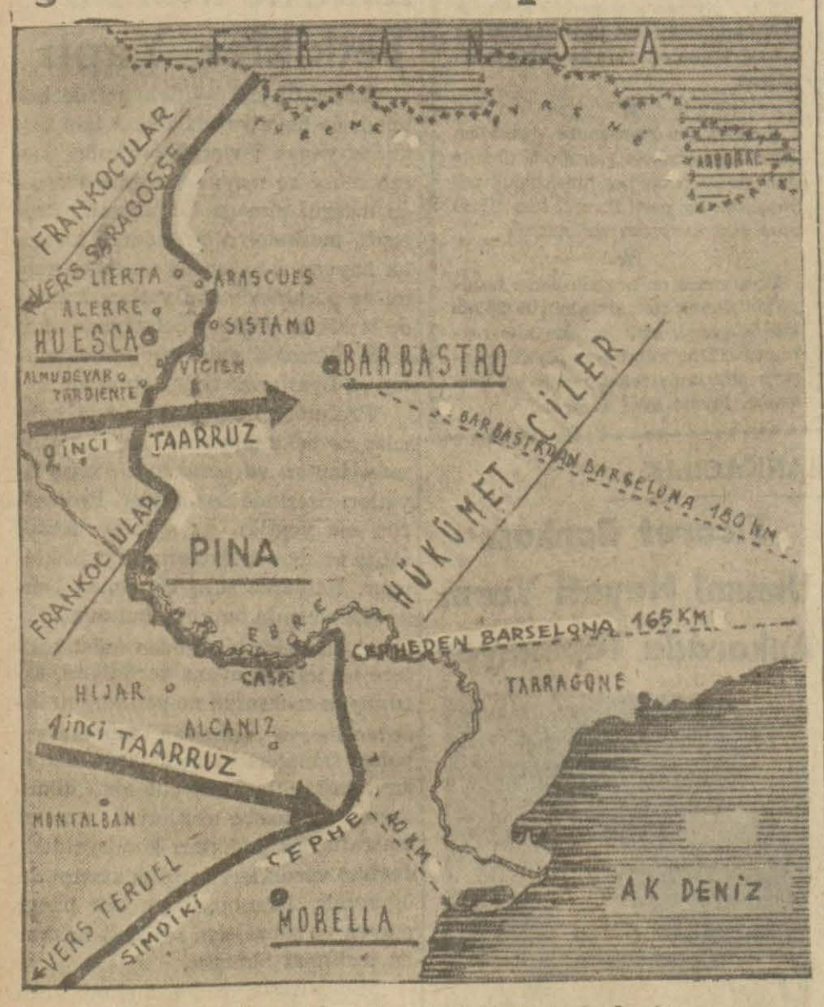

Frankistlerin ileri hareketini gösterir harita

(Başı 1 incide)

hareketin tespiti için toplanmış, ve 4 saat müzakerelerde bulunmuştur.

Bir şehir işgal edildi

Havas ajansı muhabirinin Saragossadan haber verdiğine göre, Franco kıtaları dün saat 17 de Bujaralaj'u işgal etmişlerdir.

Bu kuvvetler, general Yugue kumandasında bulunan Faslı kıtalarla Lejyonerler ve Navar kuvvetlerinden mürekkepti.

Şehir, çok şiddetli bir topçu ve tayyare bombardımanından sonra önde tanklar olduğu halde Frankistlerin üç koldan yaptıkları bir taarruz neticesinde ve nispeten kolaylıkla zaptedilmiştir.

Cümhuriyet kuvvetleri şark istikametinde ricat etmektedirler. Hükûmet cephesi 20 kilometre genişliğinde yarılmıştır. Asi kaynakları, Huesca civarındaki temizleme hareketinin nihayete erdiğini ve birçok yerler işgal ettiklerini bildiriyorlar.

Bir Alman kruvazörü İspanya sularında

Barselonadan alınan bir habere göre; başlarında amiral Şer olduğu tahmin edilen bir Alman kruvazörü ile Möve tipinde iki muhrip dün sabah Punta Sabina açıklarında görülmüştür. Şimali şarkî istikametinde giden bu gemiler yedi ticaret gemisine refakat etmekte idiler.

Burada tahmin edildiğine göre, bu Alman harp gemileri Majork istikametinde giden askerî kıtalar ve malzeme yüklü vapurları himaye etmektedirler.

C. 2 tahtelbahiri davası devam ediyor

Brest, 26 (A.A.) — İspanyol hükûmetine ait (C 2) markalı tahtelbahiri kaçırmıya teşebbüs eden kumandan Troncoso ile talebe Serratz ve Orandain altı ay ve beş günden ibaret olan hapis cezalarını ikmal ederek bu sabah Brest hapisanesinden çıkmışlardır.

Kumandan Troncos ile Sarratz bir polis müfettişinin refakatinde Hendaye gönderilmişlerdir. Orandain ise Bayon'a sevk edilmiştir. Üçü de ceza mahkemesi huzuruna çıkarak nezdlerinde patlayıcı maddeler bulundurmak cürmünden dolayı muhakeme edileceklerdir.

Sariemena muhasara edildi

Asi kaynaklarından alınan son bir habere göre, Ebre nehrini geçen Franco kıtaları Leriada yolu üzerinde Kandaşana'yı işgal etmişler ve Alkanza mıntakasında Guadalaraba nehrini birçok yerlerinden geçmişlerdir.

Kastellon vilâyetine giren kıtalar, Akdeniz sahillerinden ancak 65 Km. mesafede bulunmaktadır. Sariemena muhasara edilmiştir.

Pariste nümayişler

Paris, 26 (Hususî) — Paris mıntakası işçi sendikaları birliği, Buffaloda kalabalık bir halk kütlesinin iştirâk ettiği, bir miting tertip etmiştir. Söz söylemek üzere kürsüye gelen, umumî mesaî konfederasyonu reisi Juho halkın "lâf değil, icraat isteriz!,, sözleri arasında söz söyliyemeden kürsüden inmiştir.

Juho miting mahallinden ayrılmadan evvel; "icraat isteriz,' diye bağırmak kâfi değildir. Bu keyfiyet evvelâ işçi teşkilâtları arasında iyiden iyiye tasarlanmalıdır.!,, demiştir. Söz alan birçok hatipler, Cümhuriyetçi İspanya lehinde müessir yardımda bulunulmasını istemişlerdir.

Dünkü Sis

(Başı 1 ncide)

yolcu iskeleleri doldurmuş vaziyette idi. Saatler geçtiği halde sis açılmayınca, birçokları, evlerine dönmek ümidini keserek, tanıdıklarının yanlarına veya otellere gitmişlerdir.

Köprüden Haydarpaşaya ilk vapur saat 22,20 de kalkabilmiştir. Sis saat 22,30 da hafiflemiye başlamıştır

Sis Yüzünden Kazalar

Vapurların işliyememsi yüzünden trenle Haydarpaşaya gelen birçok yolcular da İstanbula geçememişler, saatlerce garda beklemek mecburiyetinde kalmışlardır. Sis başladığı esnada Büyükadaya gitmek üzere yola çıkan Halep vapuru Haydarpaşada kalmıştır.

Haydarpaşadan İstanbula gelmekte olan Posta idaresinin 4 numaralı motörü de, sis yüzünden Ahırkapı önlerine düşmüş ve karaya oturmuştur. Motörün imdat seslerine derhal cevap vermek mümkün olamamış, ancak, sis açıldıktan sonra, kurtarılmasına gidilmiştir.

Posta idaresinin 5 numaralı motörü gece yarısından sonraya kadar, 4 numaralı motörü kurtarmak için uğraşmış, fakat muvaffak olamamıştır.

Bir yolcu motörü de Kızkulesi önlerinde hafifçe karaya oturmuş, ve kurtarılmıştır. Limanda bağlı bulunan bir Alman şilebinin şamandıra zincirleri ile Heybeliada vapurunun zincirleri biribirine sarılmış, bir kazaya meydan verilmeden, vapurlar biribirinden ayrılmıştır.

Dün öğleden sonra, Pendik ve Yalova vapurları gelmemiştir. Deniz İşletmesi seferlerinde bir ârıza yoktur.

Dünkü sis çok kesifti. Denizciler, yirmi senedenberi, bu kadar devamlı ve kesif bir sisi görmediklerini söylüyorlar.

Sis o kadar göz önünü göstermiyecek derecede idi ki, yalnız limanda değil, 6 saat müddetle şehir içinde de seyrüseferi aksatacak kadar kesafet peydahladı. Hele bir ara, tramvaylar, otomobiller, arabalar güçlükle işliyebiliyordu.

Sisin devam ettiği saatler zarfında köprü altı ve köprü üstü, hınçahınç dolmuş, görülecek bir manzara arzediyordu. Birçok kimseler, köprü altındaki vapur bekleme odalarında geceyi geçirmeğe hazırlanıyorlar, hattâ kıvrılıp yatanlar bile oluyordu.

Preistorik Sanatın ilk Keşfi

Profesör Pittard, Beşinci Konferansını Verdi

Ankara, 26 (A.A.) — Profesör Pittar bugün saat 16 da Halkevinde beşinci konferansını vermiştir. Seçkin bir dinleyici kütlesi tarafından takip edilmekte olan bu seri konferanslardan bugünkünde profesör Pittar şunları söylemiştir:

Preistorik sanatın ilk defa olarak keşfi tarihinin yüzüncü senesini pek yakında tesit etmek kabil olacaktır.

Bu keşif Cenevre civarındaki Fransa topraklarında - Veyrier - de vaki olmuştur.

Preistorik sanat eserleri bakımından dünyanın en zengin memleketi olan Fransada, önceleri, ne bu ilk keşfin ne de bunu takip eden diğer keşiflerin farkına varılmadı.

Orinyasiyenlerin heykeltraşlığı ve gravürü keşfetmiş olduklarını söylemiştik. Fakat bunların sanatları Magdaleniyen'lerde bulduklarımız kadar kemale varmamıştır.

Ilk işe yarar keşifler 1871 - 1875 tarihleri arasında olmuştur.

Bugün Preistorik - Mobilier - mobilye sanatını en iyi gösteren kolleksiyonlara malik olmak şerefini iki müze paylamış bulunuyor. Bunlar Paris civarındaki, Senjermen, müzesile Britiş Müzeumdır.

Senjermen müzesi, öbürkünden, kıyas kabul etmez derecede zengindir.

Preistorik sanatta mağaralar sanatı, mobilier sanatı olmak üzere iki hususî vasıf farkolunur.

Bilhassa kendilerinden bahsetmemiz icap eden - Magdaleniyen - ler perdah ve cilâ taşları, kargılar, ok fırlatıcıları ve hançerler... gibi kullandıkları bütün şeyleri süslerlerdi.

Oyma ve kabartma bir takım zinet eşyası icat ettiler ve bunları pantantif olarak kullandılar. Ayni zamanda taştan, tahtadan, Ren geyiği boynuzlarından ve fildişinde de bir takım oymalar ve kabartma işleri yaptılar.

Fakat bunlar ne birer âletti, ne de müzeyyenat.

Meydana çıkarılan bu son piyesler preistorik sanatın izahı noktasından çok ehemmiyeti haizdirler. Temsil edilen resimler hemen tamamiyle hayvanlardır. Pek az olarak nebat resmi yapmışlardır. Hele insan resmi enderdir.

İnsan resimlerinin bu eksikliği, âdeta hemen hemen yok gibi oluşu beşeri, sanatkâr olmıya sevkeden esbabı anlamak, daha doğrusu anlamıya çalışmak bakımından da ayrıca dikkate şayan bir vakıa arzeder.

Eğer bu sanatı heyeti umumiyesile tetkik edecek olursak, vehleiulâda nazarı dikkatimize çarpan şey, bu sanatkârlarda mutat olan realizmdir, onların bu sanatları o kadar kuvvetli idi ki, yaptıkları hayvan resimlerini tayinde hiç tereddüde düşmemekteyiz. Bundan başka hayvanların istirahat halinde resimleri yapılmamış olması da ayrı bir hâdisedir. Bu resimlerde ren geyikleri atlarla, koşarlar veya ölürler, hiç hareketsiz değildirler. Atla dörtnala giderler.

Mağaralardaki mağdalenyen resim ve gravürlerinin en kuytu yerlerde ve ekseriya bu mağaraların met hallerinden 500 - 800 metre içerlerde yapılmış olduğunu unutmıyalım.

Sanatkârların küçük kandillerle etraflarını aydınlattıkları tahmin olunabilir. Fakat şaşılacak şey, onların bu kadar tabiî nisbetlerini muhafaza etmiye muvaffak olmalarıdır.

Mağaralar içindeki sanat eserleri iki türlüdür. Bunların bir kısmı çizilerek yapılmış eserlerdir. Diğerleri de boyanarak yapılmış olanlardır. Bazan gravürlerin üzerine boya sürülerek bunları daha parlak bir hale getirmişlerdir.

Ben bu süslü mağaralardan bir çoklarını gezip dolaştım. Doğrusu insan bunlara hayran olmaktan kendisini alamıyor. Hele bu mağaraların içinde bulunan sanat eserlerinin çok eski oluşları, onları vücude getirmek hususunda çekilen güçlükler ve bu kayalarda yazı ilham ettikleri esaslarını düşündükçe insanın takdir ve hayranlığı bir kat daha artmaktadır.

Renkli resim yapmak için sanatkârlar ancak iki boya tedarik edebilmişlerdir. Biri "Perokist dö manganez,, madeninden elde ettikleri siyah boya, ikincisi de aşı boya dediğimiz diğer bir nevi madenden çıkardıkları turuncu renk boyadır.

Bunların kimyevî tahlilleri yapılmıştır.

Şimalî Ispanyada dünyada olmıyan çok güzel bir sanat eseri vardır. Bu freskin 14 metre uzunluğu vardır. Ve bunun üzerinde birçok cins hayvan resmi muhtelif vaziyetlerde gösterilmiştir. Bilhassa bunların içinde, Bizonlar harikulâdedir.

Magdalenyen periyodu bitince bu sanatın da tamamile ortadan kalktığı görülüyor, bunu takip eden periyotta bunlara ait hiçbir iz bulunmamaktadır. Ne olmuştur? İçtimaî ve siyasî hâdiseler mi veya değişmesi mi? Yoksa kendi hayat tarzını, ruhî telâkkilerini icbar eden yeni bir halk mı ortaya çıkmıştır?

Şimdilik bu hususta bir eser karşısındayız.

Yeni Müstemleke Meselesi

(Başı 1 ncide)

dığımızı söylemek doğru değildir. Avusturyada şimdiye kadar hiçbir yerde görmediğim kadar büyük bir sempati dalgası ile karşılandım. Avustur yayı fetheden hoyrat bir kuvvet değil, fikir kuvvetidir Bir kaç gün içinde vücude getirilen eser en büyük zaferle kazanılan harplerin neticesinden daha büyüktür.,,

Her Hitler, Avusturyanın ekonomik kuvveti ve bünyesi olmadığı için güçlükler çektiği gibi Almanyanın da ekonomik sahasının darlığı yüzünden ıstırap çektiğini söylemiş ve Almanyanın müstemlekelerini istediğini anlatmıştır.

Avusturya ekonomisinde Yepyeni bir çehre

Her Hitler Pazartesiye de bir nutuk söyliyecektir.

Tuna üzerinden vapurla Avusturyaya giren Mareşal Göring Volkiser Beobahter gazetesi muharririne beyanatta bulunmuş ve yakında alınacak tedbirlerin Avusturya ekonomisine yepyeni bir çehre vereceğini bildirmiştir. Yapılacak işler arasında büyük Alman nehirlerinin ve bilhassa Ren nehrinin Tunaya bağlanması da vardır.,, demiştir.

Daha sonra "Bu hususta o kadar çabuk iş görülecektir ki, Amerikan çabukluğu bunun yanında sümüklü böcek sürati gibi kalacaktır.,, demiştir.

Viyanadan resmen bildirildiğine göre, Anşelus tatbikatındanberi 1600 kişi tevkif edilmiştir. Bunlardan 300 ü serbest bırakılmıştır. Geri kalanlardan bir çoğu 10 Nisandan evvel serbest bırakılacaktır.

★

Brüksel, 26 (A.A) — Belçika hükûmeti, Amerikanın Avusturya ve Almanya mültecilerine yardım etmek için beynelmilel bir komite teşkil edilmesi hususundaki teşebbüsüne muvafık cevap vermiştir.

Viyana, 26 (A.A) — Pazartesinden itibaren Avusturyada Şilin ile beraber mark da tedavüle girecektir. Bütün bankalarda, posta gişelerine ve diğer müesseselere icap eden tedbirlerin alınması için emir verilmiştir.

★

Romanyada heyecan

Bükreş, 26 (A.A.) — Alman hükûmetinin Tuna üzerinde bir harp filotillâsı teşkili hakkında verdiği karar Romanya efkârı umumiyesinde heyecan uyandırmıştır. Son zamanlarda Almanyaya taraftarlık eden gazeteler bile bu kararı protesto etmektedir.

Üniversul diyor ki: Ne Macaristan ne Çekoslovakya ne Yugoslavya ne de Romanya Almanyaya taarruz fikirleri beslemekle ittiham olunamaz. Binaenaleyh Tuna filotillâsı tedafüî bir mahiyette olamaz.

Curentul de şöyle yazıyor: Almanya 1917 de Tuna vâdisinin neye yaradığını ispat etmiştir. Bugün ise Almanyanın Romanya petrollerine ihtiyacı her zamandan ziyadedir.

YENİ MAYN GEMİMİZ

"Atak,, Mayn Gemisi Gölcükte Merasimle Denize Indirildi

(Başı 1 ncide)

yanına gidildi. Gölcük halkı ile, İzmitten ve civar köylerden gelen binlerce kişi burada toplanmıştı".

Saat 15,30 da geminin üzerine oturduğu kızak gevşetildi. Genç mühendis Ata Nutku, bu hazırlıklara nezaret ediyordu.

Biraz sonra mühendisin genç refikası, Namiye Nutku kurdeleyi kesti. Ucuna bağlı duran şampanya şişesi hızla vapurun teknesine çarptı. Köpüklü şampanya, geminin saçlarını yıkarken, kara ile olan son rabıtası da kesilmiş bulunuyordu. Türk bayrakları ile bir gelin gibi süslenmiş olan "Atak,, kızaklar üzerinden denize doğru kaymıya başladı. Bir taraftan Yavuzun bandosu çalıyor, diğer taraftan bütün fabrikaların ve gemilerin düdükleri, halkın "Yaşa, var ol!,, sadaları, bu mesut hâdiseyi her tarafa ilân ediyordu.

Gemi yağdan kıl çeker gibi kaydı ve bir kaç saniye sonra Atak, lâcivert sular üzerinde ayyıldızlı bayrağını keyifli keyifli dalgalandırıyordu. Halk, büyük bir coşkunluk içinde bu muvaffakıyetli eseri, durmadan alkışlıyordu.

Yerli malzeme, yerli emek

Bu neşeli dakikalar devam ederken, Yavuzun bandosu İstiklâl marşını çaldı ve fabrikalar müdürü adına ön yüzbaşı Ethem Baykal misafirlere teşekkür ederek şunları söyledi:

"— Atak mayn gemisi, burada yaptığımız gemilerin dördüncüsüdür. Hacim itibarile ufak olan bu geminin her çivisine çok emek vermiş bulunuyoruz. Geminin Türk kavga kuvvetleri içinde aldığı vazife hacmile nispet edilemiyecek kadar büyük ve şereflidir. Yalnız Türk oğlunun alınterile yuğurulmuştur. Hiçbir yabancının eli değmemiştir.

"Her şeyi kendimiz yapacağız,, diyen Ulu Önderin direktifine yürekten itaatimizin küçük bir senbolünü yaratmış olmakla bahtiyarız.,,

Bundan sonra Amiral Hulûsi Gökdalay söz alarak tarihte Türklerin, bütün gemilerini kendileri yaptıklarını hatırlattı. Atatürkün bu yolda gösterdiği hedefe doğru gidildiğini söyledi ve:

"— Bu tezgâhlardan yakında çok büyük kuvvetler indireceğiz!,, dedi.

Bundan sonra Amiral, fabrikalar müdüriyle arkadaşlarına ve bu arada bilhassa geminin genç ve müktedir mühendisi yüzbaşı Ataya teşekkür etti. "Atak,, gemisinin milletimiz için faydalı olması ve icabında memleketin tarihine şanlı menkibeler kazandırması temennisi uzun uzun alkışlandı.

Yavuz bandosu, bu sırada Atatürk marşını çalmıya başlamıştı.

Yeni gemimiz: Dalgıç

Gölcükte dünkü bayram sevincini bir kat daha arttıran yeni bir gemi nin tezgâha konması oldu. Bu gemi, sayıları gittikçe artmakta olan denizaltlarımızın herhangi bir vaziyette imdadına koşarak onlara hava veya gıda gibi şeyler yetiştirmek ve icabında 200 metre derinlikte çatlıyan saç kısımlarını tamir etmek evsafını haiz son sistem bir dalgıç gemisi olacaktır. "Dalgıç,, Gölcük tezgâhlarının beşinci eseridir. Bu geminin umurgası da dün tezgâha merasimle kondu. Ve ilk çivilerinden birincisini Tümgeneral Bakû, ikinci çivisini de İzmit valisi Hâmit Oskay koydular.

Bu coşkun tezahürat arasında merasime son verildi.

Atak gemisinin isim anası, mühendis Atanın eşi Bayan Naciyeye, kurdelayı kestiği makasla beraber bir de altın bilezik hediye edilmiştir. Bu bileziğin içine şu kelimeler uyulmuştur:

"Atak mayin gemisi indirme annesi Naciyeye Deniz Fabrikalarının hatırasıdır.,,

"Atak,, ın hususiyetleri

Boyu 44 metre, genişliği 8 metre, çektiği su: 3.28, yüklü mai muhreç: 530 ton. Çift pervane 1025 beygir kuvveti, yolu: 13 mil, alacağı mayin 40, mürettebatı: 4 subay, 29 er.

90 bin liraya malolmuş olan bu geminin en büyük hususiyeti çekme kuvvetidir. Bilhassa Yavuzun temizlik için havuzlanması işinde çok istifade edilecektir. Atak, Yavuzu beş mil süratle çekebilecektir.

Dördüncü gemisini de denize indirmeğe muvaffak olan genç mühendisimiz yüzbaşı Ata Nutku, 1923 yılında Bahriye mektebinden mezun olmuş; mektepte hususî profesörlerle on sene Amerikan usulüne göre ders görmüş, Almanyada büyük havuzun hazırlanmasında bulunmuş, ve 2 yıl Hollandada kalarak İnönü denizaltı gemimizin inşaatını takip etmiştir. Yavuzun tamiri sırasında da Fransızlarla beraber çalışmıştır. Bundan başka Ata, destrüyerlerin Italyada inşası sırasında orada 2 yıl kalmıştır. O zamandanberi burada, çok muvaffakıyetli işler başarmıştır.

Ata Nutku, tahsilini tamamlamak üzere yakında Amerikaya gidecektir.

Şanlı donanmamıza katılan "Atak,, ın uğurlu ve faydalı olmasını candan temenni ederiz.

Çekoslovakyada Huzursuzluk

(Başı 1 ncide)

Lehler, devlet tarafından işletilen fabrikalara nüfusları nisbetinde kabullerini, idarenin en yüksek mevkilerine kadar Lehli hâkim, noter ve memur tayinini ve kendileri için ekonomik tavizler yapılmasını ve lüzumu kadar mektep istemektedirler.

Yahudi aleyhdarlığı

Varşova, 26 (A.A.) — Meclis, Yahudi usulü ile hayvan kesilmesini menneden kanunu dün ikinci ve üçüncü okunuşunda kabul etmiştir.

Ayni celsede, bir mebus farmasonluğun ilgasına matuf bir kanun teklifi vermiştir.

Varşova, 26 (A.A.) — Litvanya mebuatının ilk mümessili olarak Zvenzig Anzjus gazetesinin muhabiri dün buraya gelmiştir.

Litvanya hududuna yakın Angustov şehrinde de posta ve telgraf muhaberelerinin tekrar başlaması hakkında müzakerelere dün başlanmıştır.

Berlin, 26 (A.A.) — Yeni Avusturya vilâyetile Silizya vilâyeti arasında en kısa demiryolu muvasalası Çekoslovakyadan geçtiğinden iki vilâyet arasında Çekoslovakyadan transit nakliyat yapılması hususunda yakında Almanya - Çekoslovakya arasında müzakerelere başlanacaktır.

Pariste Maden Amelesinin Grevi Devam Ediyor

Paris. 26(Hususî) — Paris madenendüstrisindeki amele grevi devam ediyor.

Işgal edilen fabrikalarda tam bir sükûnet hüküm sürmektedir. Nizam ve asayişi temin etmek için tedbir almak lüzumu hissedilmemiştir. Grevciler tarafından konulan nöbetçiler atölyeleri işgal ve fabrikalara girenleri kontrol etmektedirler.

İşgal hareketine pek az grevci iştirak etmiştir. "Mesuller,, fabrikaları işgal eden amele ile evlerinde oturup hâdiselere intizar eden amele arasındaki irtibatı süratle ve ekseriya motosikletle temin etmektedirler.

Patronlar grupunun beyannamesi

Dün öğleden sonra, son grev hareketleri hakkında, Vensan Ory ile maden endüstrileri patronlarının mümessilleri arasında yapılan bir görüşme neticesinde Paris maden endüstrileri grupu şu beyannameyi neşretmiştir:

"Müesseseler amelenin işgali altında bulunduğu müddetçe amele mümahasları ile hiçbir suretle müzakere etmeğe imkân yoktur. Muvakkaten olsa da yevmiyelerin yeniden arttırılması imkânsızdır...

Radyo

İstanbul radyosu:

ÖĞLE NEŞRİYATI:

Saat 12,30 Plâkla Türk musikisi 12,50 Havadis 13,05 Plâkla Türk musikisi 13,30 Muhtelif plâk neşriyatı 14 SON.

AKŞAM NEŞRİYATI:

Saat 18,30 Plâkla dans musikisi 19,15 Konferans: Prof. Salih Murat (Radyo dersleri) 20 Müzeyyen ve arkdaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları 20,45 Hava raporu 20.48 Ömer Rıza tarafından arapça söylev 21 Cemal Kâmil ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları (Saat ayarı) 21,45 Orkestra: 1 — Meyerber: Robert dö diabl fantezi 2 — Waldtenfel: Estüdiantina vals. 3 — Ganne: Le saltenbank. 4 — Bizet: Antrakt dö Karmen 5 — Siede: Papiyyon dor. 22,15 Aans haberleri 22,30 Plâkla sololar, opera ve operet parçaları 22,50 Son haberler ve ertesi günün programı 23 SON.

Ankara Radyosu:

ÖĞLE NEŞRİYATI:

Saat 12,30 Karışık plâk neşriyatı 12,50 Plâk Türk musikisi ve halk şarkıları 13,15 Dahili ve harici haberler

AKŞAM NEŞRİYATI:

Saat 18,30 Plâkla dans musikisi 19,15 Türk musikisi ve halk şarkıları (Makbule Çakar ve arkadaşları) 20 Saat ayarı ve arapça neşriyat 20,15 Türk musikisi ve halk şarkıları (Salâhaddin ve arkadaşları) 21 Edebî konuşma: Behçet Kemal Çağlar 21,15 Stüdyo salon orkestrası: 1 — Schebek: Ganzona del Violine 2 — Vittorio Giuliani: A. Te sola Serenata 3 — Amadei: İvano 4 — Micheli: Serenata Spagnola 5 — Aramandola: Noonlight in Venice 6 — Beriot: Scene de Ballet 22 Ajans haberleri 22,15 Yarınki program

SENFONİLER:

17 Berlin kısa dalgası: Senfonik konser (Haydn, R. Strauss), 23.50 Peşte: Senfonik konser(Cherubini, Bizet, kodaly, Lehar, Moskooski, Saint — Saens, Dohnanyi).

HAFİF KONSERLER:

7.10 Berlin kısa dalgası: Hafif Pazar konseri (8.15: Devamı). 11.45 Berlin kısa dalgası: Askeri bandosu, 13 Berlin kısa dalgası: Hafif konser 14.15: Devamı). 13.10 Bükrek: Tandin orkestrası (14.25: Devamı). 14.30 Varşova: Öğleden sonra musikisi. 16 Peşte kısa dalgası: Karışık musikili ve sözlü program. 16.45 Peşte: Koro konseri. 17.15 Berlin kısa dalgası: Küçük konser. 18 Bükreş: Askeri konser. 19.35 Peşte: Radyo orkestrası (Strauss, Chopin, Auber, Blon vesaire). 20.10 Prag: Bando muzika. 21 Prag: Eğlenceli ilkbahar programı. 21.20 Bükreş: Plâk konseri. 22.45 Bükreş: Orkestra ve şarkı. 22.55 Peşte: Cigan orkestrası.

ODA MSİKİSİ:

18 Varşova: Stüdyo kentet takımı.

BULMACA

Evvelki günkü bulmacamızın halleddilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	K	A	R	A	G	Ü	M	R	Ü	K
2	A	B	A	N	O	Z	■	İ	■	A
3	S	A	M	■	L	Ü	L	E	■	R
4	T	■	İ	■	■	L	A	■	İ	N
5	A	L	■	K	U	M	K	A	P	İ
6	N	A	R	A	■	E	L	■	E	Y
7	B	■	■	S	E	■	A	N	K	A
8	O	Y	U	N	■	A	K	A	■	R
9	L	A	P	A	■	Y	■	İ	■	İ
10	U	Z	A	K	L	A	Ş	M	A	K

BUGUNKU BULMACA

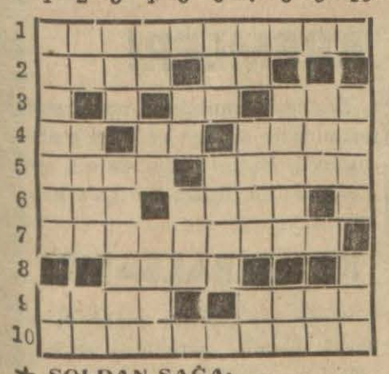

★ **SOLDAN SAĞA:**

1 — Bir nevi süt tatlısı
2 — Namaza davet — Kısa zaman
3 — Kıt — Yiyecek pazarı
4 — Hitap — Türk lirası — Gözü kapalı görülür.
5 — Boynun etrafında bulunur — Emel
6 — Lâkin — Yemek
7 — Boğulmak
8 — Rüzgârın arkadan gelmesi
9 — Vücudün bir kısmı — Küpü ile meşhur bir kasabə
10 — Bir et yemeği

★ **YUKARDAN AŞAĞI:**

1 — Kıymetli bir gıda — Eski bir silâh
2 — Kıt — Delik kapıyan parça — Sorgu edatı
3 — Bir vilâyet merkezimiz — Yaz yemişi
4 — Gıda — İşte! — Kasaplık hayvan
5 — Renk — Silâh
6 — El ile tutulmaz mahrukat — Duvarcı aleti .
7 — İleri — Hayvan hastalığı — Erkek
8 — Sıcak memleket yemişi — Nizamın başı
9 — Avuç içi — Genişlik
10 — Bir nevi kereste — Bir nevi diş

İstanbul Komutanlığı Satınalma Komisyonu İlânları

İstanbul Komutanlığı emrinde bulunan Kıt'at ve müessesat eratı ihtiyaçları için satın alınacak pirinçlerin cins ve miktarları ile muhammen tutarları ilk teminatları ihale günleri, ihale saatleri münakasa şekilleri aşağıda gösterilmiştir.

Cinsi	Miktarı	Muhammen Tutarı	İlk teminatı	İhale günü	İhale saati	Münakasa şekli
P. Pilavlık	30000	6300	644	1/4/938	16	Kapalı
P. Çorbalık	12000	2280				
P. Pilavlık	19000	4066	465	1/4/938	15,30	Kapalı
P. Çorbalık	11000	2134				

Şartnameleri hergün öğleden evvel Komisyonda görülebilir. İsteklilerin ilk teminat makbuz veya mektupları ile beraber 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı vesikaları ile ihale günü ihale saatinden en az bir saat evveline kadar teklif mektuplarını Fındıklıda Komutanlık satın alma Komisyonuna vermeleri. "1402,,

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme U. idaresi ilânları

Muhammen bedeli (5000) lira olan 5000 m³ okzijen açık eksiltme usuliyle 10-4-1938 Perşembe günü saat 15,30 da Sirkecide 9 ncu işletme binasında mubayaa komisyonu tarafından satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 375 liralık muvakkat teminat makbuzları ve kanuni vesikalariyle beraber komisyona müracaatları lâzımdır. Şartnameler parasız olarak komisyondan verilmektedir. (1609)

★ ★ ★

Sıvasta cer atelyelerine ait muhtelif bina, kanalizasyon vesair inşaat işleri kapalı zarf usulile eksiltmiye konmuştur.

1 — Bu işlerin keşif bedeli 691.050 liradır.

2 — İstekliler bu işe ait şartname vesair evrakı devlet demiryollarının Ankara, Haydarpaşa ve Sirkeci veznelerinden 34.60 lira mukabilinde alabilirler.

3 — Eksiltme 14. 4. 938 tarihinde perşembe günü saat 15 te Ankarada devlet demiryolları yol reisliğinde merkez birinci komisyonca yapılacaktır.

4 — Eksiltmiye girebilmek için isteklilerin teklif mektubile birlikte:

A — 2290 sayılı kanun ahkâmına uygun 31.392 liralık muvakkat teminat,

B — Kanunun tayin ettiği ve şartnamede yazılı vesikaları yni gün saat 14 de kadar komisyona vermiş olmaları lâzımdır.

5 — Bu hususta tafsilât ve izahat almak istiyenler D. D. Yolları yol dairesine müracaat edebilirler. (751) (1552)

✶

Devlet Demiryolları ve Limanları 9 uncu İşletme Müdürlüğünden:

Muaddel D. D. /7 numaralı tarifeye tevfikan 30 Mart 938 tarihinden itibaren Avrupa hattında da Türk ve ecnebî talebe ve öğretmenlere hususî şeraiti dairesinde umumî ve tenzilli D. D. /130 numaralı tarife üzerinden % 50 tenzilât yapılacaktır. Bu tenzilât talebe için her zaman, mektep müdürleri ve öğretmenler için yalnız 1 Mayıstan 31 İlkteşrine kadar carî olacaktır. (1645)

Jandarma Genel Komutanlığı Ankara Satınalma Komisyonundan :

1 — Bir metresi altmış kuruş değerlenen "45,000,, lira değerinde yetmiş binden seksen bir metreye kadar erat yazlık elbiselik kumaşla bir metresine kırk kuruş fiat biçilen "18,500,, lira değerinde kırk beş binden elli beş bin metreye kadar yatak kılıflık bez aşağıda yazılı tarihlerde kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

2 — Yazlık elbiselik kumaş şartnamesi iki yüz yirmi beş kuruş karşılığında ve yataklık beze ait şartname de parasız olarak komisyondan alınabilir.

3 — Eksiltmelerine girmek istiyenlerin yazlık elbiselik kumaş için 3375 ve yatak kılıflık bez için de "1387,, lira "50,, kuruşluk ilk teminat makbuz veya banka mektubu ile şartname ve kanunda yazılı belgeleri muhtevi teklif mektuplarını belli gün saat dokuza kadar komisyona vermiş olmaları.

A — Yazlık eksiltmesi 12/4/938 Salı günü saat on.
B — Kılıflık eksiltmesi 13/4/938 Çarşamba günü saat on.

"803,, "1648,,

TOPLANTILAR DAVETLER

Yarın:

★ Bakırköy Halkevinde bugün saat 17 de tango orkestrası tarafından bir konser verilecektir. Herkes gelebilir.

★ Kızılay Cemiyeti Üsküdar kaza şubesi senelik kongresi bugün saat 11 de Doğancılarda Halkevi salonunda toplanacaktır.

Hafta içinde:

★ Eminönü Halkevinin iki yıldanberi hazırlamakta olan koro heyeti Halkevi orkestrasının iştirakile ilk konserini 4 nisan pazartesi akşamı verecektir.

★ Ayın yirmi dokuzunda Salı günü saat 18,30 da Beyoğlu Halkevinde "Türk felsefesi,, mevzulu bir konferans verilecektir.

Müddeiumumiliğe Davet

İst. C. Müddeiumumiliğinden:

Tokat eski reisi Avukat Ruhi Tecelioğlunun acele memuriyetimize müracaat etmesi

23 Nisan

Cümhuriyetin 15 inci yılında yavrularınızın kutlayacağı bu bayram evvelki senelerden çok parlak ve şenlikli olmalıdır.

Yurdun istikbal ümidi olan miniminilerimize şen bir bayram geçirtmek için şimdiden hazırlanalım.

Harici Askerî Kıtaat İlânları

Bir kilosuna tahmin edilen fiatı 250 kuruş olan 16000 on altı bin kilo yün çorap ipliği kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır. Şartnamesi 200 kuruş bedel mukabilinde satılmaktadır. Talipler her gün Komisyona müracaat edebilirler. Ilk teminatı 3000 liradır. Ihalesi 31 Mart 938 perşembe günü saat 11 dedir. Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı vesikaları ve ilk teminatları ile birlikte teklif mektuplarını ihale saatinden en az bir saat evvel Ankara M. M. Vekâleti Satınalma Komisyonuna vermeleri. (754) (1296)

★

Her bir metresine tahmin edilen fiyatı 425 kuruş olan 19000 metre haki şayak kumaş kapalı zarfla münakasaya konulmuştur. Ihalesi 11—4—938 Pazartesi günü saat 15 tedir. Ilk teminatı 6056 lira 25 kuruştur. Evsaf ve şartnamesi 404 kuruş mukabilinde M. M. Vekâleti satınalma Komisyonundan alınır. Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde istenilen vesaikle teminat ve teklif mektupları ile birlikte ihale saatinden en az bir saat evvel Ankarada M. M. Vekâleti satınalma Komisyonuna vermeleri. (764) (1544)

★

Her bir metresine tahmin edilen fiatı 400 kuruş olan 5500 metre lacivert kumaş kapalı zarfla satın alınacaktır. Ihalesi 7—4—938 Perşembe günü saat 15 tedir. Ilk teminatı 1650 liradır. Evsaf ve şartnamesini almak isteyenler her gün öğleden sonra satınalma Komisyonuna müracaatları eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 ncü maddelerinde istenilen vesaikle teminat ve teklif mektuplariyle birlikte ihale saatinden en az bir saat evvel Ankarada M. M. Vekâleti satınalma Komisyonuna vermeleri. (765) (1545)

Kumbara biri

HAYRETTİN ÇİZER

T.C. ZIRAAT BANKASI

1000 yapar.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZIRAAT BANKASI

Öksürenlere ve göğüs nezlelerine KATRAN HAKKI EKREM

İSTANBUL GAYRİMÜBADİLLER KOMİSYONUNDAN :

D. No:	Semti ve Mahallesi	Sokağı	Emlâk No:	Cinsi ve Hissesi	Hisseye göre Muhammen K.
222	Çengelköy	Kuyu	6	Içinde kuyusu olan arsanın 1232/1344 his.	60 Açık artırma
3274	Beyoğlu Hüseyinağa	E. Sultançeşmesi Y. Taksim çeşmesi	E. 3 Y. 5	Arsa	210 Açık
3585	Ortaköy	Taşocağı	E. 33	Içerisinde meyva ağaçları bulunan sebze ve çiçek bostanı	3750 Kapalı zarf
3685	Aksaray Kâtip Kasım	E. Orta Y. Çorbacıbaşı	E. 2-2 Mü. Y. 12-14	Iki kıta arsa	200 Açık artırma
3875	Üsküdar Selâmi Ali	Babacar	E. 13-15-17 Y. 15-17-19	Iki kıta arsa	330 Açık artırma
3878	Hasköy Turşucu	Kumbarahane caddesi	E. 25-27-29	Iki kıta arsa	600 Açık artırma
4125	Yeşilköy Köyiçi	E. Ermeni kilisesi Y. İnci çiçeği	9	Bahçeli hanenin 1/2 his.	200 Açık artırma
4278	Eminönü Ahiçelebi	E. Abacılar Y. Zındankapı caddesi	E. 323 Y. 33	Dükkânın 3/12 his.	360 Açık artırma
8691	Boyacıköy	E. Yedinci Y. Yedekçi Hüseyinağa	E. ve Y. 17	Hanenin 1/3 his.	150 Açık artırma
8169	Boyacıköy	E. Koru Y. Hekimoğlu caddesi	E. 80 Y. 90	Bahçeli ahırın 1/3 his.	60 Açık artırma

Yukarıda evsafı yazılı gayri menkuller on gün müddetle satışa çıkarılmıştır. Ihaleleri 6/4/938 tarihine düşen Çarşamba günü saat 14 dedir. Satış münhasıran gayri mübadil bonosiledir.

Giresun Nafıa Müdürlüğünden:

1 — Eksiltmeye konulan iş: Gireson vilâyeti merkezinde yeniden yapılacak 10 dershaneli mektep imâlâtının kârgir beton ve betonarme kısımlarıdır. Muhammen bedel 41321 lira 82 kuruştur.

2 — Eksiltme vahidi fiyat esası üzerinden yapılacaktır. Yapılan tenzilâttan yüzde nispeti her ahvalde vahidi fiyatların hepsinden olduğu gibi yekûn üzerinden dahi icra edilmiş sayılacaktır.

3 — Bu işe aid şartnameler ve evrak şunlardır:

A — Eksiltme fennî hususî ve bayındırlık işleri genel şartnamesi.

B — Keşif hülâsası mukavelename projesi plân.

İstiyenler bu evrak ve şartnameleri 200 kuruş bedel mukabilinde Gireson Nafıa Müdürlüğünden alabilirler.

4 — Eksiltme 12 Nisan 938 tarihine tesadüf eden Salı günü saat 15 Hususî muhasebe binası içinde toplanacak olan vilâyet encümeninde yapılacaktır.

5 — Eksiltme kapalı zarf usuliyle yapılacaktır.

6 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 3099 lira 14 kuruşluk muvakkat teminat vermesi ve bundan başka aşağıdaki vesikaları haiz olup göstermesi lâzımdır.

A — Nafıa Vekâletinden alınmış en aşağı 15000 liralık yapı işleri müteahhitlik vesikası.

B — Ticaret odasında kayıtlı olduğuna dair vesika.

7 — İşin betonarme kısmını idare etmek için müteahhidin diplomalı bir fen memuru istihdam etmesi mecburidir. Teklif mektupları üçüncü maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar vilâyet encümeni reisliği-

" NEVROZİN varken başağrısı ile kırıklıktan şikâyet edip durmanı anlamıyorum!„

NEVROZİN soğuk algınlıklarına, gripe, romatizmaya, baş ve diş ağrılarına, nezleye; sinir, adale ve bel ağrılarile kırıklığa karşı birebirdir.

NEVROZİN

Bütün ağrı, sızı ve sancıları bıçak gibi keser.

1938 MODELİ

MERCEDES - BENZ

Görmeden Kamyon Almayınız.

Şasi - Diferansiyel - Şanjman fevkalâde takviyeli

Taksim Bahçesi karşısında No. 25

NERVİN

Uykusuzluk, asabî öksürükler, asabî zayıflık, baş ve yarım baş ağrısı, baş dönmesi, bayğınlık, çarpıntı ve sinirden ileri gelen bütün rahatsızlıkları iyi eder.

GÜVEN ANITI

TÜRKİYE İŞ BANKASI

R. Burak

Piyasamıza yeni çıkan

FRANSIZ PÜROLARI

Fransız rejisile akdetmiş olduğu mütekabiliyet esaslarına müstenit mukavele mucibince, İnhisarlar İdaresi isimleri aşağıda yazılı dört muhtelif markada Fransız pürolarının memleketimizde satılmasını kabul etmiştir.

Diplomates	Beheri	45	kuruş
Philipinos	"	25	"
Voltigeur Extra	"	16	"
Nikotinsiz voltigeur	"	20	"

bu pürolar ilân tarihinden itibaren piyasaya çıkarılmıştır.

Fransız Rejisi, Türk sigaralarını evvelce Fransada satılığa çıkarmıştır.

SİNİR - ÇARPINTI - BAYGINLIK

NEVROL CEMAL

DEN 20 DAMLA İLE DERHAL GEÇER

Arada Büyük Fark Var

Pertev çocuk pudrası, şimdiye kadar hiçbir benzeri tarafından taklit edilmemiştir. Bu pudranın, en büyük meziyeti bilhassa çocuk ciltleri için hazırlanmış olması ve terkibinde tahriş edici hiçbir madde bulunmamasıdır.

PERTEV ÇOCUK PUDRASINI

Şişman vücutlü yaşlı kimseler de kullanmaktadırlar. Vücudün iltivalarında ve koltuk altlarının pişiklerine karşı bundan daha müessir bir pudra henüz keşfedilmemiştir.

Onu diğer adi (Talk Pudra) ları ile karıştırmayınız

Havayolları Umum Müdürlüğünden :

HAVA SEFERLERİ

ANKARA - İSTANBUL arasında 1 Nisan 1938 den itibaren başlıyacaktır. (733) (1500)

Türk Hava Kurumu

BÜYÜK PİYANGOSU

6 cı keşide 11 Nisan 938 dedir...

BU KEŞİDEDE:

200.000 ve 50.000 liralık mükâfatlarla;
200.000, 40.000, 25.000, 20.000, 15.000,
10.000 liralık ikramiyeler vardır.

Biletlerinizi ayın yedinci gününe kadar bayilerinizden almanız kendi menfaatiniz iktizasıdır.

HİÇ İhtiyarlamıyan

Bir Kadının Sırrı

Bu Bayan 25 mi?

Yoksa 40 yaşında mı?

45 yaşında olduğu halde yüzünde hiçbir buruşuğu ve hiçbir izi yoktur. Açık, yumuşak ve bir genç kız gibi kusursuz bir cilt. Adetâ bir harika, fakat, bunun da fennî bir izahı vardır. Viyana Üniversitesi profesörü doktor Stejskal'in şayanı hayret keşfi olan ve "BIOCEL„ tabir edilen kıymettar cilt unsuru, her yumuşak ve buruşuksuz cilt için elzem tabiî ve ihya edici bir cevherdir ki şimdi; pembe rengindeki Tokalon kremi terkibinde mevcuttur. Siz uyurken cildinizi besler ve gençleştirir. Her sabah daha genç olarak uyanırsınız. Bütün buruşukluklar ve çizgiler tamamen silinmiş ve kaybolmuştur. Gündüz için, cilt unsuru olan (yağsız) beyaz rengindeki Tokalon kremini kullanınız. Cildinizi terü taze tutar ve beyazlatır, siyah noktaları ve gayrisaf maddelerini eritir. On yaş daha gençleşiniz ve daha genç kalınız. Yüzünüzün zayıflamış adalelerine nihayet veriniz ve bu çirkin tenden kurtularak yanaklarınıza gençliğinizin tazeliğini veriniz.

BAYANLARIN Nazarı dikkatine:

Satın aldığınız Tokalon kremi vazolarının büyük bir kıymeti vardır. Onları bayiinize iade ettiğinizde beheri için 5 kuruş alacak, ayni zamanda kıymettar mükâfatları bulunan Tokalon müsabakasına iştirak hakkını veren bir bilet takdim edecektir.

SATILIK HARMAN MAKİNESİ

Biçer, döver harman makinesi ehven fiyatla satılıktır. Isteklilerin Karamanda Ahmet Tartana müracaatları.

Kadın ve erkek için

Meşhur İsviçre

BALLY

Ayakkabılarının ilkbahar modelleri gelmiştir.

PAÇİKAKİS

Beyoğlu, İstiklâl cad. 286

Dr. İhsan Sami

ÖKSÜRÜK ŞURUBU

Öksürük ve nefes darlığı, boğmaca ve kızamık öksürükleri için pek tesirli ilâçtır. Her eczanede ve ecza depolarında bulunur.

İstanbul Komutanlığı İlânları

Ihale günü talibi çıkmadığından Istanbul Komutanlığına bağlı kıtaat hayvanatı için 600 ton yulafın kapalı zarf ile ihalesi 11 Nisan 1938 Pazartesi günü saat 16 da yapılacaktır. Muhammen tutarı 34,500 liradır. Ilk teminat 2588 liradır. Şartnamesi 173 kuruş mukabilinde verilebilir. Isteklilerin ilk teminat makbuz veya mektuplariyle 2490 sayılı kanunun 2. ve 3. ncü maddelerinde yazılı vesikalariyle beraber ihale günü ihale saatinden bir saat evveline kadar teklif mektuplarını Fındıklıda Komutanlık Satın alma komisyonuna vermeleri. (1554)

KAYIP. 925 senesinde Gazi Osmanpaşa orta mektebi ikinci sınıftan aldığım tasdiknamemi kaybettim. Yenisini alacağımdan hükmü yoktur.

Raşit Gerey

KAYIP. Tatbik mühürümü kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü olmadığını ilân ederim.

Nahide

Güzel-Çirkin...

Kime güzel deriz? Bu belli değildir. Yalnız muhakkak olan birşey var:

Venüs Pudrası

kullanan kadına, çirkin demeğe dilimiz varmaz. Bu pudranın en büyük mucizesi, çirkinliğile şöhret almış kadınları bile, tanınmıyacak derecede güzelleştirmesidir.

Siz de bu kremden şaşmayınız

KANZUK

BALSAMİN KREMLERİ

Sıhhat Bakanlığının resmî ruhsatını haiz bir fen ve bilgi mahsulüdür. Bütün cihanda elli senedir daima üstün ve eşsiz kalmıştır.

KREM BALSAMİN

Uzun bir tecrübe mahsulü olarak vücude getirilmiş yegâne sıhhî kremlerdir.

KREM BALSAMİN

Şöhretini söz ve şarlatanlıkla değil sıhhî evsafını Londra, Paris, Berlin, New York güzellik enstitülerinden yüzlerce krem arasında birincilik mükâfatını kazanmış olmakla isbat etmiştir.

KREM BALSAMİN

Gündüz için yağsız, gece için yağlı ve halis acı badem ile yapılmış gündüz ve gece şekilleri vardır.

KREM BALSAMİN; ötedenberi tanınmış hususî vazo ve tüp şeklinde satılır. İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ BEYOĞLU — İSTANBUL

Gazetecilik ve Neşriyat Türk Limitet Şirketi. Basıldığı yer TAN Matbaası

Sahibi ve umumî neşriyatı idare eden: Ahmet Emin YALMAN